

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

مرکز آمار ایران

گزارش عملکرد

مرکز آمار ایران

سال ۱۳۹۹

مقدمه

امروزه رویکرد مرکز آمار ایران به عنوان مرجع رسمی تولید و انتشار آمارهای رسمی کشور، تغییر در روش سرشماری و گذار از نظام آمارهای سنتی به نظام آمارهای ثبتی مبنای می باشد و اجرای اولین سرشماری ثبتی مبنای در سال ۱۴۰۵ با اجرای آزمایشی آن در سال ۱۴۰۰ مهمترین موضوع این مرکز طی چند سال اخیر بوده که پس از اخذ مصوبه هیئت وزیران در خرداد ماه سال ۱۳۹۹، اولین جلسه ستاد ملی سرشماری ثبتی مبنای در روز سوم دی با حضور دکتر محمد باقر نوبخت (معاون رئیس جمهور، رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور و رئیس ستاد ملی سرشماری ثبتی مبنای)؛ دکتر حاجی میرزایی (وزیر آموزش و پرورش)؛ دکتر غلامی (وزیر علوم، تحقیقات و فناوری) و دیگر اعضای این ستاد برگزار شد. یکی از مهمترین ظرفیتهای ایجاد شده برای اجرای سرشماری ثبتی مبنای، همکاری و مشارکت دستگاههای اجرایی در این کار بزرگ ملی و منحصر بفرد نظام آماری کشور است که تقسیم کار ملی در قالب بیست بند تصویب و ابلاغ شد. بی شک تأکید مقام معظم رهبری بر اهمیت اتصال پایگاه داده ها و حمایت دولت از تصویب اجرای سرشماری ثبتی مبنای، کمک شایانی به توسعه دولت الکترونیک می کند. قطعاً حکمرانی شایسته، نظام اداری نوین، اقتصاد مقاومتی و اقتصاد بدون نفت؛ بدون نظام تبادل داده امکان پذیر نیست و با این تقسیم کار ملی برای اجرای سرشماری ثبتی مبنای، از پتانسیلهای موجود در دستگاهها استفاده خواهد شد.

در سال ۱۳۹۹، بزرگداشت روز آمار و برنامه ریزی با شعار سال «ورود به قرن جدید با حکمرانی داده ها در نظام آماری نوین» در اول آبان ماه برگزار شد. این روز در تقویم ملی کشورمان به منظور بزرگداشت جایگاه پر اهمیت آمار و برنامه ریزی مبتنی بر داده های مورد اعتماد، فرصت مناسبی برای یادآوری اهمیت روزافزون آن به تک تک آحاد جامعه به ویژه برنامه ریزان، تصمیم گیران، مدیران، متخصصان، دانشگاهیان، کارشناسان و سایر آحاد جامعه ثبت شده است. در این مراسم از ثبت پایه جمعیت عشایر کشور که با مشارکت مرکز آمار ایران و سازمان امور عشایر و با استفاده از اطلاعات ثبتی ۱۵ دستگاه اجرایی تهیه شده است، رونمایی شد. این رویداد الگوی خوبی از انجام سرشماری ثبتی مبنای در یک مقیاس کوچک است.

از دستاوردهای مرکز آمار ایران در این سال می‌توان به تعامل و هماهنگی با سازمان اداری و استخدامی کشور اشاره کرد که بر اساس آن موضوع ارائه ریزداده‌های مورد نیاز این مرکز در ذیل شاخص‌های اختصاصی ارزیابی عملکرد سال ۱۳۹۹ مربوط به ۱۵ دستگاه‌های اجرایی کشور قرار گرفت و توسط سازمان مذکور ابلاغ شد. البته مرکز آمار ایران، موضوع ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی در بعد شاخص‌های عمومی را از سال ۱۳۹۶ تحت عنوان شاخص «اجرای برنامه ملی توسعه آمار کشور» نهادینه کرده و نسبت به ارزیابی سالانه دستگاه‌های اجرایی کشور اقدام می‌نماید.

مرکز آمار ایران به استناد قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور و در پی اقدامات و پیگیری‌های جدی در راستای نوین‌سازی نظام آماری کشور توانست فهرست آمارهای رسمی کشور، آیین‌نامه نشان کیفیت آمارهای رسمی و آیین‌نامه تشکیل شورای راهبری پژوهش و آموزش نظام آماری کشور پیشنهادی پژوهشکده آمار را در جلسات کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار سال ۱۳۹۹ به تصویب برساند. فهرست آمارهای رسمی با ذکر دقیق عنوان و مرجع تهیه‌کنندگان، ضمن مشخص کردن تقسیم کار ملی، از هدر رفت منابع و رفع موازی‌کاری، جلوگیری کرده و موجب بالابردن کیفیت آمارهای رسمی خواهد شد.

از سوی دیگر در این سال شیوع پاندمی کووید-۱۹، انجام مسئولیت و مأموریت محول شده به مرکز آمار ایران را دو چندان سخت و پیچیده کرد، این مرکز ضمن تعامل مستقیم با مراکز ملی آماری سایر کشورها، بررسی جامعی در زمینه مقابله با پیامدهای این بحران جهانی، تأثیرات آن بر فرایندهای آماری و چگونگی تداوم فعالیت‌های مراجع ملی آمار در این شرایط به عمل آورد. بر این اساس مهمترین و متداول‌ترین راهکارها مانند: روش‌های بی‌نیاز از تماس چهره‌به‌چهره مأموران و پاسخگویان، حذف عملیات میدانی و جایگزین کردن روش‌های سنتی با شیوه‌های کم‌خطرتر نظیر آمارگیری تلفنی، آمارگیری تلفنی با کمک رایانه (CATI) و آمارگیری‌های تحت شبکه (اینترنتی) با کمک رایانه (CAWI) و توجه ویژه و خاص به داده‌های ثبتي و ثبت‌های اداری و حرکت به سمت ثبتی‌مبنا کردن فعالیت‌ها، را مورد بررسی دقیق و کارشناسی قرار داد. این مرکز ضمن رعایت پروتکل‌های بهداشتی ابلاغی و استفاده از روش‌های دورکاری (کار از خانه) برای کارکنان، هیچ‌یک از طرح‌های آمارگیری خود را متوقف نکرد و با تجهیز زیرساخت‌های IT و راه‌اندازی مرکز تلفن (call centre)، از روش‌های جایگزین نظیر آمارگیری‌های تلفنی استفاده کرده و در پاره‌ای موارد با تغییر زمان انجام طرح‌های آمارگیری، تا حد ممکن پیامدهای این بحران را مدیریت کرده تا ضمن حداقل رساندن تبعات نامطلوب آن، آمارهای مورد نیاز را به‌موقع به اطلاع برنامه‌ریزان، تصمیم‌گیران و آحاد جامعه برساند.

برگزاری پانزدهمین کنفرانس آمار به عنوان یکی از رویدادی مهم آماری کشور نیز در شهریور ماه سال ۱۳۹۹ توسط دانشگاه یزد و انجمن آمار ایران به صورت مجازی و در قالب وبینار برگزار شد.

سایر برنامه‌های عملیاتی این مرکز با اجرای ۴۸ آمارگیری نمونه‌ای و ثبتي، استخراج نتایج آمارگیری‌ها و تهیه حساب‌های ملی تفصیلی به قیمت‌های جاری و ثابت، حساب‌های منطقه‌ای و فصلی، تهیه ۱۸ عنوان شاخص قیمت، ۵ عنوان متوسط قیمت، شاخص قیمت مصرف‌کننده و تغییر سال پایه طرح‌های شاخص قیمت، ادامه اقدامات مربوط به پیاده‌سازی نظام جامع ثبت‌های آماری ایران، هماهنگی و همکاری برای تهیه گزارش‌های شاخص‌های عمومی و اختصاصی ارزیابی عملکرد مرکز آمار ایران، انعقاد ۳ تفاهم‌نامه همکاری با دستگاه‌های اجرایی، ارزیابی دستگاه‌ها توسط مرکز آمار ایران در بعد شاخص‌های عمومی (۹۹ دستگاه) و در بعد شاخص‌های

اختصاصی(۱۵ دستگاه)،استانداردسازی تعاریف ۳۴۷ واژه آماری، اقدامات لازم برای پیاده‌سازی و آموزش طبقه‌بندی‌های بین‌المللی بین‌المللی، ادامه پیاده‌سازی چارچوب کیفیت آمارهای مرکز آمار ایران و نظام آماری، چاپ و نشر ۵۵ عنوان نشریه آماری، ایجاد هماهنگی و تلاش برای افزایش کارایی نظام ملی آمار ایران با برگزاری ۳ جلسه کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار، ارتقای ارتباطات ملی و بین‌المللی با شرکت در نشست‌ها و گردهمایی‌ها و حضور فعال در نشست‌های بین‌المللی، توسعه نیروی انسانی با برگزاری ۴۷ عنوان دوره آموزشی(مجازی)، اطلاع‌رسانی آماری از طریق درگاه ملی آمار، واحد اطلاع‌رسانی آماری، کتابخانه، پاسخگویی به کاربران از طریق رایانامه و نیز بارگذاری ۲۴ عنوان خبر در رادیو مجازی آمار و ۱۴۰ مورد در پیام‌رسان سروش، محقق شده است.

در پایان، بر خود لازم می‌دانم از تمامی مدیران و کارکنان متخصص، صديق و پرتلاش مرکز آمار ایران و پژوهشکده آمار، همکاران معاونت آمار و اطلاعات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها و دستگاه‌های اجرایی کشور که در اجرای فعالیت‌های این مرکز و اعتلای نظام ملی آمار ایران سهمیم بوده‌اند، تشکر و قدردانی نمایم.

جواد حسین زاده

معاون رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور

رئیس مرکز آمار ایران

فهرست مطالب

مقدمه.....	۱
معرفی مرکز آمار ایران.....	۵
تولید و ارائه آمارهای رسمی با کیفیت با رعایت استانداردهای آماری ملی و بین المللی.....	۱۲
استقرار نظام جامع ثبت‌های آماری ایران.....	۵۲
توسعه شبکه ملی آمار با رعایت محرمانگی و حفظ امنیت داده‌ها و اطلاعات با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین اطلاعات و ارتباطات.....	۵۸
گسترش و تسهیل دسترسی به آمارهای رسمی، ارتقای آگاهی و اعتماد عمومی و ترویج و اشاعه کاربرد و تفسیر صحیح آمار توسط سیاستگذاران، برنامه‌ریزان، محققین و مردم.....	۶۴
بهبود و ارتقاء تعاملات و همکاری‌های سازنده علمی و حرفه‌ای آماری در سطح ملی و بین‌المللی.....	۸۰
استقرار نظام‌های نوین برنامه‌ریزی، بهبود عملکرد و نظارت راهبردی.....	۹۰
استقرار نظام‌های نوین مدیریت منابع انسانی، توسعه سازمانی و توانمندسازی همکاران در محیط کاری بالنده و با نشاط.....	۹۹
پژوهشکده آمار ایران.....	۱۰۴
رویکرد آینده.....	۱۰۹

معرفی مرکز آمار ایران

تاریخچه

مرکز آمار ایران به منظور ایجاد یک نظام ملی آماری و با هدف تهیه آمارهای رسمی جامع و صحیح در زمینه‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی برای رفع نیازهای برنامه‌ریزی، علمی و پژوهشی کشور تأسیس شده است. به دلیل نیاز روزافزون دستگاه‌های برنامه‌ریزی کشور به آمار و ضرورت همکاری بسیار نزدیک سازمان اصلی تولیدکننده آمار رسمی با دستگاه برنامه‌ریزی، اداره آمار عمومی که وابسته به وزارت کشور بود در سال ۱۳۴۴ با نام **مرکز آمار ایران** به زیر مجموعه‌های سازمان برنامه و بودجه وقت پیوست. لازم به ذکر است سازمان برنامه و بودجه از سال ۱۳۸۶ تا پایان سال ۱۳۹۳ با عنوان "معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور" و طی سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۴ با عنوان "سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور" فعالیت می‌کرد و از اوایل سال ۱۳۹۵ با عنوان سازمان برنامه و بودجه کشور به فعالیت خود ادامه می‌دهد.

مروری بر قانون مرکز آمار ایران

قانون مرکز آمار ایران که در سال ۱۳۴۴ همزمان با تأسیس آن تصویب شده بود در سال ۱۳۵۳ مورد بازنگری قرار گرفت و در قالب ۱۶ ماده و یک تبصره به تصویب مجلس شورای ملی وقت رسید. این قانون در سه بخش «کلیات»، «وظایف و اختیارات» و «شورای عالی آمار و وظایف آن» تدوین شده است. تعاریف و مفاهیم مندرج در بخش کلیات، برخی مواد بخش وظایف و اختیارات و همچنین ماده ۱۱ این قانون که به وظایف شورای عالی آمار می‌پردازد به شرح زیر است:

ماده ۱- تعاریف و اصطلاحات

- **نظام ملی آماری ایران:** نظامی متشکل از دستگاه‌های اجرایی کشور و شبکه ارتباطی و اطلاعاتی بین آنها با راهبری شورای عالی آمار و مرجعیت مرکز آمار ایران است که تولید، اطلاع‌رسانی و توسعه آمارهای رسمی کشور را با رعایت اصول بنیادین آمارهای رسمی و در چارچوب قوانین و مقررات کشور بر عهده دارد.
- **آمار رسمی:** آمار مورد نیاز تصمیم‌گیری‌های حاکمیتی کشور است که توسط دستگاه‌های اجرایی تولید و اطلاع‌رسانی می‌شود و عنوان آن در «فهرست آمارهای رسمی ایران» قرار گرفته است.
- **فهرست آمارهای رسمی ایران:** فهرستی است حاوی عناوین و مشخصات شناسنامه‌ای آمارهای رسمی ایران که توسط مرکز آمار ایران، تهیه و بازنگری می‌شود و به تصویب شورای عالی آمار می‌رسد.
- **آمارگیری:** فعالیت نظام‌مند گردآوری یا دستیابی به ویژگی‌هایی از جامعه هدف در یک مقطع زمانی مشخص است که به سه روش عمده سرشماری، آمارگیری نمونه‌ای و آمارگیری ثبتی مبنا انجام می‌شود.
- **آمارگیری نمونه‌ای:** آمارگیری از بخشی از جامعه هدف است که آن بخش با استفاده از روش‌های نمونه‌گیری و به منظور برآورد ویژگی‌های موردنظر آن جامعه انتخاب می‌شود.

- **سرشماری:** آمارگیری از تمام واحدهای یک جامعه هدف در یک مقطع زمانی مشخص است. سرشماری در موضوعات مختلف مانند نفوس، مسکن، کشاورزی، صنعت و فرهنگ انجام می‌شود.
- **چارچوب آمارگیری:** فهرست، نقشه یا هر مشخصه‌ای مرتبط با کل جامعه آمارگیری است که برای دستیابی به واحدهای آن جامعه مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- **شاخص قیمت:** شاخصی که نشان دهنده میانگین تغییرات نسبی در قیمت‌های مجموعه مشخصی از کالاها و خدمات در بین دو دوره زمانی می‌باشد
- **خدمات آماری:** تمام یا قسمتی از فعالیت‌هایی که شامل طراحی و اجرای آمارگیری، مشاوره و کمک‌های فنی، ارائه تحلیل بر روی داده‌ها، فراداده‌ها و سایر اطلاعات آماری بوده و به منظور تولید، انتشار و توسعه آمار رسمی انجام می‌شود.

ماده ۳- وظایف و اختیارات مرکز آمار ایران

- انجام سرشماری‌های عمومی و آمارگیری‌های نمونه‌ای در زمینه‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی؛
- تهیه آمارهای لازم به منظور تأمین نیازمندی‌های برنامه‌ریزی و هدف‌های برنامه‌های عمرانی کشور؛
- تهیه و بهنگام‌سازی چارچوب‌های آماری؛
- استخراج، بررسی، چاپ و انتشار نتایج حاصل از سرشماری‌ها و آمارگیری‌ها؛
- تهیه محاسبات ملی و شاخص قیمت‌ها؛
- تهیه تعاریف، مفاهیم، معیارها و طبقه‌بندی‌های آماری؛
- گردآوری آمارهای مورد نیاز از بخش‌های عمومی، خصوصی و تعاونی؛
- تهیه و انتشار سالنامه آماری کشور؛
- تمرکز اسناد، مدارک و اطلاعات آماری؛
- راهنمایی‌های فنی به واحدهای آماری وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، سازمان‌های وابسته به دولت، شرکت‌های دولتی و همچنین مؤسسات بخش خصوصی و تعاونی و
- انجام خدمات آماری برای بخش‌های عمومی، خصوصی و تعاونی.

ماده ۷- محرمانگی اطلاعات

هر شخص ساکن ایران همچنین اتباع ایرانی مقیم خارج از کشور مکلفند به پرسش‌های مربوط به تمامی سرشماری‌ها و آمارگیری‌هایی که توسط مرکز آمار ایران انجام می‌شود پاسخ صحیح دهند. آمار و اطلاعاتی که ضمن آمارگیری‌های مختلف از افراد و مؤسسات جمع‌آوری می‌شود محرمانه خواهد بود و بجز در تهیه آمارهای کلی و عمومی نباید مورد استفاده قرار گیرد. استفاده و مطالبه و استناد به اطلاعات جمع‌آوری شده از افراد و مؤسسات به هیچ‌وجه در مراجع قضایی و اداری و مالیاتی و ... مجاز نخواهد بود.

ماده ۸- رعایت تعاریف و مفاهیم استاندارد

وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و شرکت‌های دولتی موظفند در انجام آمارگیری‌ها از تعاریف، مفاهیم، روش‌ها، معیارها و طبقه‌بندی‌های آماری مرکز آمار ایران تبعیت نمایند.

ماده ۱۱- شورای عالی آمار وظایف زیر را عهده‌دار خواهد بود:

- تعیین سیاست کلی برنامه‌های آماری کشور و نحوه توزیع فعالیت‌های آماری بین سازمان‌های مسئول؛
- تعیین اولویت‌های آماری کشور؛
- تعیین سیاست جامع در زمینه هماهنگی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی در مورد استفاده از ماشین‌های حسابگر؛
- اظهارنظر در مورد تأمین اعتبار اجرای طرح‌ها و فعالیت‌های آماری وزارتخانه‌ها و وابسته به دولت و شرکت‌های دولتی که از محل اعتبارات عمرانی کشور هزینه آن پرداخت می‌شود و
- اتخاذ تصمیم درباره مسائلی که دستگاه‌های اجرایی در زمینه اجرای آمارگیری‌ها با آن مواجه می‌شوند و در شورا مطرح می‌نمایند.

عناصر استراتژیک مرکز آمار ایران

مرکز آمار ایران به عنوان نهاد حاکمیتی و مرجع رسمی اعلام و انتشار آمارهای رسمی کشور، مأموریت تأمین اطلاعات مورد نیاز نظام برنامه‌ریزی کشور را برعهده دارد. بدین منظور لازم است برنامه استراتژیک مرکز، با سند چشم‌انداز ۲۰ ساله نظام جمهوری اسلامی ایران، برنامه ملی آمار و برنامه توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور هماهنگ باشد و به‌طور منسجم تدوین شود. بر این اساس پس از تهیه و تدوین چشم‌انداز و مأموریت با عنوان بخشی از عناصر برنامه‌ریزی استراتژیک مرکز، اهداف عملیاتی سالانه در چارچوب اهداف بلند مدت تعیین شده است.

چشم‌انداز مرکز آمار ایران در افق ۱۴۰۴

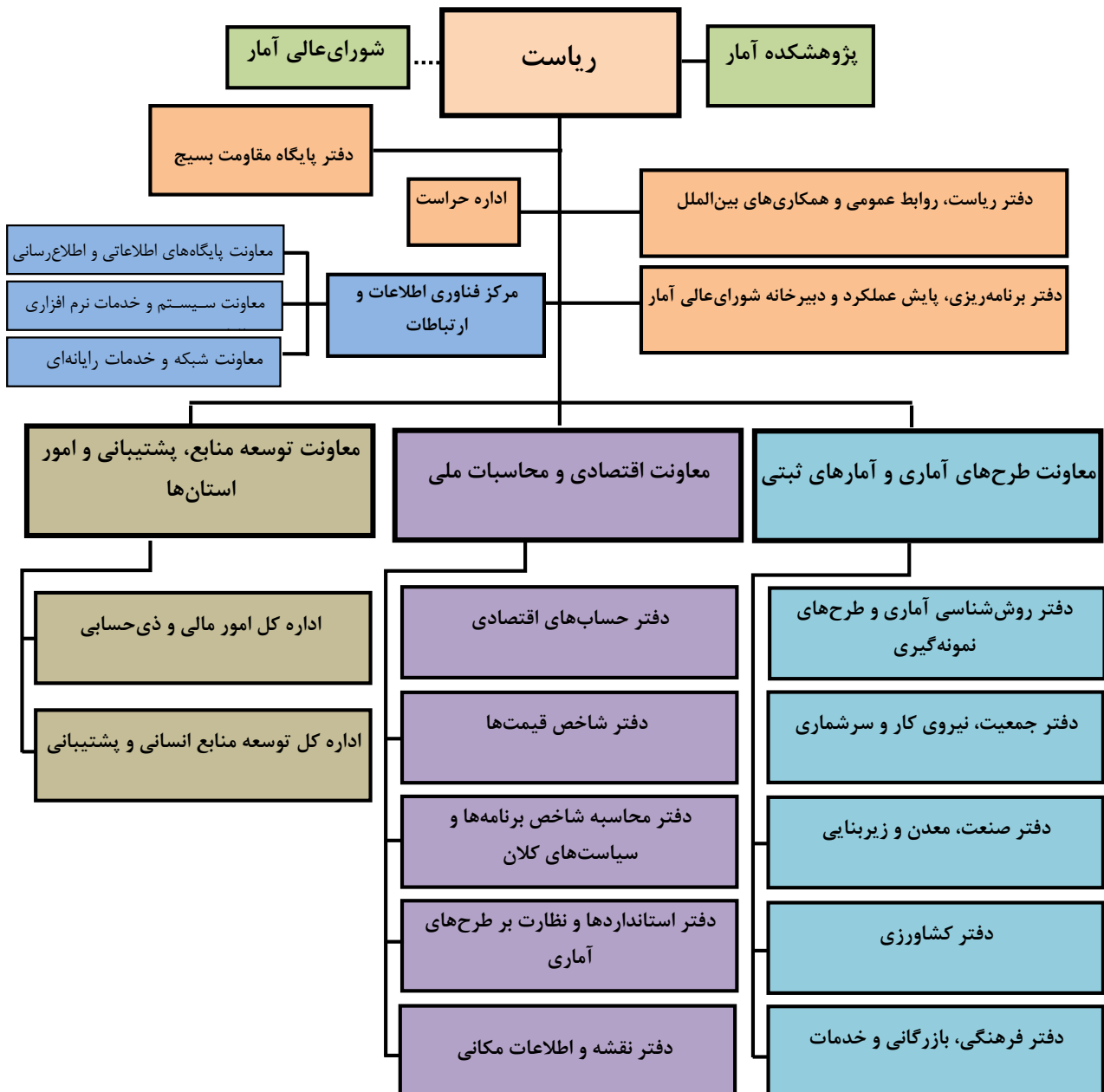
"ما یگانه مرجع نظام آماری ایران، مورد اعتماد عموم مردم و متخصصان، و سرآمد در آسیا هستیم".

مأموریت مرکز آمار ایران

"مأموریت ما، مدیریت تهیه و انتشار آمارهای رسمی کشور و استقرار نظام آمارهای ثبتی مبنا با رعایت اصول بنیادین آمارهای رسمی است".

ساختار کلان سازمانی مرکز آمار ایران

با رعایت موضوع ماده‌های ۲۹، ۳۱ و ۳۳ قانون مدیریت خدمات کشوری ساختار کلان مرکز آمار ایران پس از بازنگری در سال ۱۳۹۰ به صورت زیر طراحی شده است.

شکل ۱- نمودار سازمانی مرکز آمار ایران

شایان ذکر است به استناد ماده ۱ آیین‌نامه اجرایی دبیرخانه شورای عالی آمار، وظیفه دبیرخانه شورای عالی آمار را مرکز آمار ایران عهده‌دار می‌باشد. رئیس مرکز آمار ایران، دبیر شورای عالی آمار است.

همکاران استانی

معاونت‌های آمار و اطلاعات، زیرمجموعه ساختار تشکیلاتی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها به عنوان بازوان اجرایی مرکز آمار ایران، مسئولیت هدایت و مدیریت انجام تکالیف آماری محوله مرکز آمار ایران توسط رده‌های اجرایی استانی را برعهده داشته و در چارچوب سیاست‌ها، بخشنامه‌ها، اعتبارات و دستورالعمل‌های ابلاغی از مرکز آمار ایران، تمهیدات لازم برای انجام مطلوب تکالیف آماری در استان‌ها را فراهم می‌نمایند. هدایت، آموزش، نظارت، استخراج و اطلاع‌رسانی نتایج آمارگیری‌ها، سرشماری‌ها و فعالیت‌های آماری، پشتیبانی و حمایت از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها از جمله وظایفی است که مدیران و کارشناسان این مرکز به عنوان طراحان و بهره‌برداران اولیه فعالیت‌های آماری و هسته مرکزی نظام ملی آمار ایران، بر عهده دارند.

مرکز آمار ایران اعتبارات مربوط به طرح‌های آماری را در ابتدای سال، به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها اعلام و با توجه به برنامه زمانبندی اجرای طرح‌های آماری در طی سال ابلاغ‌های مربوط را انجام می‌دهد.

نیروی انسانی

تعداد ۳۴۵ نفر در این مرکز شاغل می‌باشند. ویژگی آنان بر حسب نوع استخدام و مدرک تحصیلی در جدول زیر ارائه شده است.

جدول ۱- نیروی انسانی شاغل مرکز آمار ایران به تفکیک نوع استخدام و مدرک تحصیلی

مدرک تحصیلی نوع استخدام	دکتری	فوق لیسانس	لیسانس	فوق دیپلم	دیپلم و کمتر از آن	جمع
رسمی	۵	۱۴۲	۵۹	۳	۶	۲۱۵
پیمانی	۱	۴۰	۷	۴	۷	۵۹
قرارداد انجام کار مشخص	-	۱۰	۳۲	۱۱	۱۸	۷۱
جمع	۶	۱۹۲	۹۸	۱۸	۳۱	۳۴۵

اعتبارات

مجموع اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مصوب مرکز در سال ۱۳۹۹، رقمی معادل ۱,۱۶۷,۱۴۴ میلیون ریال بوده که ۱,۰۸۶,۲۱۴ میلیون ریال آن مربوط به اعتبارات هزینه‌ای و ۵۰,۱۵۰ میلیون ریال دیگر مربوط به اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بوده است. اعتبارات هزینه‌ای مربوط به آمارهای ثبتی دستگاه‌های اجرایی ۳۰,۷۸۰ میلیون ریال بوده است.

اعتبارات هزینه‌ای

مجموع اعتبارات هزینه‌ای مرکز شامل دو قلم اساسی حقوق و مزایای مستمر و سایر هزینه‌ها می‌باشد. مجموع اعتبارات هزینه‌ای مرکز (به استثنای اعتبارات هزینه‌ای مربوط به ساماندهی آمارهای ثبتی) با رشدی معادل ۲۶ درصد از ۸۶۱,۶۰۲ میلیون ریال در سال ۱۳۹۸ به ۱,۰۸۶,۲۱۴ میلیون ریال در سال ۱۳۹۹ افزایش یافته است. میزان تخصیص اعتبارات هزینه‌ای در سال ۱۳۹۹ حدود ۹۷,۱ درصد بوده که نسبت به سال ۱۳۹۸ حدود ۱,۵ درصد افزایش داشته است.

اعتبارات هزینه‌ای مربوط به آمارهای ثبتی دستگاه‌های اجرایی در سال ۱۳۹۹ با ۱۰۰ درصد تخصیص بوده است.

اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مرکز برای سال ۱۳۹۹ افزایشی معادل ۱۴۵ درصد از مبلغ ۱۴,۸۲۰ میلیون ریال به ۵۰,۱۵۰ میلیون ریال داشته است. این اعتبارات در قالب تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مربوط به دو طرح « تأمین تجهیزات و تعمیرات اساسی ساختمان‌ها » و « تأمین سخت‌افزار و نرم‌افزار نظام آماری کشور » مبادله می‌گردد که ۱۰۰ درصد اعتبارات تخصیص یافته است.

تولید و ارائه آمارهای رسمی با کیفیت

با رعایت استانداردهای آماری

ملی و بین‌المللی

مرکز آمار ایران بر اساس ماده ۳ قانون مصوب سال ۱۳۵۳، موظف به انجام سرشماری‌های عمومی و آمارگیری‌های نمونه‌ای در زمینه‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی به منظور تهیه آمارهای لازم برای تأمین پیش‌نیازهای برنامه‌ریزی و هدف‌های برنامه‌های عمرانی کشور و همچنین تهیه محاسبات ملی و شاخص قیمت‌ها است. شایان ذکر است از سال ۱۳۹۳، عناوین آمارهای تولیدی به همراه زمان انتشار و نحوه ارائه آمارهای تولید شده (قالب گزارش‌ها، فایل‌های اطلاعاتی، نشریات آماری) در قالب تقویم زمانی انتشار آمارها تهیه و از طریق درگاه ملی آمار^۱ در دسترس کاربران قرار می‌گیرد.

اقدامات مرکز در زمینه تولید آمارهای رسمی با کیفیت در سال ۱۳۹۹ به شرح ذیل ارائه می‌شود.

آمارگیری‌های نمونه‌ای

به منظور تولید آمار در بخش‌های مختلف اقتصادی، صنعت، معدن، کشاورزی، بازرگانی، خدمات، مسکن و خانوار و تهیه شاخص‌های قیمت، ۴۸ آمارگیری نمونه‌ای و جمع‌آوری اطلاعات انجام شد. همچنین با تأکید رئیس محترم مرکز، به منظور کاهش هزینه‌های اجرا و تسریع در استخراج نتایج، در اجرای بیشتر آمارگیری‌ها تبلت جایگزین پرسشنامه‌های فیزیکی شده است. نتایج این آمارگیری‌ها در قالب نشریه و نیز از طریق درگاه ملی آمار قابل دسترسی می‌باشد. عناوین و خلاصه اطلاعات هر یک از آمارگیری‌های اجرا شده در سال ۱۳۹۹ به شرح زیر است:

آمارگیری از نیروی کار

آمارهای مربوط به ساختار نیروی کار، مبنایی برای ارزیابی و تحلیل سیاست‌های اقتصادی یک کشور محسوب می‌شود. برنامه‌ریزی، ارزیابی و تحلیل سیاست‌های اقتصادی کشور در زمینه بازار کار، اجرای آمارگیری نیروی کار را ضروری می‌سازد. هدف کلی از اجرای این آمارگیری، شناخت ساختار و وضعیت جاری نیروی کار و تغییرات آن است. این هدف از طریق «برآورد فصلی و سالانه شاخص‌های نیروی کار»، «برآورد سالانه جمعیت‌های نیروی کار در سطح کل کشور و استان‌ها»، «برآورد تغییرات فصلی و سالانه شاخص‌های نیروی کار در سطح کل کشور» و همچنین «برآورد تغییرات سالانه شاخص‌های نیروی کار در سطح استان‌ها» تأمین می‌شود. برای اجرای این آمارگیری در سال ۱۳۹۹ به ۲۴۳ هزار خانوار نمونه مراجعه و از طریق مصاحبه تلفنی یا حضوری با خانوار و تکمیل پرسشنامه الکترونیکی و با استفاده از تبلت، اطلاعات مربوط به وضع فعالیت افراد ۱۰ ساله و بیش‌تر جمع‌آوری می‌شود. نتایج این آمارگیری علاوه بر تأمین نیازهای بخش برنامه‌ریزی کشور در زمینه بازار کار، برای تعیین جایگاه کشور بین سایر کشورهای جهان، مورد استفاده قرار می‌گیرد. اجرای این آمارگیری به صورت فصلی و انتشار نتایج آن به صورت فصلی و سالانه است.

1 . <http://www.amar.org.ir>

آمارگیری از هزینه و درآمد خانوارهای شهری و روستایی

نتایج این آمارگیری در بررسی الگوی مصرفی خانوارهای شهری و روستایی، مطالعه روند مصرف کالاها و خدمات، ارزیابی آثار سیاست‌های اقتصادی در زمینه تأمین عدالت اجتماعی، بررسی توزیع درآمد و امکانات و تسهیلات خانوارها، مطالعه روابط متقابل ویژگی‌های اجتماعی-اقتصادی خانوارها و فراهم آوردن امکان بررسی خانوارهای زیر خط فقر کاربرد دارد. علاوه بر آن، نقش مهم نتایج این آمارگیری در تأمین اطلاعات مورد نیاز حساب‌های ملی و منطقه‌ای، بررسی‌ها و برنامه‌ریزی‌های اقتصادی-اجتماعی کشور تأکید بر اهمیت زیاد آنها دارد. نتایج این آمارگیری در تصمیم‌گیری‌ها، برنامه‌ریزی‌ها و پژوهش‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مورد استفاده سیاستگذاران، برنامه‌ریزان و پژوهشگران کشور قرار می‌گیرد. برای اجرای این آمارگیری به حدود ۴۰ هزار خانوار مراجعه و از طریق مصاحبه تلفنی یا حضوری با خانوار و تکمیل پرسشنامه، اطلاعات مربوط به خصوصیات اجتماعی-اقتصادی خانوار، هزینه‌های خوراکی و غیرخوراکی و درآمد خانوار جمع‌آوری می‌شود. در این طرح، اندازه نمونه با در نظر گرفتن خطای نسبی کمتر از ۱۰ درصد یا ضریب تغییرات کمتر از ۰/۰۵، به گونه‌ای بهینه شده است که متوسط هزینه‌های کل، متوسط هزینه‌های خوراکی و دখانی، متوسط هزینه‌های غیرخوراکی و درآمد خانوارها با دقت بالا قابل برآورد باشد. همچنین همراه با ارائه نتایج آمارگیری، «ضریب تغییرات» برآورد انواع هزینه‌های خوراکی و غیرخوراکی و درآمد خانوارها محاسبه و ارائه می‌شود. به این ترتیب کاربران نتایج می‌توانند با محاسبه بازه اطمینان برآوردها، در مورد استفاده یا عدم استفاده از آنها، آگاهانه تصمیم‌گیری کنند. هر سال تغییرات مورد نیاز در راستای بهبود طراحی و اجرای آمارگیری، پس از مطالعات و بررسی‌های لازم و تطبیق با استانداردها و توصیه‌های بین‌المللی، توسط کارشناسان مربوطه اعمال می‌شود.

با اجرایی نمودن فرایند بررسی و اصلاح داده‌های پرت در نرم‌افزار آمارگیری و توسط کارشناسان استانی، امکان استفاده از اطلاعات فصلی آمارگیری هزینه و درآمد خانوار در محاسبه رشد ناخالص ملی فصلی (حدود ۶۰ درصد اطلاعات مورد نیاز آن از آمارگیری هزینه و درآمد خانوار استخراج می‌شود) در پایان هر فصل فراهم و با توجه به استخراج نتایج به صورت فصلی، تهیه حساب‌های زودرس امکان‌پذیر شد.

آمارگیری فهرست‌برداری نمونه پایه آمارگیری‌های خانواری

با توجه به ماهیت آمارگیری‌های خانواری مستمر (مانند طرح‌های آمارگیری نیروی کار و هزینه و درآمد خانوار)، در بسیاری از موارد لازم است از نمونه پایه استفاده شود. نمونه پایه، نمونه معرف بزرگی است که می‌توان از آن زیرنمونه‌هایی را به منظور تأمین نیازهای اطلاعاتی چند آمارگیری یا چند دوره از یک آمارگیری انتخاب کرد. در سال ۱۳۹۶، چارچوب اولیه طراحی چهارمین نمونه پایه آمارگیری‌های خانواری با استفاده از اطلاعات حاصل از سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵ ساخته شده است. چارچوب ثانویه نمونه پایه (فهرست خانوارهای ساکن در خوشه‌های نمونه پایه) در مناطق شهری طی عملیات فهرست‌برداری تهیه می‌شود. به این ترتیب که هر ساله در هر یک از خوشه‌ها، بخشی از خانوارهای ساکن در یک محدوده جغرافیایی مشخص، فهرست می‌شوند. از این فهرست برای انتخاب خانوارهای نمونه طرح‌های آمارگیری از نیروی کار و هزینه و درآمد خانوار در مناطق شهری استفاده می‌شود. در

سال ۱۳۹۹ محدوده مورد نظر برای انتخاب خانوارهای جدید نمونه برای دو طرح آمارگیری نیروی کار و هزینه و درآمد خانوار، فهرست برداری شد.

آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی دارای ۱۰ نفر کارکن و بیشتر (اجرای استان)

هدف اصلی از طراحی و اجرای این آمارگیری، تهیه زمینه اطلاعاتی مناسب از ویژگی‌های کارگاه‌های صنعتی، جهت برنامه‌ریزی توسعه صنعتی، اتخاذ سیاست‌های اقتصادی و ارزیابی نتایج حاصل از اجرای برنامه‌های توسعه صنعتی و اعمال سیاست‌های اقتصادی است. آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی دارای ۱۰ نفر کارکن و بیش‌تر از سال ۱۳۵۱ به صورت سالانه بجز سال‌های ۱۳۵۶ و ۱۳۵۷ در سراسر کشور اجرا شده است. در سال ۱۳۹۹ چهل و هفتمین دوره آمارگیری مذکور با مراجعه به حدود ۲۳۶۲۴ کارگاه صنعتی در سراسر کشور اجرا شده است. ذکر این نکته ضروری است که جمع‌آوری اطلاعات هر سال، پس از نهایی شدن حساب‌های مالی کارگاه‌های صنعتی امکان‌پذیر خواهد بود، از این رو در این طرح، اطلاعات یک سال قبل (سال ۱۳۹۸) جمع‌آوری شده است.

شایان ذکر است، چارچوب این طرح به صورت سالانه، حین اجرا با شناسایی کارگاه‌های صنعتی جدید واجد شرایط از طریق مجوزهای بهره‌برداری صادرشده در واحدهای استانی دستگاه‌های اجرایی، توسط سازمان اجرای طرح در استان‌ها بهنگام می‌شد. علاوه بر این در فاصله سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۳ تلاش شد فهرست کارگاه‌های صنعتی ۵۰ نفر کارکن و بیشتر با اطلاعات دریافتی از پروانه‌های بهره‌برداری واحدهای صنعتی وزارت صنعت، معدن و تجارت منطبق شود. فرایند بهنگام‌سازی به این صورت دارای مشکلات زیادی از قبیل پیچیدگی در کنترل و نظارت بود و بر اساس شواهد موجود و بررسی‌های موردی، موجب بروز کم‌پوششی در چارچوب آماری طرح شده بود. در سال ۱۳۹۴ با توجه به توسعه سامانه‌های یکپارچه ثبت اطلاعات کارگاه‌ها در دستگاه‌های اجرایی و رویکرد مرکز آمار ایران در زمینه استفاده از آمارهای ثبتی در قالب نظام جامع ثبت‌های آماری ایران (ایران استارز)، فرایند بهنگام‌سازی چارچوب تغییر کرد. در همین راستا اطلاعات پایه‌ای کارگاه‌ها از دستگاه‌های اجرایی مرتبط دریافت شد و با بررسی‌های سیستمی و کارشناسی، با اطلاعات مرکز تطبیق داده شد و با ارسال به استان‌ها طی دو مرحله اجرای طرح بهنگام‌سازی، اطلاعات پایه‌ای کارگاه‌های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ مورد بررسی میدانی قرار گرفت و در نهایت چارچوب آماری طرح بهنگام شد که به دلیل اصلاح چارچوب، نتایج مربوط به دوره زمانی سال‌های ۱۳۸۱ تا ۱۳۹۴ بازنگری شد.

آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی با استفاده از صورت مالی در بورس

هدف از اجرای این طرح، افزایش کیفیت اطلاعات و کاهش بار پاسخ‌گویی برای کارگاه‌های صنعتی ثبت شده در سازمان بورس اوراق بهادار است. صورت‌های مالی حسابرسی شده این کارگاه‌ها دارای پوشش مناسبی از اطلاعات پرسشنامه طرح آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی است و بیشتر بخش‌های پرسشنامه از طریق این صورت‌ها تکمیل می‌شود. برای سایر اطلاعاتی که در صورت‌های مالی وجود ندارد پرسشنامه کوتاهی تهیه شده است که با مکاتبه یا مراجعه به کارگاه‌ها تکمیل می‌شود. ارزش افزوده کارگاه‌های صنعتی در این طرح حدود ۴۰ تا ۵۰ درصد ارزش افزوده کارگاه‌های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر را تشکیل می‌دهند و به دلیل این که اطلاعات آن‌ها بر مبنای صورت‌های مالی حسابرسی شده تکمیل می‌شود، تاثیر زیادی در افزایش کیفیت اطلاعات آمارگیری از کارگاه‌های

صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر دارند. علاوه بر این کارگاه‌ها به جای تکمیل دوباره اطلاعات مالی در پرسشنامه‌ها فقط اطلاعاتی را تکمیل می‌کنند که در صورت‌های مالی وجود ندارد و به همین دلیل بار پاسخ‌گویی کارگاه‌ها در این طرح کاهش می‌یابد. این طرح از سال ۱۳۹۶ در دستور کار مرکز آمار ایران قرار گرفته و اجرا می‌شود.

آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور

هدف اصلی از طراحی و اجرای این آمارگیری، تهیه اطلاعات جامع و به‌هنگام از ویژگی‌های معادن در حال بهره‌برداری کشور، برای برنامه‌ریزی توسعه، اتخاذ سیاست‌های اقتصادی و ارزیابی نتایج حاصل از اجرای برنامه‌های توسعه در بخش معدن می‌باشد. از سال ۱۳۵۳ تا سال ۱۳۵۷ همه‌ساله بخشی از معادن با عنوان «معادن منتخب» مورد آمارگیری قرار گرفته است و نتایج آن در نشریه‌های جداگانه‌ای منتشر شده است. در سال‌های ۱۳۶۴ و ۱۳۶۵ «طرح آمارگیری از معادن تحت پوشش بخش عمومی» به اجرا درآمد و از سال ۱۳۶۷ تاکنون به استثنای سال‌های ۱۳۷۰ و ۱۳۸۴ آمارگیری از معادن کشور به‌طور سالانه انجام شده است. طرح آمارگیری از معادن سال ۱۳۹۹ که سی و هشتمین طرح آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور می‌باشد، با مراجعه به ۴۹۴۴ معدن در سراسر کشور انجام شده است.

به دلیل گسترش و شیوع ویروس کرونا، اجرای اینترنتی طرح نیز برای اولین بار در دستور کار قرار گرفت و این اجرا به صورت ترکیبی از مراجعه حضوری و تکمیل اینترنتی انجام شد. بدیهی است جمع‌آوری اطلاعات هر سال، بعد از نهایی شدن حساب‌های مالی امکان‌پذیر خواهد بود. لذا در طرح آمارگیری از معادن سال ۱۳۹۹ اطلاعات مربوط به یک سال قبل (سال ۱۳۹۸) جمع‌آوری شد.

ویژگی‌های محیط زیستی معادن در حال بهره‌برداری کشور

نشریه ویژگی‌های محیط زیستی معادن در حال بهره‌برداری کشور، هر سال از نتایج طرح آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور تهیه می‌شود. هدف اصلی از تهیه این نشریه، تهیه اطلاعات جامع و به‌هنگام از ویژگی‌های محیط زیستی معادن در حال بهره‌برداری کشور، شامل تعداد معادن دارای فاضلاب، مقدار فاضلاب تولیدی، محل دفع فاضلاب، دارا بودن سیستم تصفیه فاضلاب و مقدار سرمایه‌گذاری معادن در بخش محیط زیست است. نشریه مذکور از سال ۱۳۸۸ به صورت مستقل از طرح آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور منتشر شده است. آخرین نشریه ویژگی‌های محیط زیستی معادن در حال بهره‌برداری کشور بر اساس داده‌های سال ۱۳۹۷ در دسترس کاربران قرار داده شده است.

ویژگی‌های محیط زیستی کارگاه‌های صنعتی دارای ۱۰ نفر کارکن و بیشتر

نشریه ویژگی‌های محیط زیستی کارگاه‌های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر کشور، هر سال از نتایج طرح آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر تهیه می‌شود. هدف اصلی از تهیه این نشریه، تهیه اطلاعات جامع و به‌هنگام از ویژگی‌های محیط زیستی کارگاه‌های صنعتی کشور، شامل مقدار آب خریداری شده، مقدار آب مصرفی، مقدار فاضلاب صنعتی، مقدار پسماند جامد و مقدار پسماند مایع است. نشریه مذکور از سال ۱۳۸۸ به صورت مستقل از طرح آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر

منتشر شده است. آخرین نشریه ویژگی‌های محیط زیستی کارگاه‌های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر کشور بر اساس داده‌های سال ۱۳۹۶ در دسترس کاربران قرار داده شده است.

مقدار مصرف انرژی کارگاه‌های صنعتی دارای ۱۰ نفر کارکن و بیشتر

نشریه مقدار مصرف انرژی کارگاه‌های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر کشور، هر سال از نتایج طرح آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر تهیه می‌شود. هدف اصلی از تهیه این نشریه، تهیه اطلاعات جامع و بهنگام از مقدار مصرف انرژی کارگاه‌های صنعتی کشور، شامل مقدار مصرف به تفکیک نوع حامل‌های انرژی و نوع مصرف است. نشریه مذکور از سال ۱۳۸۲ به صورت مستقل از طرح آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر منتشر شده است. آخرین نشریه ویژگی‌های محیط زیستی کارگاه‌های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر کشور بر اساس داده‌های سال ۱۳۹۶ در دسترس کاربران قرار داده شده است.

گردآوری اطلاعات «قیمت و اجاره مسکن در نقاط شهری کشور» و «قیمت و اجاره مسکن در شهر تهران»

هدف از اجرای این طرح، اعلام متوسط قیمت خرید و فروش قطعی و نیز اجاره بهای یک متر مربع زیربنای واحدهای مسکونی در سطح مناطق شهرداری شهر تهران و سایر نقاط شهری کشور در هر فصل و سطوح جغرافیایی و دوره‌های زمانی مختلف است. نتایج حاصل از این طرح، اطلاعات مورد نیاز برای برنامه‌ریزی در زمینه مسکن را در اختیار برنامه‌ریزان و سیاستگذاران قرار می‌دهد. طی سال‌های ۱۳۸۲-۱۳۷۰ و ۱۳۸۸-۱۳۸۷ طرح فوق به‌صورت آمارگیری‌های توسط مرکز آمار ایران و چند سال توسط وزارت مسکن و شهرسازی انجام شد. از سال ۱۳۸۸ شیوه جمع‌آوری اطلاعات تغییر یافته، به گونه‌ای که اطلاعات این طرح از طریق سامانه ثبتی مدیریت املاک و مستغلات کشور کسب می‌شود. نتایج حاصل از اجرای طرح گردآوری اطلاعات قیمت و اجاره مسکن در شهر تهران و نقاط شهری کشور، به‌صورت فصلی منتشر می‌شود. از سال ۱۳۹۲ سهم معاملات در سطح استان برای طرح گردآوری "قیمت و اجاره مسکن در نقاط شهری کشور" و در سطح مناطق شهر تهران، برای طرح گردآوری "قیمت و اجاره مسکن در شهر تهران" و از سال ۱۳۹۴ مساحت زمین برای معاملات زمین یا زمین ساختمان مسکونی کلنگی و مساحت زیربنای واحد مسکونی و میانگین عمر واحد مسکونی برای معاملات خرید و فروش و اجاره زیربنای مسکونی برای طرح گردآوری "قیمت و اجاره مسکن در شهر تهران" در سطح مناطق شهر تهران منتشر می‌شود.

گردآوری اطلاعات پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های کشور

طرح گردآوری اطلاعات پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های کشور، با هدف اصلی تعیین میزان ساخت و ساز ساختمان در نقاط شهری کشور و نیز تعیین برخی مشخصات آن‌ها از سال ۱۳۵۸ به اجرا گذاشته شده است. نتایج حاصل از این آمارگیری، نیاز برنامه‌ریزان شهری به آمار و اطلاعات در بخش ساختمان و مسکن را با استفاده از گردآوری برخی اطلاعات ثبت شده در پروانه‌های ساختمانی، تامین می‌کند.

پیش از تابستان ۱۳۹۳ اطلاعات پروانه‌های ساختمانی پس از ارسال توسط شهرداری‌ها، در معاونت آمار و اطلاعات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌های کشور، داده‌آمایی و به صورت فایل به مرکز آمار ایران ارسال می‌شد. در تابستان ۱۳۹۳ سامانه جمع‌آوری اطلاعات پروانه‌های ساختمانی در مرکز آمار ایران راه‌اندازی شد که تمامی شهرداری‌های کشور با ورود به این سامانه، اطلاعات پروانه‌های ساختمانی صادر شده در هر ماه را در آن وارد می‌نمایند. دوره انتشار این اطلاعات از سال ۱۳۵۸ سالانه، از سال ۱۳۷۷ تا سال ۱۳۸۸ سالانه و شش‌ماهه، از سال ۱۳۸۹ سالانه، شش‌ماهه و فصلی و از سال ۱۳۹۷ سالانه و فصلی بوده است. در نشریات فصلی نتایج در سطح استان‌های کشور و در نشریات سالانه نتایج در سطح تمامی شهرهای کشور منتشر می‌شود.

آمارگیری از حساب‌های کارگاهی بخش حمل و نقل کشور

در سال‌های قبل ۹ طرح مربوط به بخش حمل‌ونقل به شکل غیرمتمرکز انجام می‌شد. سابقه اجرای غیرمتمرکز این ۹ طرح برای اولین بار به سال ۱۳۶۶ باز می‌گردد که طی آن طرح آمارگیری از سردخانه‌های کشور به اجرا در آمد. پس از آن در سال‌های مختلف هر یک از این طرح‌ها در بازه‌های زمانی ۳ یا ۴ ساله اجرا می‌شد با عنایت به وظیفه قانونی مرکز آمار ایران در تهیه و ارائه اطلاعات این بخش و لزوم به‌هنگام نگه‌داشتن این اطلاعات، گروه حمل و نقل و ارتباطات در صدد جمع‌آوری کل اطلاعات این بخش طی یک سال گردید. بر این اساس، این طرح برای اولین بار در سال ۱۳۹۹ در سطح کشور به طور جامع انجام گردید. هدف کلی از اجرای این طرح، تأمین داده‌های مورد نیاز تهیه حساب‌های ملی و منطقه‌ای سال ۱۳۹۸ بخش حمل‌ونقل (شامل تعیین مشخصات عمومی، برآورد اقلام عملکردی، برآورد تعداد کارکنان، برآورد جبران خدمات کارکنان، برآورد ارزش ستانده‌ها، برآورد ارزش مصارف واسطه و ساختار هزینه، برآورد ارزش افزوده و برآورد تشکیل سرمایه ثابت) در فعالیت ۹ گروه از کارگاه‌های موردنظر به شرح زیر بوده است:

۱. کارگاه‌های دارای فعالیت‌های کمکی حمل و نقل هوایی، گشت‌های مسافرتی و کاروان‌های زیارتی؛
۲. کارگاه‌های دارای فعالیت‌های کمکی حمل و نقل آبی؛
۳. شرکت‌ها و مؤسسات مسافربری؛
۴. شرکت‌ها و مؤسسات باربری؛
۵. مؤسسات کرایه اتومبیل و آژانس‌های تاکسی تلفنی؛
۶. مؤسسات ترخیص کالا؛
۷. باسکول‌های عمومی؛
۸. پارکینگ‌های عمومی و
۹. طرح آمارگیری از کارگاه‌های خدمات انبارداری.

آمارگیری از کارگاه‌های دارای فعالیت‌های تحقیق و توسعه

تحقیق و پژوهش، عامل ضروری و انکارناپذیر رشد و توسعه اقتصادی است. توجه به پژوهش در زمینه‌های مختلف در میان جوامع چنان گسترش یافته است که کشورها در پی افزایش سهم هزینه‌های تحقیق و توسعه از تولید ناخالص ملی خود می‌باشند. سیاستگذاران

و برنامه‌ریزان برای تدوین برنامه‌های توسعه‌ای نیازمند آمارهای حوزه علم، فناوری و نوآوری می‌باشند. آمارهای تحقیق و توسعه به عنوان بخش مهمی از آمارهای این حوزه از یک سو از مطالبات شورای عالی علوم تحقیقات و فناوری، شورای عالی انقلاب فرهنگی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و از سوی دیگر نیاز محققان و پژوهشگران دانشگاهی و سازمان‌های بین‌المللی می‌باشد.

مرکز آمار ایران در راستای پاسخ به این مطالبات آمارگیری از فعالیتهای تحقیق و توسعه را از سال ۱۳۷۶ به صورت هر دو سال یکبار و پس از آن از سال ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۹ (به جز سال‌های ۱۳۹۱، ۱۳۹۴، ۱۳۹۶ و ۱۳۹۸) به طور متوالی اجرا کرده است. در سال ۱۳۹۹ این طرح با سه پرسشنامه (پرسشنامه دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی، مرکز تحقیقاتی و سایر کارگاه‌های دارای فعالیت تحقیق و توسعه) به اجرا در آمده است. روش آمارگیری در این طرح به صورت سرشماری بوده و به ۵,۵۶۹ کارگاه در سطح کل کشور مراجعه شده است.

هدف‌های تفصیلی این طرح عبارتند از:

- محاسبه تعداد کل محققان به تفکیک سطح تحصیلات، گروه علمی و جنس در سطح استان؛
- محاسبه تعداد کل سایر کارکنان تحقیق و توسعه به تفکیک نوع حرفه و جنس در سطح استان؛
- محاسبه تعداد محققان معادل تمام وقت به تفکیک سطح تحصیلات، گروه علمی و جنس در سطح استان؛
- محاسبه تعداد سایر کارکنان معادل تمام وقت به تفکیک نوع حرفه و جنس در سطح استان؛
- محاسبه تعداد پروژه‌های تحقیق و توسعه به تفکیک نوع پروژه و گروه علمی در سطح استان؛
- محاسبه هزینه‌های تحقیق و توسعه در سطح استان و
- محاسبه سهم منابع تأمین‌کننده هزینه‌های تحقیق و توسعه به تفکیک بخش‌های آموزش عالی، دولتی، تجاری و غیرانتفاعی.

آمارگیری اندازه‌گیری فصلی تعداد و تولیدات دام سبک

این طرح آمارگیری در آغاز، با هدف برآورد تعداد دام سبک کشور در ماه‌های مختلف، از مهرماه سال ۱۳۹۷ به صورت ماهانه به اجرا در آمد. به دنبال استقبال از نتایج طرح ماهانه دام سبک و درخواست‌های متعدد کاربران بر ادامه آن، طرح آمارگیری فصلی دام سبک با پاره‌ای تغییرات در اقلام پرسشنامه و زمان اجرا با هدف برآورد تعداد دام سبک کشور در آخرین ماه هر فصل و مهم‌ترین تولیدات دامی (تعداد دام پروار شده و تولید شیر) از پاییز سال ۱۳۹۸ به اجرا در آمد و از آن زمان تا کنون ادامه دارد.

این طرح آمارگیری به شیوه آمارگیری سریع و با استفاده از نمونه‌های ثابت و مؤثر و شیوه جمع‌آوری اطلاعات تلفیقی (حضور و تلفنی) با حداقل هزینه، اجرا شد. در این طرح آمارگیری، اطلاعات مربوط به «تعداد دام سبک» در روز آمارگیری به تفکیک سن و جنس و «تعداد دام زنده به دنیا آمده»، «تعداد دام عرضه شده برای کشتار» و «مقدار تولید شیر» در فصل آمارگیری در آخرین ماه هر فصل و از بیش از ۳۰۰۰ بهره‌بردار دارای دام سبک که با استفاده از چارچوب سرشماری عمومی کشاورزی ۱۳۹۳ و با روش‌های نمونه‌گیری انتخاب شده‌اند، پرسیده می‌شود و نتایج با روش‌های آماری به سطح کل جامعه تعمیم داده می‌شود.

در طول اجرای این طرح آمارگیری، اطلاعات بهره‌برداران نمونه در زمان مرجع (آخرین هفته آخرین ماه هر فصل) جمع‌آوری می‌شود. داده‌ها همزمان با اجرا در سامانه سیجاد وارد شده و کنترل داده‌ها به صورت روزانه انجام شد. بلافاصله پس از اجرا، استخراج اطلاعات بدون ضریب و تعیین ضرایب انجام شده و پس از تأیید ضرایب، اطلاعات در سطح کشور برآورد شد و اطلاعات برآورد شده در قالب گزارش فصلی که به شکل سری زمانی تهیه شده است، به مقامات کشوری، معاونت امور دام وزارت جهاد کشاورزی و سازمان دامپزشکی کشور ارسال می‌شود و علاوه بر آن، نشریات نتایج این طرح از طریق درگاه ملی آمار قابل دسترسی می‌باشند.

آمارگیری اندازه‌گیری فصلی تعداد و تولیدات دام سنگین (گاو و گوساله)

با عنایت به اهمیت فعالیت پرورش گاو و گوساله در تأمین امنیت غذایی جامعه (۹۰ درصد شیر تولیدی کشور و نزدیک به نیمی از گوشت قرمز کشور) و نیاز مبرم کشور به اطلاعات به روز از این اقلام برای برنامه‌ریزی تخصصی و همچنین تنظیم بازار و با توجه به تجربیات حاصل از اجرای طرح‌های آمارگیری از دام سبک، این طرح با هدف برآورد تعداد ماهانه این نوع دام و مهمترین تولیدات دام (تعداد دام پروار شده و تولید شیر) از دی ماه سال ۱۳۹۸ به صورت ماهانه و از ابتدای سال ۱۳۹۹ به صورت فصلی به اجرا در آمد. این طرح آمارگیری به شیوه آمارگیری سریع و با استفاده از نمونه‌های ثابت و مؤثر و شیوه جمع‌آوری اطلاعات تلفیقی (حضوری و تلفنی) با حداقل هزینه اجرا شد و در طول اجرای آن، اطلاعات بهره‌برداران نمونه در زمان مرجع هر ماه (آخرین هفته هر ماه) جمع‌آوری شد. داده‌ها همزمان با اجرا در سامانه سیجاد وارد شده و کنترل داده‌ها به صورت روزانه انجام شد. بلافاصله پس از اجرا، استخراج اطلاعات بدون ضریب و تعیین ضرایب انجام شده و پس از تأیید ضرایب، اطلاعات در سطح کشور برآورد شد و اطلاعات برآورد شده در قالب گزارشی که به شکل سری زمانی تهیه شد، به مقامات کشوری، معاونت امور دام وزارت جهاد کشاورزی و سازمان دامپزشکی کشور ارسال شد. علاوه بر آن نشریات نتایج این طرح آمارگیری، از طریق درگاه ملی آمار، در دسترس کاربران آماری می‌باشد.

آمارگیری از آمار کشتار دام کشتارگاه‌های کشور

طرح آمارگیری آمار کشتار دام کشتارگاه‌های کشور از سال ۱۳۴۷ تا کنون همه ساله توسط مرکز آمار ایران اجرا و نتایج آن منتشر شده است. هدف از اجرای این آمارگیری جمع‌آوری و ارائه آمار و اطلاعات ضروری برای برنامه‌ریزی، سیاستگذاری، تحقیق، کنترل و هدایت عملیات اجرایی در زمینه فعالیت کشتار دام در کشتارگاه‌های کشور است. اطلاعات آماری به‌دست آمده به منظور محاسبه عرضه سرانه گوشت قرمز، تخمین برخی از اقلام آماری مرتبط با کشتار دام از قبیل پوست، روده و ...، برنامه‌ریزی برای واردات احتمالی گوشت و توزیع صحیح آن در کشور، تأمین نیازهای آماری حساب‌های اقتصادی و وضعیت مراعات کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد. داده‌های این آمارگیری، به صورت ماهانه از طریق تکمیل پرسشنامه در سامانه سیجاد برای تمامی کشتارگاه‌های رسمی تحت پوشش شبکه دامپزشکی کشور جمع‌آوری می‌گردد. نتایج حاصل از آن تا سال ۱۳۹۶ به‌طور سالانه منتشر می‌شد، پس از ۵۰ سال در ابتدای سال ۱۳۹۷ برای اولین بار نتایج این طرح به طور فصلی جمع‌آوری و منتشر شد و این رویه تا ابتدای سال ۱۳۹۹ ادامه داشت. پس از آن، این طرح به صورت ماهانه اجرا شده است و نتایج به صورت گزارش ماهانه حداکثر تا انتهای ماه بعد اطلاع‌رسانی شده و نشریه نتایج سالانه آن حداکثر تا انتهای تیر ماه سال بعد منتشر خواهد شد. این نتایج در زمان مناسب جهت اتخاذ سیاست‌های حمایتی در جهت

کنترل قیمت گوشت در بازار این محصول مورد استفاده قرار گرفت. از ویژگی‌های مهم آمار کشتار دام کشتارگاه‌های کشور، استمرار و سرعت انجام مراحل جمع‌آوری و استخراج آن است که در نتیجه می‌توان اطلاعات حاصل را خیلی سریع و در فاصله‌های زمانی کوتاه برای برنامه‌ریزی مورد استفاده قرار داد. انتشار نتایج ماهانه این طرح می‌تواند نقش بسزایی در اتخاذ تصمیم مناسب به منظور کنترل بازار گوشت و کاهش نسبی قیمت گوشت ایفا نماید.

آمارگیری از دامداری‌ها_ویژه حساب‌های اقتصادی

به‌منظور برآورده نمودن نیازهای آماری برنامه‌ریزان بخش کشاورزی، انجام سرشماری‌های کشاورزی و آمارگیری‌های نمونه‌ای از فعالیت‌های مختلف این بخش، یکی از برنامه‌های جاری مرکز آمار ایران از بدو تأسیس بوده است. پس از اجرای سرشماری عمومی کشاورزی در سال ۱۳۸۲، طرح‌های آمارگیری نمونه‌ای دامداری ۱۳۸۴، ۱۳۸۷ و ۱۳۹۰ با استفاده از چارچوب این سرشماری به اجرا در آمد. به دنبال اجرای سرشماری عمومی کشاورزی ۱۳۹۳، در سال‌های ۱۳۹۳، ۱۳۹۶ و ۱۳۹۹، طرح‌های آمارگیری نمونه‌ای دامداری با استفاده از چارچوب این سرشماری اجرا شده است. طرح آمارگیری نمونه‌ای از دامداری‌های کشور در سال ۱۳۹۹، از نیمه دوم مهر تا نیمه اول آبان در ۳۱ استان کشور به مرحله اجرا در آمد.

در این طرح اطلاعات گسترده‌ای در مورد «تعداد بهره‌بردارانی دارای دام»، «تعداد گوسفند و بره و بز و بزغاله به تفکیک سن و جنس»، «تعداد گاو و گوساله به تفکیک نژاد و سن و جنس»، «تعداد شتر و بچه شتر و گاومیش و بچه گاومیش»، «تعداد دام زاییده شده»، «تعداد دام فروخته شده برای کشتار»، «تعداد دام ذبح شده در بهره‌برداری»، «مقدار تولید شیر»، «مقدار تولید پشم و کرک و مو»، «مقدار مصرف انواع علوفه»، «تعداد کارکنان» و «اطلاعات ویژه حساب‌های اقتصادی» جمع‌آوری شد.

پس از بازبینی اطلاعات، داده‌ها در سامانه سیجاد وارد شد و به دنبال آن، کنترل صحت داده‌ها و ارتباط بین آن‌ها در دو مرحله (در استان‌ها و مرکز آمار ایران) انجام شد. سپس استخراج اطلاعات بدون ضریب و تعیین ضرایب انجام شده و پس از تأیید ضرایب، اطلاعات در سطح استان‌های کشور برآورد شد و اطلاعات برآورد شده، در قالب گزارشی از این فعالیت به همراه نشریه چکیده نتایج، به مقامات کشوری و استانی، معاونت امور دام وزارت جهاد کشاورزی و سازمان دامپزشکی کشور ارسال شد. علاوه بر آن نشریه گزیده نتایج این طرح از طریق درگاه ملی آمار، قابل دسترسی می‌باشد.

آمارگیری چهارگانه از مرغداری‌های صنعتی کشور (شامل مرغداری‌های پرورش مرغ گوشتی، مرغداری‌های پرورش مرغ تخمگذار، مؤسسات جوجه‌کشی و مؤسسات پرورش مرغ مادر) - ویژه حساب‌های اقتصادی

پرورش مرغ به شکل صنعتی در ایران از سال ۱۳۳۳ با وارد کردن جوجه مرغ‌های یکروزه یا تخم مرغ‌های نطفه‌دار از نژادهای اصلاح شده خارجی آغاز شد و توسعه آن در این مدت به حدی بود که امروزه توانسته است بخش قابل توجهی از پروتئین حیوانی کشور را فراهم نماید. در این صنعت شش فعالیت اصلی پرورش مرغ لاین، پرورش مرغ اجداد، پرورش مرغ مادر، تولید جوجه یکروزه، پرورش مرغ تخمگذار، پرورش مرغ گوشتی و یک فعالیت جنبی پرورش پولت وجود دارد.

مرکز آمار ایران در راستای انجام وظایف قانونی خود، در جهت تولید آمار و اطلاعات پایه و همچنین پاسخگویی به نیاز کاربران، طرح آمارگیری چهارگانه از مرغداری‌های صنعتی کشور (شامل مرغداری‌های پرورش مرغ گوشتی، مرغداری‌های پرورش مرغ تخمگذار، مؤسسات جوجه‌کشی و مؤسسات پرورش مرغ مادر) را در تابستان سال ۱۳۹۹ به مرحله اجرا در آورد. در این طرح اطلاعات مهمی برای سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ نظیر «مقدار وزن مرغ زنده پرورش یافته در مرغداری‌های پرورش مرغ گوشتی»، «میزان تولید تخم مرغ خوراکی در مرغداری‌های پرورش مرغ تخمگذار»، «تعداد کل تولید جوجه یکروزه در مؤسسات جوجه‌کشی»، «تعداد تخم نطفه‌دار تولید شده در مؤسسات پرورش مرغ مادر» و «تعداد کارکنان» این صنعت به تفکیک استان گردآوری و منتشر شد.

بهنگام‌سازی چارچوب گلخانه‌های کشور - ویژه حساب‌های اقتصادی

به منظور تامین نیازهای آماری برنامه‌ریزان بخش کشاورزی، انجام آمارگیری‌های نمونه‌ای و بهنگام‌سازی چارچوب طرح‌ها در فاصله سرشماری‌های کشاورزی یکی از برنامه‌های مرکز آمار ایران از بدو تأسیس بوده است. پرورش محصولات دائمی و سالانه در گلخانه یکی از فعالیت‌های مهم کشاورزی محسوب می‌شود، که در سال‌های اخیر در سطح کشور گسترش یافته است. در سرشماری‌های عمومی کشاورزی سال‌های ۱۳۸۲ و ۱۳۹۳ اطلاعات مربوط به گلخانه‌ها با هدف چارچوب‌سازی گردآوری شده است. در همین راستا طرح بهنگام‌سازی چارچوب گلخانه‌های کشور با هدف بهنگام‌سازی چارچوب این واحدها و همچنین تأمین اطلاعات مورد نیاز دفتر حساب‌های اقتصادی در آذرماه سال ۱۳۹۹ با مشارکت سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی ۳۱ استان اجرا شد. در این طرح آمارگیری اطلاعات مهمی در مورد تعداد گلخانه، مساحت، سطح زیرکشت و مقدار تولید گیاهان گلخانه‌ای جمع‌آوری شده است. چکیده نشریه نتایج این طرح از طریق درگاه ملی آمار، قابل دسترسی می‌باشد.

جمع‌آوری کشتار طیور کشتارگاه‌های رسمی کشور

گوشت سفید به عنوان یکی از منابع تأمین پروتئین مورد نیاز بدن، جایگاه مهمی در سبد مصرفی خانوارها دارد. با توجه به سهم زیاد گوشت انواع طیور از کل تولید و مصرف گوشت سفید در کشور، اطلاع از مقدار تولید و عرضه آن در فواصل کوتاه زمانی (ماهانه یا فصلی) برای برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌ها ضرورت دارد. با توجه به اهمیت موضوع، مرکز آمار ایران در سال ۱۳۹۹ مطالعات اولیه به منظور امکان‌سنجی اجرای طرح آمارگیری کشتار طیور کشتارگاه‌های رسمی کشور را در دستور کار قرار داد.

آمارگیری کشتار طیور کشتارگاه‌های رسمی کشور برای نخستین بار در زمستان سال ۱۳۹۹ اجرا شد، که نتایج حاصل از آن در قالب گزارش فصلی ارائه شد. از این آمارها علاوه بر کمک به برنامه‌ریزی‌های تخصصی بخش طیور، می‌توان برای محاسبه مصرف سرانه گوشت انواع طیور و نیز برنامه‌ریزی برای تأمین نیازهای واحدهای پرورش و فراورده‌های طیور و صنایع تبدیلی آنها، توسعه‌ی این واحدها، و واردات گوشت مرغ بهره برد.

آمارگیری از گذران وقت

طرح آمارگیری گذران وقت با هدف ارائه اطلاعات مربوط به شناخت نوع و مدت زمان فعالیت‌های انجام شده افراد جامعه و بررسی تغییرات شیوه زندگی افراد، نخستین بار برای دوره آماری یک‌ساله در فصول پاییز و زمستان ۱۳۸۷ و بهار و تابستان ۱۳۸۸ و برای دوره آماری دوم، فصول پاییز و زمستان ۱۳۹۳ و بهار و تابستان ۱۳۹۴، دوره آماری سوم، فصول پاییز و زمستان ۱۳۹۸ و بهار و تابستان ۱۳۹۹ در مناطق شهری کشور تهیه، طراحی و اجرا شد.

در این آمارگیری جمع‌آوری اطلاعات خانواری در دومین هفته ماه سوم هر فصل، توسط مأمور آمارگیر و اطلاعات فردی توسط افراد خانوار به روش خود تکمیلی انجام می‌شود و شرح فعالیت‌های افراد ۱۵ ساله و بیشتر در طول یک شبانه‌روز به تفکیک دوره‌های زمانی ۱۵ دقیقه‌ای به‌طور دقیق در پرسشنامه ثبت و یک روز بعد از تکمیل فرم توسط مأمور آمارگیر جمع‌آوری می‌شود. برای طبقه‌بندی فعالیت‌های گذران وقت از طبقه‌بندی بین‌المللی ICATUS_2016 استفاده شده است.

جامعه تحت پوشش طرح آمارگیری گذران وقت مجموعه افرادی است که طبق تعریف، عضو خانوارهای معمولی ساکن یا گروهی در نقاط شهری کشور هستند. لذا، این طرح اعضای خانوارهای معمولی غیر ساکن، روستایی و اعضای خانوارهای مؤسسه‌ای را پوشش نمی‌دهد.

آمارگیری گذران وقت فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و دانشجویان دکتری در حال

گذران رساله

برآورد تعداد محققان معادل تمام‌وقت کشور از شاخص اصلی آمارهای تحقیق و توسعه می‌باشد. تجربه چند ساله اجرای طرح تحقیق و توسعه در حوزه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی نشان داده است، محاسبه تعداد محققان از سوی دانشگاه‌ها با توجه به اینکه ماهیت فعالیت اعضای هیئت علمی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی که شامل آموزش، مشاوره، تحقیق و ... می‌باشد با چالش جدی روبرو است. تجارب سایر کشورها نشان می‌دهد که برای رفع این مشکل از ضرایب مشخصی برای معادل‌سازی اعضای هیئت علمی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی استفاده می‌کنند. با توجه به اینکه در گروه و مرتبه علمی مختلف مقدار زمان صرف شده برای تحقیق و توسعه توسط اعضای هیئت علمی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی متفاوت می‌باشد، لازم است برای هر کدام از این طبقات از ضرایب خاص خود برای معادل‌سازی استفاده کرد. از این‌رو در راستای رفع این خلأ آماری، طرح آمارگیری از گذران وقت فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و دانشجویان دکتری در حال گذران رساله در سال ۱۳۹۹ با ۵,۱۵۲ نمونه که ۳,۱۳۳ نمونه آن اعضای هیئت علمی و ۲,۰۱۹ نمونه آن دانشجویان دکتری در حال گذراندن رساله دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی بودند، اجرا شد.

هدف کلی از اجرای این طرح، محاسبه نسبت زمان تحقیق و توسعه به سایر فعالیت‌های اعضای هیئت علمی و دانشجویان دکتری در حال گذراندن پایان‌نامه در سال ۱۳۹۸ در سطح کل کشور می‌باشد. روش آمارگیری در این طرح به صورت نمونه‌گیری بوده و تمامی اعضای هیئت علمی و دانشجویان دکتری در حال گذراندن رساله دانشگاه‌ها یا مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، وزارت

بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وابسته به سایر دستگاه‌های اجرایی بجز دانشگاه‌های علمی- کاربردی و واحدهای جامع، بسیار بزرگ و بزرگ دانشگاه آزاد اسلامی جامعه این طرح را تشکیل داده‌اند.

آمارگیری از فرهنگ رفتاری خانوار

در سال ۱۳۸۸ «طرح بررسی و سنجش شاخص‌های فرهنگ عمومی کشور» با هدف بررسی شاخص‌های غیرثبتی، توسط شورای فرهنگی عمومی کشور بصورت ملی با بیش از ۱۷۰۰۰ نمونه در نقاط شهری و روستایی کل کشور اجرا شد؛ گزارش مربوط به آن توسط شورای مزبور در سال ۱۳۹۰ منتشر شد. اما در مرکز آمار ایران، برای نخستین بار در سال ۱۳۹۳، «طرح آمارگیری از فعالیتهای فرهنگی خانوار» در سطح کشور و برای تمامی افراد ۱۵ ساله و بیشتر خانوارهای نمونه در قالب دو پرسشنامه خانواری و فردی اجرا شده است. سپس این طرح در سال ۱۳۹۴ با عنوان «طرح آمارگیری از فعالیتهای و رفتارهای فرهنگی خانوار» در سطح کشور و در نقاط شهری برای افراد ۱۸ ساله و بیشتر اجرا شد. در سال ۱۳۹۶ بصورت یک فرایند تکمیلی علاوه بر تغییرات محتوایی در پرسشنامه و راهنماهای طرح، به لحاظ فنی و نمونه‌گیری نیز تغییراتی ایجاد گردید. این طرح با ۴۰۰۰۰ نمونه برای افراد ۱۵ ساله و بیشتر حاضر خانوارهای شهری و روستایی کشور با عنوان "طرح آمارگیری از فرهنگ رفتاری خانوار" اجرا شد.

در سال ۱۳۹۹ این طرح با تعداد ۶۲۵۶۰ نمونه برای افراد ۱۵ ساله و بیشتر حاضر خانوارهای شهری و روستایی کشور اجرا شد. هدف کلی از اجرای این طرح، برآورد اطلاعات آماری مورد نیاز از فعالیتهای و رفتارهای افراد خانوارهای شهری و روستایی در سطح نقاط شهری و روستایی کل کشور و ۳۱ استان کشور می‌باشد.

در این طرح، نحوه جمع‌آوری اطلاعات مربوط به خانوار از طریق مصاحبه حضوری با پاسخگوی مطلع و اطلاعات مربوط به فرد ۱۵ ساله و بیشتر انتخاب شده در خانوار، اطلاعاتی در مورد مطالعه کتاب غیردرسی و روزنامه، تماشای تلویزیون و گوش کردن به رادیو و موسیقی، رفتن به سینما و تئاتر و کنسرت، ورزش، مصرف دخانیات، خرید پوشاک و لوازم و... از طریق مصاحبه با فرد نمونه و تکمیل پرسشنامه جمع‌آوری می‌شود.

تهیه شاخص‌های قیمت

شاخص‌های قیمت، علاوه بر تأمین ابزار ارزیابی سیاست‌های اقتصادی دولت و بانک مرکزی، نیازهای برنامه‌ریزان اقتصادی، سیاستگذاران و پژوهشگران به منظور استفاده در محاسبه نرخ تورم کشور، محاسبه حساب‌های ملی کشور به قیمت ثابت، درآمد واقعی، هزینه واقعی، قدرت خرید پول و ... را نیز برآورده می‌کند. قانون مرکز آمار ایران مصوب سال ۱۳۵۳، تهیه شاخص قیمت‌ها را بر عهده مرکز آمار ایران گذاشته است و این مرکز به منظور انجام وظیفه قانونی خود، ۸۰ آمارگیری نمونه‌ای و ثبتی را در استان‌های کشور اجرا و با استفاده از نتایج این طرح‌ها، ۱۸ عنوان شاخص در سه گروه «شاخص قیمت مصرف‌کننده» و «شاخص قیمت تولیدکننده» و «سایر شاخص‌ها»، همچنین ۵ عنوان متوسط قیمت را تهیه نمود. جدول زیر عناوین شاخص‌های قیمت به تفکیک سابقه تهیه شاخص و دوره انتشار آن‌ها را نشان می‌دهد و در ادامه طرح‌های آماری مرتبط با تهیه این شاخص‌ها معرفی شده‌اند.

جدول ۲- شاخص های تهیه شده توسط مرکز آمار ایران، سابقه و دوره انتشار

گروه شاخص	ردیف	شرح	سابقه تهیه شاخص	دوره انتشار
شاخص قیمت مصرف کننده	۱	شاخص قیمت مصرف کننده خانوارهای شهری	۱۳۷۴	ماهانه
	۲	شاخص قیمت اجاره بهای واحدهای مسکونی استیجاری	۱۳۷۴	ماهانه
	۳	شاخص قیمت مصرف کننده خانوارهای روستایی	۱۳۶۱	ماهانه
	۴	شاخص قیمت مصرف کننده خانوارهای کل کشور	۱۳۹۰	ماهانه
	۵	شاخص قیمت مصرف کننده خانوارهای کشور بر اساس دهک های هزینه ای	۱۳۹۶	ماهانه
	۶	شاخص کل قیمت مصرف کننده خانوارهای کشور به تفکیک استان	۱۳۹۶	ماهانه
شاخص قیمت تولید کننده	۱	شاخص قیمت تولید کننده گاوآردی های صنعتی	۱۳۸۱	فصلی
	۲	شاخص قیمت تولید کننده مرغداری های صنعتی	۱۳۸۸	فصلی
	۳	شاخص قیمت تولید کننده کل کشور	۱۳۹۰	فصلی
	۴	شاخص قیمت تولید کننده بخش صنعت	۱۳۷۵	فصلی
	۵	شاخص قیمت تولید کننده بخش معدن	۱۳۸۱	فصلی
	۶	شاخص قیمت تولید کننده نهاده های ساختمان های مسکونی شهر تهران	۱۳۹۰	فصلی
	۷	شاخص قیمت تولید کننده بخش های خدمات	۱۳۹۰	فصلی
	۸	شاخص قیمت تولید کننده برق کشور	۱۳۹۰	فصلی
	۹	شاخص قیمت تولید کننده محصولات کشاورزی	۱۳۹۰	فصلی
	۱۰	شاخص قیمت تولید کننده زراعت، باغداری و دام سنتی	۱۳۹۰	فصلی
شاخص های سایر	۱	شاخص قیمت کالاهای صادراتی (ثبتی)	۱۳۹۰	فصلی
	۲	شاخص قیمت کالاهای وارداتی (ثبتی)	۱۳۹۰	فصلی
متوسط قیمت	۱	متوسط قیمت فروش محصولات و هزینه خدمات کشاورزی	۱۳۵۳	فصلی
	۲	متوسط قیمت اقلام خوراکی منتخب در مناطق شهری	۱۳۹۵	ماهانه
	۳	متوسط قیمت مصالح ساختمانی (نیمه دوم سال ۱۳۹۹)	۱۳۶۵	فصلی

گروه شاخص	ردیف	شرح	سابقه تهیه شاخص	دوره انتشار
	۴	متوسط قیمت دستمزد نیروی انسانی شاغل در طرح‌های عمرانی (نیمه دوم سال ۱۳۹۹)	۱۳۶۵	شش ماهه
	۵	متوسط قیمت کرایه ماشین‌آلات منتخب در طرح‌های عمرانی (نیمه دوم سال ۱۳۹۹)	۱۳۶۵	شش ماهه

آمارگیری از «قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری»، «قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی» و «اجاره بهای واحدهای مسکونی خانوارهای شهری»

سه آمارگیری نمونه‌ای فوق به منظور محاسبه شاخص‌های قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری و روستایی و نیز قیمت اجاره بهای واحدهای مسکونی استیجاری به صورت ماهانه در سطح کشور اجرا می‌شوند. نتایج حاصل در محاسبه نرخ تورم به کار رفته و به صورت ماهانه و سالانه منتشر می‌شود.

شاخص قیمت مصرف‌کننده خانوارهای کل کشور

شاخص قیمت مصرف‌کننده خانوارهای کل کشور از تجمیع وزنی شاخص قیمت مصرف‌کننده خانوارهای شهری و روستایی در تفصیلی‌ترین سطح ممکن بدست می‌آید. با استفاده از اطلاعات این طرح‌های آماری، «شاخص قیمت مصرف‌کننده خانوارهای کشور به تفکیک دهک‌های هزینه‌ای» و «شاخص قیمت مصرف‌کننده خانوارهای کشور به تفکیک استان‌های کشور» محاسبه می‌شود.

متوسط قیمت اقلام خوراکی منتخب در مناطق شهری

محاسبه و انتشار ۵۳ قلم خوراکی منتخب برای خانوارهای شهری کشور، از روی اطلاعات جمع‌آوری شده در طرح قیمت شهری از سطح کشور به دست می‌آید. این اطلاع ماهانه از ابتدای سال ۱۳۹۵ (با ۲۴ قلم خوراکی) موجود می‌باشد.

آمارگیری از قیمت نهاده‌های ساختمان‌های مسکونی شهر تهران

به منظور محاسبه شاخص قیمت تولیدکننده نهاده‌های ساختمان‌های مسکونی شهر تهران، این آمارگیری از سال ۱۳۸۸ بصورت ماهانه اجرا شده است. این آمارگیری از شش ماهه دوم سال ۱۳۹۱ به صورت فصلی اجرا می‌شود و از فصل زمستان ۱۳۹۲ به روش الکترونیکی^۱ انجام شده است. نتایج شاخص (بر اساس سال پایه ۱۳۹۰) از سال ۱۳۹۰ تاکنون تهیه و منتشر شده است. اقلام ساختمانی شامل تمامی مصالح ساختمانی و نیروی انسانی به کار رفته در فعالیت‌های ساختمانی تیپ غالب ساختمان‌های مسکونی شهر تهران

¹ Paperless

است. تیپ غالب نیز با توجه به مطالعات انجام شده در این طرح، ساختمان‌های مسکونی پنج طبقه (چهار طبقه روی پیلوت) می‌باشد.

شاخص قیمت تولیدکننده در ایران

شاخص قیمت تولیدکننده کل کشور با اجرای طرح‌های آمارگیری متعدد در بخش‌های مختلف اقتصادی و همچنین جمع‌آوری اطلاعات ثبتی برای سایر بخش‌ها از سال ۱۳۹۰ تولید شده است. فهرست طرح‌های آمارگیری و ثبتی در محاسبه شاخص قیمت تولیدکننده عبارتند از: طرح آمارگیری از قیمت تولیدکننده محصولات مرغداری‌های صنعتی، طرح آمارگیری از قیمت تولیدکننده محصولات گاوداری‌های صنعتی، طرح آمارگیری از قیمت محصولات کشاورزی در مناطق روستایی (سرخرمن)، طرح آمارگیری از قیمت تولیدکننده محصولات معدنی، طرح آمارگیری از قیمت تولیدکننده محصولات صنعتی، طرح جمع‌آوری اطلاعات قیمت تولیدکننده بخش برق و در نهایت در بخش اختصاصی خدمات از طرح‌های آمارگیری و ثبتی متعدد برای هر یک از بخش‌های اصلی به صورت تلفیقی یا جداگانه استفاده می‌شود.

آمارگیری از قیمت و مقدار تولیدکننده بخش صنعت

آمارگیری از قیمت تولیدکننده بخش صنعت از سال ۱۳۷۴ به منظور تهیه شاخص قیمت مربوط به آن، به صورت ماهانه در ۳۰ استان کشور (بجز استان کهگیلویه و بویراحمد) به طور منظم به اجرا در آمده است. شاخص‌های مربوط به این آمارگیری تا شش ماهه اول سال ۱۳۹۱، به صورت ماهانه و سالانه منتشر شد. پس از آن به دلیل سیاست‌های اتخاذ شده از سوی مرکز، اجرا به صورت فصلی بوده و شاخص‌های مرتبط به صورت فصلی و نیز سالانه منتشر می‌شوند. این آمارگیری از فصل پاییز ۱۳۹۲ به روش الکترونیکی اجرا شده است. آمارگیری نمونه‌ای از «مقدار تولیدکننده بخش صنعت» به منظور تأمین نیاز حساب‌های فصلی، از سال ۱۳۸۸ همراه با آمارگیری نمونه‌ای از قیمت تولیدکننده محصولات صنعتی اجرا می‌شود.

آمارگیری از قیمت و مقدار تولیدکننده بخش معدن

در سال ۱۳۸۱ همزمان با تغییر سال پایه شاخص‌های قیمت موجود، مرکز آمار ایران اقدام به گسترش شاخص‌های قیمت تولیدکننده نمود و شاخص قیمت تولیدکننده بخش معدن را برای اولین بار محاسبه کرد. این آمارگیری در ابتدا فصلی و سپس ماهانه اجرا شد و نتایج آن تا شش ماهه اول سال ۱۳۹۱ به صورت ماهانه منتشر شد. پس از آن به دلیل سیاست‌های اتخاذ شده از سوی مرکز، اجرا به صورت فصلی بوده و شاخص‌های مرتبط به صورت فصلی و نیز سالانه منتشر می‌شوند. این آمارگیری از فصل پاییز ۱۳۹۲ به روش الکترونیکی اجرا شده است. همچنین آمارگیری نمونه‌ای از «مقدار تولیدکننده بخش معدن» به منظور تأمین نیاز حساب‌های فصلی، از سال ۱۳۸۸ همراه با آمارگیری نمونه‌ای از قیمت تولیدکننده بخش معدن اجرا می‌شود.

آمارگیری از قیمت تولیدکننده بخش‌های خدمات

از سال ۱۳۸۸ به منظور محاسبه شاخص قیمت تولید کننده بخش‌های خدمات طی دوره‌های ماهانه در ۳۱ استان کشور، آمارگیری از قیمت تولیدکننده خدمات اجرا شد. این طرح تا شهریور سال ۱۳۹۱ به صورت دوره‌های ماهانه و سپس با در نظر گرفتن برخی ملاحظات از نیمه دوم سال ۱۳۹۱ تا پایان سال ۱۳۹۹ اجرای آمارگیری این طرح به دوره‌های فصلی تغییر یافت.

در این طرح، از نتایج به دست آمده از اجرای آمارگیری به همراه اطلاعات بخش‌های «خدمات آموزش»، «خدمات بهداشت» و «خدمات هتل و رستوران» (با استفاده از نتایج آمارگیری از قیمت کالاها و خدمات شهری) و همچنین در برخی کد فعالیت‌ها از اطلاعات ثبتی، برای محاسبه شاخص قیمت تولیدکننده بخش‌های خدمات در سطح کشور استفاده می‌شود.

بر اساس نتایج این آمارگیری‌ها، «شاخص قیمت تولیدکننده بخش‌های خدمات» برای اولین بار در سال ۱۳۹۴ بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰ (۱۰۰=۱۳۹۰) و پس از آن برای سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹ محاسبه و منتشر شده است. با توجه به این که فرایند تغییر سال پایه بخشی جداناپذیر از فرایند تولید شاخص‌های قیمت است، تغییر سال پایه شاخص قیمت تولیدکننده بخش‌های خدمات نیز از سال ۱۳۹۰ به سال ۱۳۹۵، در زمستان ۱۳۹۹ صورت پذیرفت و شاخص‌های قبل از سال پایه ۱۳۹۵ نیز براساس سال پایه جدید (۱۰۰=۱۳۹۵) به منظور مقایسه‌پذیری تعدیل و سری زمانی آن‌ها ارائه شده است.

آمارگیری از شاخص قیمت تولیدکننده بخش برق

تهیه شاخص قیمت تولیدکننده بخش برق از سال ۱۳۹۵، به تفکیک ساعات اوج بار، میان بار و کم بار، با استفاده از اطلاعات قیمت جمع‌آوری شده از شرکت مدیریت شبکه برق ایران به صورت ثبتی انجام می‌شود. پوشش جغرافیایی این طرح کل کشور (سطح ملی) می‌باشد.

آمارگیری از قیمت محصولات و هزینه خدمات کشاورزی در مناطق روستایی کشور

اجرای این آمارگیری از سال ۱۳۵۳ همراه با اجرای آمارگیری نمونه‌ای از قیمت خرده‌فروشی کالاها و خدمات مورد مصرف خانوارهای روستایی کشور آغاز شد و با توجه به سوابق و تجارب حاصله از چندین سال آمارگیری، از سال ۱۳۸۵ تعداد اقلام آماری محصولات زراعی، باغی و دامی به ۱۰۵، خدمات ماشینی به ۱۰ و خدمات نیروی انسانی به ۱۱ قلم افزایش یافت به گونه‌ای که این آمارگیری با قیمت‌گیری از ۱۲۶ قلم محصول و خدمت کشاورزی به مورد اجرا گذاشته می‌شد. در سال ۱۳۸۹ این مرکز، نسبت به اخذ اطلاعات مقادیر تولید محصولاتی که تولید شده ولی به فروش نرسیده‌اند نیز اقدام نمود. در ادامه در سال ۱۳۹۱ روش جمع‌آوری از کاغذی به الکترونیکی تغییر یافت و از سال ۱۳۹۲، اطلاعات این آمارگیری در سامانه یکپارچه جمع‌آوری الکترونیکی داده‌ها (سیجاد) در دسترس قرار گرفت. اطلاعات جمع‌آوری شده تا سال ۱۳۹۴ تنها برای محاسبه متوسط قیمت این محصولات بکار گرفته می‌شد. در سال ۱۳۹۴ برای اولین بار شاخص قیمت تولیدکننده زراعت، باغداری و دامداری سنتی بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰ و با تعداد ۱۱۵ قلم محاسبه گردید. در حال حاضر اطلاعات شاخص قیمت برای سال‌های ۱۳۹۰ تاکنون به صورت فصلی و بر پایه سال ۱۳۹۵ در دسترس می‌باشد.

شایان ذکر است در محاسبه شاخص قیمت بر پایه سال ۱۳۹۵، تنها قیمت محصولات کشاورزی مورد استفاده قرار گرفته است که تعداد آن ۱۱۷ قلم می‌باشد و قیمت نهاده‌های تولید در محاسبه شاخص قیمت بکار گرفته نشده است.

آمارگیری از قیمت تولیدکننده محصولات مرغداری‌های صنعتی کشور

این آمارگیری از سال ۱۳۸۸ در ۳۰ استان کشور (۳۱ استان از سال ۱۳۹۰) به منظور محاسبه شاخص قیمت تولیدکننده محصولات مرغداری‌های صنعتی، به صورت فصلی اجرا شده است. از فصل پاییز ۱۳۹۲ به روش الکترونیکی اجرا شده است و شاخص‌های حاصل از نتایج آن به صورت فصلی و سالانه منتشر می‌شود. همچنین از سال ۱۴۰۰ این آمارگیری بصورت ماهانه با ۳۱ استان اجرا و انتشار نتایج بصورت فصلی و سالانه منتشر می‌شود.

آمارگیری از قیمت تولیدکننده گاوداری‌های صنعتی کشور

از سال ۱۳۸۱، همزمان با تغییر سال پایه شاخص‌های قیمت، آمارگیری فوق در ۳۰ استان کشور (۳۱ استان از سال ۱۳۹۰) به صورت فصلی اجرا شده است. این آمارگیری از فصل پاییز ۱۳۹۲ به روش الکترونیکی اجرا شده است و شاخص‌های حاصل از نتایج آن به صورت فصلی و سالانه منتشر می‌شود.

طرح آمارگیری از قیمت املاک مسکونی - شهر تهران

استفاده از داده‌های ثبتی به دلیل قابلیت اعتماد بیشتر و صرفه‌جویی در هزینه و وقت، یکی از اهداف عمده مرکز آمار ایران است. شاخص قیمت املاک مسکونی در سال ۱۳۹۹ با استفاده از اطلاعات ثبت شده در سامانه املاک و مستغلات وزارت صمت برای سال‌های ۱۳۹۰ به بعد بصورت ماهانه، تهیه و گزارشات شاخص قیمت و تورم املاک مسکونی شهر تهران منتشر گردید. با توجه به ماهیت اقلام در این بخش، در محاسبه شاخص قیمت املاک مسکونی از روش تعدیل کیفی رگرسیون هدانیک استفاده شده است.

محاسبه شاخص قیمت کالاهای صادراتی

طرح آمارگیری از قیمت کالاهای صادراتی برای محاسبه شاخص قیمت کالاهای صادراتی از سال ۱۳۸۱ به روش نمونه‌گیری اجرا شد و تا سال ۱۳۹۲ اجرا و انتشار شاخص قیمت کالاهای صادراتی ادامه یافت، ولی به دلایلی اجرای طرح مذکور معوق شد. در سال ۱۳۹۳ مطالعات نظری و امکان‌سنجی طرح «شاخص قیمت کالاهای صادراتی» با استفاده از اطلاعات گمرک جمهوری اسلامی ایران در دستور کار مرکز آمار ایران قرار گرفت. در سال ۱۳۹۴ برای اولین بار شاخص قیمت کالاهای صادراتی، بر اساس اطلاعات ثبتی در ایران بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰ به صورت دوره‌های فصلی به تفکیک دلاری و ریالی از سال ۱۳۹۰ تا پایان سال ۱۳۹۸ محاسبه و منتشر شد. با توجه به این که فرایند تغییر سال پایه بخشی جداناپذیر از فرایند تولید شاخص‌های قیمت است، تغییر سال پایه شاخص‌های قیمت کالاهای صادراتی نیز از سال ۱۳۹۰ به سال ۱۳۹۵ انجام پذیرفت. در تغییر سال پایه اخیر، جهت افزایش دقت و سهولت محاسبات این

شاخص‌های قیمت در ساختار نرم‌افزاری آن‌ها تغییراتی صورت گرفته است و شاخص‌های قبل از سال پایه ۱۳۹۵ نیز بر اساس سال پایه جدید به منظور مقایسه‌پذیری تعدیل و سری زمانی آن‌ها ارائه شده است.

محاسبه شاخص قیمت کالاهای وارداتی

در سال ۱۳۹۳ مطالعات نظری و امکان‌سنجی طرح با توجه به طرح مطالعاتی تهیه شاخص قیمت کالاهای وارداتی به صورت ثبتي و با استفاده از اطلاعات گمرک جمهوری اسلامی ایران در دستور کار مرکز آمار ایران قرار گرفت. در سال ۱۳۹۴ برای اولین بار شاخص قیمت کالاهای وارداتی، بر اساس اطلاعات ثبتي در ایران بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰ به صورت دوره‌های فصلی به تفکیک دلاری و ریالی از سال ۱۳۹۰ تا پایان سال ۱۳۹۸ محاسبه و منتشر شد. با توجه به این که فرایند تغییر سال پایه بخشی جداناپذیر از فرایند تولید شاخص‌های قیمت است، تغییر سال پایه شاخص‌های قیمت کالاهای وارداتی نیز از سال ۱۳۹۰ به سال ۱۳۹۵ انجام پذیرفت و شاخص قیمت کالاهای وارداتی از سال ۱۳۹۵ تا کنون محاسبه و منتشر شد. در تغییر سال پایه اخیر، جهت افزایش دقت و سهولت محاسبات این شاخص‌های قیمت در ساختار نرم‌افزاری آن‌ها تغییراتی صورت گرفته است و شاخص‌های قبل از سال پایه ۱۳۹۵ نیز بر اساس سال پایه جدید (۱۳۹۵=۱۰۰) به منظور مقایسه‌پذیری تعدیل و سری زمانی آن‌ها ارائه شده است.

محاسبه شاخص رابطه مبادله

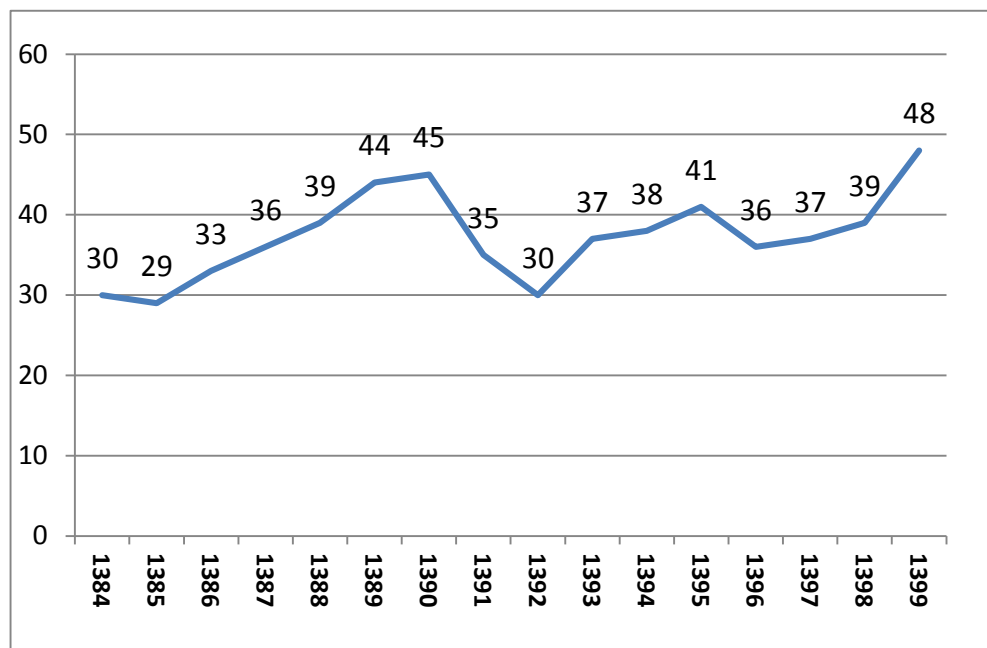
به دنبال محاسبه شاخص‌های قیمت کالاهای صادراتی و وارداتی برای اولین بار در سال ۱۳۹۴، شاخص رابطه مبادله که تلفیقی از شاخص‌های قیمت کالاهای صادراتی و وارداتی است نیز بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰ و به صورت دوره‌های فصلی و به تفکیک ریالی و دلاری از سال ۱۳۹۰ تا پایان سال ۱۳۹۸ محاسبه و منتشر شد. همچنین با تغییر سال پایه شاخص‌های صادرات و واردات از سال ۱۳۹۰ به ۱۳۹۵ که در سال ۱۳۹۹ انجام پذیرفت، این شاخص نیز مبتنی بر سال پایه جدید از سال ۱۳۹۵ تاکنون محاسبه و منتشر شده است.

آمارگیری از «دستمزد نیروی انسانی شاغل در طرح‌های عمرانی»، «کرایه ماشین آلات منتخب مورد استفاده در طرح‌های عمرانی» و «قیمت مصالح ساختمانی»

سه آمارگیری نمونه‌ای فوق، اولین بار در سال ۱۳۶۵ توسط مرکز آمار ایران تهیه و در همه استان‌های کشور به صورت فصلی اجرا و نتایج آن به صورت نشریه‌های شش‌ماهه و سالانه منتشر شده است. هدف از اجرای این آمارگیری‌ها، برآورد هزینه طرح‌های عمرانی و پرداخت هزینه آن‌ها، بررسی روند تغییر قیمت‌ها و عوامل مؤثر بر افزایش آنها به منظور کنترل قیمت‌ها است. این آمارگیری‌ها از نیمه اول سال ۱۳۷۴ تا کنون به صورت شش‌ماهه در سطح شهر تهران در حال اجرا است. جمع‌آوری اطلاعات دو آمارگیری نمونه‌ای از «دستمزد نیروی انسانی شاغل در طرح‌های عمرانی» و «کرایه ماشین‌آلات منتخب مورد استفاده در طرح‌های عمرانی» از طریق اینترنت و اطلاعات آمارگیری نمونه‌ای از «قیمت مصالح ساختمانی» از طریق مصاحبه و با استفاده از دستگاه تبلت صورت می‌گیرد. نتایج حاصل از این آمارگیری‌ها، شش‌ماه یک‌بار منتشر می‌شود.

طرح آمارگیری از قیمت مصالح ساختمانی شهر تهران، از سال ۱۴۰۰ به صورت فصلی قابل اجرا خواهد بود. لازم به ذکر است تمامی مصالح ساختمانی منتخب معامله شده توسط کارگاه‌های تولیدکننده یا عمده‌فروشی مصالح ساختمانی در سطح شهر تهران بر اساس چارچوب مورد استفاده در طرح، جامعه هدف این طرح را تشکیل می‌دهند.

نمودار ذیل، روند تغییرات تعداد کل آمارگیری‌های اجرا شده در طی ۱۵ سال گذشته توسط مرکز آمار ایران را نشان می‌دهد.

نمودار ۲_ تعداد آمارگیری‌های اجرا شده توسط مرکز آمار ایران طی سال‌های ۱۳۸۴-۱۳۹۹

تهیه حساب‌های ملی، منطقه‌ای و اقماری

مرکز آمار ایران بر اساس ماده ۳ قانون مرکز آمار ایران و نیز در راستای اجرای ماده ۵۴ قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مبنی بر مرجعیت رسمی برای تهیه، اعلام و انتشار آمارهای رسمی، تهیه حساب‌های ملی، منطقه‌ای و جدول داده- ستانده را به عهده دارد. بر این اساس با اعمال نظام حساب‌های ملی^۱ - ۲۰۰۸، در کنار تهیه حساب‌های ملی و منطقه‌ای سالانه، حساب‌های ملی فصلی و حساب‌های ملی سلامت تهیه و تدوین شده است. طی سال ۱۳۹۹ علاوه بر تهیه حساب‌های ملی و منطقه‌ای سال ۱۳۹۷، سری زمانی حساب‌های ملی از سال ۱۳۴۰ تا ۱۳۹۷ به قیمت‌های ثابت و بر اساس سال پایه ۱۳۹۰ به‌روزرسانی شده و از طریق درگاه ملی آمار در اختیار کاربران قرار گرفت. لازم به توضیح است اطلاعات روش تولید سال‌های ۱۳۷۰ به بعد در سطح تفصیلی ۸۲ رشته

^۱. The System of National Accounts (SNA)- 2008

فعالیت و اطلاعات سال‌های قبل از ۱۳۷۰ به تفکیک پانزده بخش ارائه شده است. همچنین حساب‌های منطقه‌ای زودرس بر اساس حساب‌های فصلی سال ۱۳۹۸ به تفکیک ۱۸ رشته فعالیت تهیه و در درگاه ملی آمار ایران قرار داده شده است. علاوه بر فعالیت‌های فوق تهیه محصول ناخالص داخلی به قیمت ثابت سال پایه ۱۳۹۰ برای سال‌های ۱۳۹۷-۱۳۹۰ به تفکیک استان‌های کشور در دستور کار قرار گرفته است و در سال ۱۴۰۰ ارائه خواهد شد. در ادامه به فعالیت‌های انجام شده در این زمینه اشاره می‌شود.

حساب‌های ملی فصلی

هدف از تهیه آمار حساب‌های فصلی، اندازه‌گیری محصول ناخالص داخلی، ارزش افزوده بخش‌های مختلف اقتصادی، مصرف نهایی خصوصی، مصرف نهایی دولتی، تشکیل سرمایه ثابت، رشد اقتصادی، رشد ارزش افزوده بخش‌های اقتصادی و رشد اجزای تقاضای نهایی به صورت فصلی می‌باشد. تهیه آمارهای حساب‌های فصلی به منظور بررسی آثار سریع سیاستگذاری‌های دولت در رشد اقتصادی و رشد بخش‌های مختلف اقتصادی، ضرورت دارد. حساب‌های ملی فصلی که تا سال ۱۳۸۵ با استفاده از آمار سالانه حساب‌های ملی و شاخص‌های فصلی تهیه می‌شد، برای سال‌های ۱۳۸۶ تاکنون به شیوه‌ای جدید و مستقل از آمار حساب‌های ملی محاسبه گردیده است. بدین ترتیب حساب‌های ملی فصلی تا پاییز ۱۳۹۹ به قیمت‌های ثابت و جاری محاسبه و منتشر شده است. همچنین بر اساس اطلاعات سری زمانی نه ماهه، پیش‌بینی نرخ رشد اقتصادی سال ۱۳۹۹ با همکاری پژوهشکده آمار ایران تهیه و ارائه شده است.

محاسبه شاخص مقدار بخش‌های صنعت، معدن و کشاورزی

در راستای تهیه حساب‌های ملی فصلی و بر اساس توصیه‌های بین‌المللی موجود، یکی از بهترین روش‌های تهیه ارزش افزوده به قیمت‌های ثابت، استفاده از شاخص‌های مقدار می‌باشد. نیاز به شاخصی که گویای دقیق تغییرات تولید یک رشته فعالیت باشد از یک سو و عدم دسترسی به اطلاعات تولید به صورت ثبتي از سوی دیگر، همچنین در نظر گرفتن امکانات موجود در مرکز آمار ایران منجر به این شد که از سال ۱۳۸۸، در آمارگیری‌های قیمت تولیدکننده بخش‌های صنعت و معدن و نیز آمارگیری نمونه‌ای از قیمت محصولات و هزینه خدمات کشاورزی در مناطق روستایی کشور، همزمان آمارگیری از مقدار تولید بخش‌های مذکور نیز گنجانده شود. نتایج حاصل از اطلاعات این آمارگیری‌ها، پس از انجام اصلاحات و تکمیل داده‌های مورد نیاز، مورد محاسبه قرار گرفته و نتایج آن به صورت فصلی تا پاییز ۱۳۹۹ و بر اساس سال پایه ۱۳۹۰، در محاسبه ارزش افزوده فصلی به قیمت‌های ثابت بخش‌های کشاورزی، معدن (بجز استخراج نفت خام و گاز طبیعی) و صنعت مورد استفاده قرار گرفته است.

حساب‌های ملی سلامت

حساب‌های تفصیلی بخشی و حساب‌های اقماری حساب‌هایی هستند که در نظام حساب‌های ملی ۱۹۹۳ و ۲۰۰۸، مصوب نهادهای بین‌المللی شامل بخش آمار سازمان ملل^۱، بانک جهانی^۲، صندوق بین‌المللی پول^۳، سازمان همکاری اقتصادی و توسعه^۴ در کنار حساب‌های اصلی نظام حساب‌های ملی با هدف ارائه تصویر کامل‌تری از اقتصاد و بخش مرتبط با آن پیش‌بینی شده است. حساب‌های ملی سلامت یکی از حساب‌های بخشی است که تهیه و تدوین آن، توسط سازمان بهداشت جهانی تأکید شده است تا اطلاعات تفصیلی حاصل از آن ابزار مناسبی را برای سیاستگذاران و برنامه‌ریزان بخش سلامت فراهم کند. آمار و اطلاعات مربوط به گردش مالی نظام سلامت که از حساب‌های ملی سلامت حاصل می‌شود، ابزار مهمی را در دسترس قرار می‌دهد که از طریق آن امکان نظارت بر هزینه‌های صرف شده در بخش بهداشت و درمان و نیز امکان لازم برای سنجش و ارزیابی عملکرد بخش بهداشت و درمان و مقایسه آن با کشورهای مختلف فراهم می‌شود و دقت و توانایی سیاستگذاری و تصمیم‌گیری برای این بخش افزایش می‌یابد.

در کشور ما، این حساب‌ها برای اولین بار در سال ۱۳۸۰ بنا به درخواست و تأمین اعتبار سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور توسط مرکز آمار ایران و با همکاری وزارت بهداشت و درمان تهیه و منتشر شد و در مرحله دوم بنا به درخواست وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تأمین اعتبار این وزارتخانه برای سال‌های ۱۳۸۱ الی ۱۳۸۷ تهیه و منتشر شد. تهیه حساب‌های ملی سلامت سال‌های ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۰ در سطح کل کشور نیز که بنا بر درخواست وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی دستور کار مرکز آمار ایران قرار گرفته بود، در سال ۱۳۹۳ محاسبه و نهایی شده و نتایج آن در درگاه ملی آمار قرار گرفته است. همچنین اطلاعات مذکور برای سال‌های ۱۳۹۱، ۱۳۹۲، ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ نیز به ترتیب در سال‌های ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۶ به درخواست وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی محاسبه گردیده است و از طریق درگاه ملی آمار قابل دسترس می‌باشد. در سال ۱۳۹۹ نیز این حساب‌ها برای سال ۱۳۹۷ محاسبه و منتشر شد.

حساب اقماری گردشگری

حساب‌های اقماری گردشگری ابزار آماری است که براساس چارچوب آن می‌توان اثرات اقتصادی گردشگری در کشور را در دوره زمانی یک سال اندازه‌گیری کرد. داده‌ها و جداول نهایی منجر به یک تجزیه و تحلیل قوی از اثرات مختلف گردشگری در کل سیستم اقتصاد می‌گردد.

همچنین اصول طراحی این ابزار جدید اقتصادی براساس چارچوبی بنا شده که می‌تواند به عنوان منبعی برای مطالعات اقتصادی قرار گرفته و یک سری تجزیه و تحلیل وسیع اقتصادی اضافه شود. نهایتاً این ابزار (درمقایسه با سیستم حساب‌های ملی) یک چارچوب

¹ . United Nations Statistics Division(UNSD)

² . International Bank for Reconstruction and Development(IBRD)

³ . International Monetary Fund(IMF)

⁴ . Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)

برای تکمیل کردن اطلاعات پولی و غیر پولی ارائه می‌کند. این مزیت به خصوص جهت گسترش تجزیه و تحلیل گردشگری از جهت اثرات اقتصادی مفید می‌باشد. این حساب برای اولین بار در سال ۱۳۹۹ بنا به درخواست و تأمین اعتبار وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در دستور کار مرکز آمار ایران قرار گرفت. در این سال، گزارش مقدماتی حساب اقماری گردشگری در ۴ بخش «معرفی جداول حساب اقماری گردشگری»، «منابع آماری برای محاسبه و جداول TSA و دستیابی به اقلام مورد نیاز»، «بررسی وضع موجود و آتی تولید آمارهای مرتبط با گردشگری» و «تجربه کشورها در تهیه حساب اقماری گردشگری» را با همکاری وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی تهیه و تدوین نمود. همچنین به منظور تهیه آمارهای مورد نیاز دو طرح «آمارگیری از گردشگران ملی- ویژه حساب اقماری گردشگری» و «آمارگیری از گردشگران ورودی به کشور- ویژه حساب اقماری گردشگری» طراحی و تهیه شده است.

محاسبه انواع تشکیل سرمایه رشته فعالیت‌ها به تفکیک استان‌ها

از اجزای تولید ناخالص داخلی به تفکیک اجزاء هزینه، همواره یکی از شاخص‌های مورد توجه برنامه‌ریزان و کاربران اطلاعات حساب‌های ملی بوده است. این اطلاع، به تفکیک ساختمان، ماشین‌الات، نرم‌افزارهای تولید شده، درختان مثمر و ... در سطح کل کشور هر ساله همزمان با انتشار حساب‌های ملی محاسبه شده و در دسترس عموم قرار می‌گیرد. یکی از کاربردهای مهم این آمار در صورت محاسبه استانی، فراهم نمودن امکان محاسبه تولید ناخالص داخلی استان‌ها از روش هزینه و دیگری فراهم کردن یکی از اجزای مهم در تهیه جدول داده ستانده استان‌ها می‌باشد. با توجه به اهمیت در دست داشتن این اطلاع، مرکز آمار مصمم شد تا سری زمانی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۷ انواع تشکیل سرمایه (ساختمان، ماشین‌الات و سایر) را به تفکیک رشته فعالیت‌ها، در سطح استان‌ها محاسبه شده است.

محاسبه جدول داده- ستانده

جدول‌های داده - ستانده ابزاری را فراهم می‌کنند تا روابط متقابل بین طیف وسیعی از فعالیت‌های اقتصادی در تفصیلی‌ترین حد ممکن نشان داده شوند. این جدول‌ها بیان می‌کنند هر یک از فعالیت‌های اقتصادی کشور چه محصول‌هایی را تولید می‌کنند و هر یک از محصول‌ها توسط کدام رشته فعالیت‌ها و نهادهای مصرف‌کننده مصرف می‌شوند.

جدول داده - ستانده سال ۱۳۹۵ بر اساس آخرین توصیه‌های تهیه و تنظیم جدول‌های داده - ستانده منتشر شده توسط سازمان ملل در سال ۲۰۰۸ و سیستم حساب‌های ملی سال ۲۰۰۸ مصوب سازمان ملل، بانک جهانی، صندوق بین‌المللی پول، سازمان آمار اتحادیه اروپا و سازمان توسعه و همکاری اقتصادی، در حال تهیه است.

بر اساس نیاز دفتر آمایش سرزمین سازمان برنامه و بودجه کشور به جداول داده ستانده استانی، بررسی و امکان‌سنجی‌های اولیه برای تهیه این جداول برای سال ۱۳۹۵ در مرکز آمار ایران انجام شده است.

فراهم‌سازی زیرساخت‌های فنی و اجرایی سرشماری عمومی نفوس و مسکن ثبتی‌مبنا ۱۴۰۵

مدرن‌سازی نظام‌های آماری مفهوم جدیدی در ادبیات علمی آمار رسمی در سطح جهان است که در سال‌های اخیر مطرح شده است. داده‌های اداری به عنوان یکی از منابع اصلی تولید آمارهای رسمی در نظام آماری مدرن، پایه و اساس تولید آمارهای ثبتی‌مبنا در هر کشوری هستند و با توجه به هزینه پایین، دقت بالا، مستمر بودن و کیفیت بالا آن‌ها از اعتبار و مقبولیت بیشتری در نظام‌های آماری نوین برای تولید آمار برخوردار هستند. یکی از اصلی‌ترین محصولات نظام آماری مدرن، اجرای سرشماری به روش ثبتی‌مبنا است. مرکز آمار ایران بر اساس مصوبه شماره ۲۱۲۴۷/ت/۵۷۵۱۵ هـ مورخ ۱۳۹۹/۳/۳ هیئت محترم وزیران موظف شد اولین سرشماری عمومی نفوس و مسکن به روش ثبتی‌مبنا را در سال ۱۴۰۵ اجرا نماید. به همین منظور این مرکز، اقدام به طراحی و برنامه‌ریزی، طراحی سازمان اجرایی و تهیه تشکیلات سازمانی و فعالیت‌های سرشماری به روش ثبتی‌مبنا، تهیه برنامه زمانبندی فعالیت‌های کلان ستاد ملی، تهیه و تدوین چارت ملی ستاد ملی و تقسیم کار ملی اعضای ستاد سرشماری عمومی نفوس و مسکن ثبتی‌مبنا سال ۱۴۰۵ نمود.

اولین جلسه ستاد ملی سرشماری عمومی نفوس و مسکن ثبتی‌مبنا ۱۴۰۵ با اعضای محترم هیئت دولت و حضور آقای دکتر نوبخت و نمایندگان وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های اجرایی عضو ستاد در تاریخ ۱۳۹۹/۱۰/۳ برگزار گردید. در این جلسه، گزارش ورود به قرن جدید با حکمرانی داده‌ها در نظام آماری نوین ارائه و مصوبات لازم اخذ شد.

همچنین هماهنگی و برنامه‌ریزی برای فعالیت‌های مربوط به اجرایی شدن تشکیلات و چارت تصویب شده، برگزاری جلسات توجیهی با دستگاه‌های اجرایی و پیگیری دریافت ریزداده‌های سرشماری، طراحی آزمایش سرشماری عمومی نفوس و مسکن ثبتی‌مبنا در سال ۱۴۰۰، تهیه پیش‌نویس برنامه زمانی آزمایش سرشماری عمومی نفوس و مسکن ثبتی‌مبنا ۱۴۰۵ با رویکرد ترکیبی در محدوده‌های آزمایش، تعیین اهداف کلی و تفصیلی آزمایش سرشماری، تعیین اقلام مورد نیاز در آزمایش سرشماری، بررسی بانک‌های اطلاعاتی موجود در مرکز آمار ایران برای شناسایی اقلام دستگاه‌های مرتبط و طراحی و پیاده‌سازی مرکز تماس (Call Center) خط ۲۱۲۱ در تمامی ۳۱ استان کشور، آماده‌سازی تجهیزات و زیرساخت‌های لازم برای تبادل داده‌ها به صورت امن، استخراج وضعیت ژئوکدهای مناطق منتخب سرشماری ثبتی‌مبنا بر اساس آخرین گزارش شرکت پست انجام شده است.

سایر فعالیت‌های مربوط به تولید آمار

تهیه و تصویب اولین نسخه فهرست آمارهای رسمی ایران در کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار

امروزه برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری مبتنی بر آمارهای صحیح، دقیق و بهنگام یکی از رموز توسعه و پیشرفت کشورها به‌شمار می‌رود. مقایسه روند توسعه‌یافتگی در کشورهای مختلف بیانگر این واقعیت است که میزان پیشرفت و توسعه با کیفیت و گستردگی نظام تولید آمار و اطلاعات، ارتباط تنگاتنگ و مستقیمی دارد. به عبارت دیگر، کیفیت و کمیت دستاوردهای نظام آماری نه تنها یکی از مهم‌ترین شاخص‌های توسعه‌یافتگی کشورها به‌شمار می‌رود، بلکه به‌طور متقابل اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه‌ای کشور نیز بدون در اختیار داشتن آمار و اطلاعات کافی، دقیق و بهنگام امکان‌پذیر نیست.

مرکز آمار ایران به‌عنوان یگانه مرجع رسمی نظام ملی آماری ایران و به‌عنوان یک نهاد حاکمیتی بی‌طرف، بنا به تکلیف "برنامه ملی سوم توسعه آمار کشور" و با هدف یکپارچه‌سازی، ساماندهی، حذف موازی‌کاری و ظرفیت‌سازی در نظام ملی آماری ایران در تعامل با کمیته‌های آماربخشی دستگاه‌های اجرایی اقدام به تهیه فهرست آمارهای رسمی ایران نموده است. این فهرست حاوی عناوین و مشخصات شناسنامه‌ای آمارهای رسمی ایران است که در یکصد و سیزدهمین جلسه کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار به تصویب شورای عالی آمار رسید. تمام آمارهایی که در این فهرست قرار می‌گیرند باید "نشان کیفیت آمارهای رسمی" را دریافت کرده باشند.

شایان گفت است، این فهرست حالت پویا دارد و در نسخه اول این فهرست صرفاً آمارهایی قرار داده شده است که در حال حاضر در چرخه تولید آمار و اطلاعات نظام آماری کشور برای آن‌ها عدد وجود دارد و در سال‌های آتی، با توجه به نیازهای آماری اعلام شده از سوی دستگاه‌های اجرایی، شاخص‌های جدیدی که وارد چرخه تولید آمار و اطلاعات کشور می‌شوند، در صورت تأیید شورای عالی آمار، وارد فهرست آمارهای رسمی ایران می‌شوند. در تهیه فهرست آمارهای رسمی ایران از استانداردهای بین‌المللی این حوزه و همچنین تجربیات سایر کشورها استفاده شده است به طوری که چارچوب این فهرست بر پایه الگوی پیشنهادی سازمان ملل تحت عنوان "طبقه‌بندی فعالیت‌های آماری"^۱ شکل گرفت. این الگو چارچوب مشخصی را برای تمام فعالیت‌های نظام آماری از جمله آمارهای رسمی به کشورها پیشنهاد می‌دهد که به صورت درختی و سلسله‌مراتبی است.

راهنمای تهیه فهرست آمارهای رسمی ایران

این راهنما گزارشی از فعالیت‌ها و اقدامات صورت‌گرفته از سوی تمام افراد مشارکت‌کننده (که در ساختار تعریف شده‌اند) برای تهیه فهرست آمارهای رسمی ایران است که مشتمل بر ۵ فصل است. فصل اول، مروری بر تعاریف و مفاهیم پایه‌ای است؛ در فصل دوم به تشریح کلیات و محمل‌های قانونی تهیه فهرست آمارهای رسمی پرداخته شده است. فصل سوم این راهنما با بررسی مبانی نظری هم از لحاظ تئوری و هم از لحاظ تجربی؛ علاوه بر تشریح نظام آماری، نظام آماری در ایران، ارکان، اهداف، ویژگی‌ها و محدودیت‌های نظام آماری، اصول بنیادین آمار رسمی، مفهوم کیفیت در آمار رسمی، ویژگی‌های نظام آماری سنتی و مدرن، شرحی مختصر بر مدل عمومی فرایند کسب و کار آماری و مروری بر اقدامات و تجربیات کشورهای دیگر در تهیه فهرست آمارهای رسمی دارد. در فصل چهارم به تشریح اقدامات صورت‌گرفته از سوی مرکز آمار ایران برای تهیه فهرست آمارهای ایران، ساختار اجرای آن و ویژگی‌ها و استانداردهای به کار رفته در تهیه این فهرست می‌پردازد و در نهایت در فصل پنجم نتیجه‌گیری ارائه می‌شود.

تولید نرم افزارهای طرح‌های آماری

سیستم‌های برداشت داده به منظور تبدیل اطلاعات جمع‌آوری شده در طرح آماری به قالبی قابل تفسیر توسط رایانه استفاده می‌شوند. روش‌های مختلف برداشت داده عبارتند از:

¹ Classification of Statistical Activities (CSA)

۱. داده‌آمایی توسط صفحه کلید (از روی کاغذ یا تصویر)؛

۲. اسکن نوری (ICR، OCR، OMR)؛

۳. دستگاه همراه (Tablet، PDA) و

۴. بر مبنای اینترنت.

مرکز آمار ایران در مقاطع زمانی مختلف از این روش‌ها به منظور برداشت داده‌ها استفاده کرده است. با توجه به تعدد طرح‌های آماری و امکانات جدید فناوری، از ابتدای سال ۱۳۹۲ سامانه سیجاد (سامانه یکپارچه جمع‌آوری الکترونیکی داده‌ها) بستر اصلی تولید نرم‌افزارهای ورود و کنترل اطلاعات طرح‌های آماری شده است.

توسعه سامانه تعاریف و مفاهیم استاندارد

سامانه تعاریف و مفاهیم آماری با هدف دسترسی سریع و آسان کاربران به تعاریف و مفاهیم استاندارد آماری طراحی شده و امکان جستجو واژه‌ها و تعاریف استاندارد آنها به تفکیک ۲۱ بخش موضوعی، دستگاه اجرایی متولی واژه و تعاریف (۱۲۹ دستگاه اجرایی و سازمان‌های تابعه)، معادل انگلیسی واژه، سال استانداردسازی و سوابق آن را برای کاربران فراهم آورده است. با توجه به نیاز به توسعه قابلیت‌های سامانه و ارتقای آن، نیازمندی‌های سامانه (از جمله تعبیه منوی گزارش‌گیری به تفکیک بخش موضوعی و دستگاه متولی در سامانه و اخذ امضای الکترونیکی به جای تأییدیه فیزیکی تعاریف)، در سال ۱۳۹۹ انجام و مستند تحلیل سامانه تعاریف و مفاهیم آماری- بخش امضای دیجیتال تهیه شد.

استانداردسازی تعاریف و مفاهیم آماری

بخش مهمی از اختلاف‌های موجود در نتایج آمارگیری‌ها و گزارش‌های آماری مشابه در کشور، ناشی از یکسان نبودن تعاریف و مفاهیم آماری مورد استفاده در دستگاه‌های تولیدکننده آمار است که این موضوع موجب بروز مشکلات متعددی از قبیل مقایسه‌ناپذیری و جمع‌ناپذیری آمارها در سطح ملی و بین‌المللی، اتلاف منابع مالی و انسانی و در نهایت کاهش اعتماد عمومی نسبت به آمار منتشر شده می‌شود. علاوه بر این تغییر متوالی تعاریف واژه‌های اقلام آماری موجب مقایسه‌ناپذیری در طول زمان و ناپیوستگی در سری زمانی اقلام آماری می‌شود. ماده ۳ قانون مرکز آمار ایران و بند «د» ماده ۵ برنامه ملی آمار کشور، مرکز را موظف به تهیه تعاریف و مفاهیم، طبقه‌بندی‌ها و سایر استانداردهای آماری با همکاری دستگاه‌های اجرایی نموده است. از این‌رو استانداردسازی تعاریف و مفاهیم آماری دستگاه‌های اجرایی و مرکز، از جمله اهداف عملیاتی سالانه مرکز در نظر گرفته می‌شود. در سال ۱۳۹۹ استانداردسازی تعاریف ۶ بخش سالنامه در دستور کار قرار گرفت و با مشارکت نمایندگان دستگاه‌های اجرایی مرتبط در هر بخش تهیه و بازنگری تعاریف انجام شد که در نهایت تعریف ۳۴۷ واژه آماری استاندارد و در سامانه ملی تعاریف و مفاهیم بارگذاری شده است.

جدول ۳- تعاریف استاندارد شده به تفکیک بخش

واژه نهایی شده	نام بخش و دستگاه
۶	بخش شاخص قیمت‌های سالنامه آماری کشور
۵۵	بخش ساختمان و مسکن سالنامه آماری کشور
۴۸	بخش ارتباطات سالنامه آماری کشور
۱۰۳	بخش آب و برق سالنامه آماری و فهرست آمارهای رسمی
۳۵	بخش صنعت سالنامه آماری و فهرست آمارهای رسمی
۱۰۰	بخش حساب‌های ملی سالنامه آماری کشور و فهرست آمارهای رسمی
۳۴۷	جمع

پیاده‌سازی و بازنگری طبقه‌بندی‌های بین‌المللی آماری

استفاده از آمار و اطلاعات گردآوری شده از سرشماری‌ها و طرح‌های مختلف آماری زمانی میسر است که داده‌ها با بهره‌مندی از سیستمی منظم و منطقی طبقه‌بندی شوند. به همین منظور طبقه‌بندی‌های آماری به عنوان چارچوبی استاندارد و مقایسه‌پذیر برای معرفی منظم جریان‌های اقتصادی و نیز به منزله ابزاری مطمئن برای نشان دادن کمبودها و نقایص آمار و اطلاعات به کار می‌رود و از دیرباز مورد توجه جوامع و سازمان‌های بین‌المللی بوده است؛ از این‌رو برای پدیده‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی طبقه‌بندی‌های مشخصی تهیه و استفاده از آنها را به کشورهای عضو توصیه نموده‌اند. این مرکز به عنوان مرجع رسمی آمار کشور و به منظور اجرای ماده ۳ قانون مرکز آمار ایران، پیاده‌سازی و بازنگری طبقه‌بندی‌های آماری را مورد توجه خاص قرار داده است. فعالیت‌های انجام شده در این بخش به شرح زیر می‌باشد:

تهیه نشریه طبقه‌بندی بین‌المللی مصرف فردی براساس هدف (COICOP2018)

طبقه‌بندی مصرف فردی برحسب هدف (COICOP)، یک طبقه‌بندی مرجع بین‌المللی برای هزینه‌های خانوار است. طبقه‌بندی مصرف فردی برحسب هدف، چارچوبی را در مورد طبقه‌های همگن کالاها و خدمات ارائه می‌کند که به عنوان یک کارکرد یا هدف برای هزینه مصرفی خانوار محسوب می‌شوند. این طبقه‌بندی، بخش جدایی‌ناپذیر از سیستم حساب‌های ملی (SNA) است، همچنین این طبقه‌بندی در چندین حوزه آماری دیگر مانند: آمار هزینه‌های خانوارها بر اساس طرح آمارگیری بودجه خانوار و تجزیه و تحلیل استانداردهای زندگی، شاخص‌های قیمت مصرف‌کننده؛ مقایسه بین‌المللی تولید ناخالص داخلی (GDP) و هزینه‌های اجزای آن از طریق برابری قدرت خرید؛ و آمار مربوط به فرهنگ، ورزش، غذا، سلامت و گردشگری مورد استفاده قرار می‌گیرد همچنین برای تفکیک کالاها از خدمات و تمایز بین کالاهای بادوام، کم دوام و بی‌دوام طراحی شده است.

بنا به وظیفه قانونی در بند «و» ماده ۳ و ۸ قانون تأسیس مرکز آمار ایران، ترجمه، پیاده‌سازی و بازنگری طبقه‌بندی‌های آماری حائز اهمیت است و به همین دلیل نسبت به ترجمه نسخه بین‌المللی طبقه‌بندی‌ها و تدوین طبقه‌بندی‌های ملی بر اساس الگوی بین‌المللی اقدام می‌شود. در همین راستا، طبقه‌بندی بین‌المللی مصرف فردی بر حسب هدف ۲۰۱۸ که از سوی بخش آماری سازمان ملل متحد منتشر شده بود، در سال ۱۳۹۹ ترجمه شد و در قالب نشریه در درگاه ملی آمار بارگذاری شده است. اداره آمار سازمان ملل متحد

(UNSD)، در هنگام ارائه این سند اعلام کرده است که نسخه مذکور ویراستاری نهایی نشده است؛ بنابراین، این مجموعه به عنوان ویرایش اولیه ارائه شده و ویرایش نهایی آن پس از تدوین طبقه‌بندی ملی و ارائه نسخه نهایی سند، توسط سازمان ملل متحد، تدوین و منتشر خواهد شد.

تهیه فایل آموزشی طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی (ISIC)

با توجه به اهمیت و کاربرد گسترده طبقه‌بندی ISIC و نیاز دستگاه‌های اجرایی و دفاتر موضوعی مرکز آمار برای شناخت همه جانبه این طبقه‌بندی یک پکیج آموزشی برای معرفی بیشتر طبقه‌بندی تهیه و به کمیته‌های آماربخشی و معاونت‌های مرکز آمار ارسال شده است. این پکیج به عنوان یک راهنمای جامع برای درج فعالیت‌های اقتصادی کارگاه‌ها و افراد شاغل نیز بسیار سودمند خواهد بود. برای ترویج استانداردهای آماری، مسابقه‌ای در مرکز آمار نیز در این زمینه برگزار شد و به ۳ نفر اول جوایزی اهدا شد.

درج طبقه‌بندی تقسیمات کشوری (کد استان‌های ایران) در سایت سازمان بین‌المللی استاندارد (ISO)

طبقه‌بندی‌های تقسیمات کشوری، یکی از طبقه‌بندی‌های پرکاربرد برای همه کشورهاست، از اینرو سازمان بین‌المللی استاندارد (ISO) در سایت رسمی خود بخشی را برای معرفی تقسیمات کشوری کشورهای عضو قرار داده است. تقسیمات کشوری ایران در سطح استان نیز در این سایت وجود داشت که کدهای آن با کدهای استاندارد مورد استفاده در مرکز در تناقض بود. دفتر استانداردها و نظارت بر طرح‌های آماری با استعلام از دفتر نقشه و اطلاعات مکانی و از طریق سازمان ملی استاندارد ایران اقدام به بروزرسانی و اصلاح این کدها کرد. این فعالیت با برگزاری جلسات متعدد با آن سازمان و انجام مکاتبات متعدد با ISO امکان‌پذیر شد.

درج طبقه‌بندی HS و طبقه‌بندی حوادث شغلی در درگاه ملی آمار

نظام هماهنگ کدگذاری کالاها (HS) به عنوان یکی از طبقه‌بندی‌های محصول که به صورت خاص بر کالاهای گمرکی تمرکز دارد، کاربرد زیادی برای آمارهای اقتصادی این حوزه دارد. این طبقه‌بندی سالانه توسط سازمان توسعه تجارت تدوین و چاپ می‌شود. در سال ۱۳۹۹ فایل HS از آن سازمان دریافت و پس از بررسی‌های لازم و تأیید مرکز آمار ایران برای استفاده کاربران در درگاه ملی آمار ایران قرار گرفت.

طبقه‌بندی حوادث شغلی که شامل ۱۲ زیرمجموعه است و توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و بر اساس منابع بین‌المللی تدوین شده است نیز، پس از بررسی‌های لازم به تأیید مرکز آمار ایران رسید و برای استفاده کاربران در درگاه ملی آمار ایران قرار گرفت.

تدوین و توسعه استانداردهای آماری مورد نیاز نظام آماری ایران

تهیه چک لیست ارزیابی سامانه‌های ثبتی دستگاه‌های اجرایی

از آنجاکه مرکز آمار ایران در سال ۱۴۰۵ برای اولین بار سرشماری عمومی نفوس و مسکن را به شیوه ثبتی مبنا اجرا کند. نظام ملی آمار ایران با محوریت مرکز آمار ایران تلاش می‌کند داده‌ها و اطلاعات آماری مورد نیاز را از طریق سامانه‌های ثبتی دستگاه‌های اجرایی دریافت کند و تا حد امکان سرشماری را بدون مراجعه به خانوارها انجام دهد. از این‌رو، لازم است سامانه‌های دستگاه‌های اجرایی از

استانداردهای آماری لازم برخوردار باشند تا بتوان به راحتی تبادل داده بین دستگاه اجرایی و مرکز آمار ایران صورت پذیرد. به همین منظور، چک لیست ارزیابی سامانه‌های ثبتی برای بررسی سامانه‌های دستگاه‌های اجرایی تدوین شد.

تدوین استاندارد طرح‌های آمارگیری - مصاحبه تلفنی

طی سال‌های گذشته، علاقه زیادی به استفاده از فن‌آوری‌های جدید برای جمع‌آوری داده‌های آمارگیری با کیفیت بالا در کشورهای در حال توسعه دیده شده است. در دسترس بودن گوشی‌های ارزان قیمت و سرعت در حال رشد پوشش شبکه تلفن همراه، توجه بسیاری را به عنوان ابزاری جدید برای جمع‌آوری داده‌های با فراوانی بالا و اغلب اوقات کم هزینه، جلب کرده است.

افزایش نفوذ تلفن همراه، گرایش به سمت استفاده از تلفن‌های همراه برای تکمیل و حتی جایگزینی برای آمارگیری‌های تلفنی سنتی است. از نظر کیفیت داده‌ها، آمارگیری از طریق تلفن همراه در دو شاخص با آمارگیری از طریق تلفن ثابت متفاوت است: زمان تکمیل و درصد پاسخگویان. انجام آمارگیری با تلفن همراه نسبت به آمارگیری با تلفن ثابت دشوارتر است زیرا برای شناسایی شماره تلفن‌ها، نیاز به غربالگری بسیار بیش‌تری است. علاوه بر این ممکن است میزان پاسخ‌دهی کمتری نسبت به آمارگیری با تلفن ثابت وجود داشته باشد.

آمارگیری تلفنی بر این فرض استوار است که چارچوب نمونه‌گیری آنها می‌تواند پوشش مناسبی از جمعیت هدف را فراهم کند. از یک طرف، این شرط مستلزم آن است که درصد جمعیت هدف از دست رفته از چارچوب نمونه‌گیری اندک باشد و از طرف دیگر واحدهای مستثنی از چارچوب تفاوت چندانی با تعداد موجود نداشته باشند.

اجرای آمارگیری‌های تلفن‌های همراه (MPPS) با هدف جمع‌آوری داده‌های مکرر، معمولاً حداقل یک دور بررسی در هر ماه انجام می‌شود. هر دور یک فعالیت جداگانه با تعدادی از عناصر اصلی است که مشابه بررسی سنتی از جمله توسعه ابزار، پیش‌آزمون، آموزش، جمع‌آوری داده‌ها، ورود داده‌ها و تمیز (پاک) کردن داده‌ها است. موضوع اساسی در طراحی آمارگیری تلفن همراه و همچنین اجرای دور تماس، به حداقل رساندن بی‌پاسخی و امتناع است زیرا این موارد باعث کاهش اندازه و تصادفی بودن نمونه می‌شود. این شرایط و تصمیم مشارکت پاسخگو در ادامه در این مجموعه، بررسی شده است.

با توجه به اهمیت این نوع آمارگیری و نقش آن در بهره‌وری به‌ویژه در شرایط خاص یا بحرانی مانند پاندمی کووید-۱۹، گزارشی کامل درخصوص استانداردهای طرح‌های آمارگیری بر پایه آمارگیری تلفنی، در سال ۱۳۹۹ تهیه و تدوین شد.

تهیه مستندات و فیلم آموزشی برای معرفی داده آزاد

به دلیل اهمیت داده آزاد (Open Data)، به منظور معرفی داده آزاد و برگزاری کارگاه آموزشی، فیلم آموزشی و مستندات مربوط تهیه شده است.

- داده آزاد: داده‌ای است که به صورت آزادانه در دسترس همه قرار دارد و استفاده، بازاستفاده، نشر یا ترکیب آن با سایر داده‌ها بدون محدودیت حق نشر، حق اختراع یا سایر محدودیت‌ها امکان‌پذیر است. سه ویژگی مهم داده آزاد شامل موارد زیر است:

- دسترسی‌پذیری: داده‌ها باید به‌سادگی و به صورت رایگان یا با هزینه معقول (حداکثر شامل هزینه‌های انتقال و ارایه داده‌ها) قابل دست‌یابی بوده و در بهترین حالت با استفاده از بارگیری از اینترنت بتوان آن را به دست آورد. همچنین داده‌ها باید به‌گونه‌ای ارائه شود که بتوان در آن تغییراتی ایجاد کرد.
- بازاستفاده و بازنشر: داده‌ها باید قابلیت استفاده، باز استفاده، نشر و ترکیب با سایر داده‌ها در اشکال دلخواه کاربر را داشته باشد و نیازی به اخذ مجوز برای موارد مذکور نباشد.
- مشارکت جهانی: داده‌ها باید برای همه گروه‌ها در هر حوزه‌ای آزاد باشند و حق استفاده از داده نباید محدود به اهداف و فعالیت‌های خاصی باشد.

نظارت مؤثر بر تهیه آمارهای رسمی در نظام آماری ایران

یکی از مهم‌ترین ارکان مدیریت نوین، موضوع نظارت است. نظارت، فعالیتی منظم و مستمر است که به‌منظور بررسی تطبیقی عملکردها با معیارها و ضوابط پیش‌بینی شده، شناسایی نوع انحرافات و خطاها، واکاوی علل و منابع بروز خطاها، برطرف کردن خطاها و جلوگیری از ادامه و استمرار خطاها (به‌ویژه خطاهای سیستماتیک) طراحی شده است. مرکز آمار ایران به عنوان یک نهاد نظارتی در نظام آماری کشور در فرایندهای اجرایی با حضور فعال در تمامی عرصه‌های تولید آمار، اعم از طراحی (طرح‌های موضوعی، نمونه‌گیری، اجرایی، آموزش و ...)، اجرا (تبلیغات، جذب نیرو، آموزش و عملیات میدانی)، همچنین ساماندهی نظام آمارهای ثبتی در دستگاه‌های اجرایی می‌تواند سلامت محصولات آماری را تضمین نماید. مرکز آمار ایران مطابق با بند «د» ماده ۵ برنامه ملی آمار کشور مکلف به نظارت بر تمام مراحل تهیه و اجرای آمارگیری‌ها بر اساس مجموعه آیین‌نامه و فرم‌های نظارت (مصوب ۱۳۸۷/۶/۳ شورای عالی آمار) است. در این راستا نظارت بر تمامی مراحل اجرای یک طرح به دو شیوه «نظارت درون‌سازمانی یا نظارت عمودی» و دیگری «نظارت برون‌سازمانی یا نظارت افقی» صورت می‌گیرد.

نظارت درون‌سازمانی نظارتی است که توسط کارشناسان استان انجام می‌شود. در این نوع نظارت تمامی افرادی که در معاونت آمار و اطلاعات استان دارای وظیفه مدیریتی بوده، فعالیت افراد تحت سرپرستی خود را کنترل می‌کنند. در طرح نظارت درون‌سازمانی، برای کارشناس مسئول طرح به عنوان فردی که ارتباط نزدیکی با منشأ بروز خطا دارد، فرم‌های نظارتی پیش‌بینی شده است که این فرم‌ها پس از تکمیل به‌صورت فایل به مرکز آمار ارسال می‌شود. در صورت واگذاری طرح به شرکت‌های آماری کارشناس مسئول طرح با نقش ناظر برون‌سازمانی می‌تواند از جذب نیرو تا پایان عملیات میدانی نظارت داشته باشد، در این صورت همکاری سازمان در تأمین امکانات نظارت ضروری‌تر از قبل است. نظارت برون‌سازمانی نظارتی است که توسط کارشناسان خبره مرکز آمار ایران بر سازمان اجرایی استان‌ها و عملیات میدانی طرح‌ها انجام می‌شود.

در سال ۱۳۹۹، بر اساس سیاست تعیین شده در هیئت رئیسه مرکز مبنی بر تقویت نظارت درون‌سازمانی و استفاده از ظرفیت‌های استانی برای افزایش پوشش نظارت و ارتقای کیفیت نتایج طرح‌ها، نظارت درون‌سازمانی تمامی طرح‌های مرکز با شدت و قوت بیشتری پیگیری و اجرا شد. در این زمینه گزارش‌های نظارتی از تمام استان‌ها برای تمامی طرح‌ها تدوین و ارائه شد.

جدول ۴- طرح‌های آمارگیری مرکز به تفکیک دفتر موضوعی و وضعیت نظارت (درون‌سازمانی) در سال ۱۳۹۹

ردیف	نام دفتر	نام طرح
۱	کشاورزی	طرح آمارگیری از دامداری‌های کشور
۲		طرح آمارگیری تعداد و تغییرات دام سبک (تلفنی)
۳		طرح جمع‌آوری آمار کشتارگاه‌های رسمی کشور (اینترنتی)
۴		طرح آمارگیری تعداد و تغییرات دام سنگین (تلفنی)
۵		طرح آمارگیری از مرغداری‌های صنعتی
۶		بهنگام‌سازی چارچوب گلخانه‌های کشور
۷	صنعت، معدن و زیربنایی	طرح آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی ۱۰ کارکن و بیشتر
۸		طرح آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور
۹		طرح آمارگیری از مقدار مصرف انرژی و ویژگی‌های محیط‌زیستی خانوارهای کشور*
۱۰		طرح‌های آمارگیری حمل‌ونقل ویژه حساب‌های ملی
۱۱		طرح آمارگیری از طرح‌های سه‌گانه: قیمت مصالح ساختمانی، کرایه‌ی ماشین‌آلات ساختمانی و دستمزد نیروی انسانی شاغل در طرح‌های عمرانی (نیمه‌ی اول و دوم ۹۹) فقط شهر تهران*
۱۲		طرح آمارگیری کارگاهی با استفاده از صورت‌های مالی ثبتی*
۱۳		طرح گردآوری اطلاعات پروانه‌های ساختمانی صادرشده توسط شهرداری‌های کشور - ۱۳۹۹*
۱۴	جمعیت، نیروی کار و سرشماری	طرح آمارگیری هزینه و درآمد شهری
۱۵		طرح آمارگیری هزینه و درآمد روستایی
۱۶		طرح آمارگیری نیروی کار- فصل اول
۱۷		طرح آمارگیری نیروی کار- فصل دوم
۱۸		طرح آمارگیری نیروی کار- فصل سوم
۱۹		طرح آمارگیری نیروی کار- فصل چهارم
۲۰		طرح آمارگیری گذران وقت- بهار
۲۱		طرح آمارگیری گذران وقت- تابستان
۲۲	فرهنگی، بازرگانی و خدمات	طرح آمارگیری از کارگاه‌های دارای بخش تحقیق و توسعه
۲۳		طرح گذران وقت هیئت علمی
۲۴		طرح آمارگیری از رفتار فرهنگی خانوار
۲۵	روش‌شناسی آماری	طرح نمونه پایه شهری
۲۶	شاخص قیمت	شاخص قیمت تولید کننده بخش صنعت
۲۷		شاخص قیمت تولید کننده بخش معدن
۲۸		شاخص قیمت نهاده‌های ساختمانی شهر تهران

ردیف	نام دفتر	نام طرح
۲۹		طرح شاخص مقدار تولید محصولات صنعتی
۳۰		طرح شاخص مقدار تولید محصولات معدنی
۳۱		طرح قیمت فروش محصولات و هزینه خدمات کشاورزی در مناطق روستایی کشور
۳۲		طرح شاخص قیمت تولید کننده محصولات گاوداری های صنعتی کشور
۳۳		طرح شاخص قیمت تولید کننده محصولات مرغداری های صنعتی کشور
۳۴		طرح شاخص قیمت تولید کننده بخش های خدمات
۳۵		طرح شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری
۳۶		طرح شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی
۳۷		طرح شاخص قیمت اجاره بهای واحدهای مسکونی استیجاری

* این طرح‌ها به دلیل عدم تخصیص اعتبار و یا ثبتی بودن روش جمع‌آوری پوشش نظارتی داده نشد.

پیاده‌سازی برگزاری آزمون برخط به صورت متمرکز

با عنایت به آسیب شناسی‌های انجام شده یکی از گلوگاه‌های مهم در فرایند تولید آمار، آموزش طرح‌ها به ویژه آموزش مرحله دوم در استان شناسایی شد. در همین راستا با هدف کنترل کیفیت آموزش رده‌های اجرایی استان، ضمن جمع‌آوری اطلاعات آموزش‌گیرندگان در سامانه نظارت، برنامه‌ریزی لازم برای اجرای آزمون متمرکز در بستر وب در دو طرح آمارگیری معدن و دامداری انجام شد و با اجرای آزمون، نتایج و تحلیل‌های ارزشمندی برای شناسایی نقاط ضعف، مفاهیم پرخطا، ماموران آمارگیر نیازمند به آموزش‌های تکمیلی و نظارت هدفمند بر آن‌ها ارایه شد که این بازخوردها در برنامه‌های اصلاحی و پیشگیرانه موثر واقع شد. در این روش علاوه بر سنجش‌های لازم، یک انسجام کلی در کل کشور در فرایند اجرای آموزش طرح‌ها نیز بوجود آورد.

طراحی داشبوردهای نظارتی

طراحی داشبوردهای نظارتی و ارایه گزارش‌هایی تفصیلی از دیگر دستاوردهای نوین‌سازی نظارت است که مجریان طرح توسط این ابزار در حین اجرا، فعالیت‌های تمامی عوامل در فرایند تولید آمار را تا سطح هر مامور رصد نموده و کنترل و ارایه بازخورد لازم در طول زمان عملیات میدانی و نه بعد از پایان آن به مدیران اجرایی را امکان‌پذیر می‌کند. بعلاوه رصد پیشرفت و پوشش (تکمیل، عدم تکمیل و علل عدم تکمیل) عملیات میدانی و رصد صفات اصلی در برخی طرح‌ها (مانند تعداد بیکار و شاغل در طرح نیروی کار) از دیگر امکانات داشبوردها می‌باشد.

در سال ۱۳۹۹ برای طرح‌های آمارگیری نیروی کار (چهار فصل)، معدن، فرهنگ رفتاری خانوار، مرغداری صنعتی، تحقیق و توسعه و صنعت داشبوردهای نظارتی تهیه و گزارش‌های مذکور ارایه شد. همچنین با استفاده از پاراداده‌های تولید شده در این داشبورد، به بررسی الگوهای رفتاری ماموران آمارگیر و همچنین محاسبه متوسط زمان تکمیل پرسشنامه در طرح نیروی کار سال ۱۳۹۹ پرداخته شده و نتایج در قالب گزارش به دفتر موضوعی مجری طرح ارائه شده است.

بررسی‌های اولیه در خصوص پیاده‌سازی این سامانه با توجه قابلیت‌های موجود به لحاظ ساختار فنی و دیدگاه کارشناسی صورت گرفت و در نهایت با تولید این سامانه برای ۱۵ طرح اصلی مرکز آمار ایران (طرح‌های ۱۰ گانه شاخص قیمت فصل پاییز، طرح نیروی کار فصل تابستان سال ۹۹، طرح آمارگیری از دامداری‌های کشور، طرح آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر، طرح بهنگام‌سازی چارچوب گلخانه‌های کشور) در سال ۱۳۹۹ پیاده‌سازی و مورد بهره‌برداری قرار گرفت.

گروه بازتماس

پس از اجرای طرح آمارگیری نیروی کار سال ۱۳۹۹ در سه فصل تابستان، پاییز و زمستان، از گروهی متشکل از چند مأمور خبره برای تماس مجدد با خانوارها استفاده شد. در این روش مأموران خبره با تعدادی از خانوارها که براساس نظرات دفتر موضوعی و تشخیص دفتر استانداردها و نظارت بر طرح‌های آماری (با استفاده از داشبوردهای نظارتی) مشخص شده بودند، تماس مجدد گرفته و مغایرت‌ها را مشخص کردند و در نهایت گزارش نظارت بر اساس نتایج گروه بازتماس در طرح نیروی کار تهیه و ارایه شد.

تهیه گزارش از طریق سامانه پیامکی مگفا

در سال ۱۳۹۹ در موارد زیر از سامانه پیامکی مگفا استفاده شد:

- اطلاع‌رسانی و نظرسنجی از معاونان آمار و اطلاعات استان‌ها؛
- اطلاع‌رسانی به کارشناسان برای ارسال گزارشات نظارتی؛
- اطلاع‌رسانی به کارشناسان برای مشاهده تالارهای گفتگو؛
- ارسال نام کاربری و رمز ورود برای ورود کارشناسان طرح به سامانه جامع نظارت؛
- ارسال نام کاربری و رمز ورود برای ورود رده‌های اجرایی برای آزمون مرحله دوم و
- دریافت بازخورد اجرای تلفنی طرح‌ها با استفاده از سرشماره ۲۱۲۱.

استقرار نظام جامع مدیریت کیفیت در مرکز آمار ایران

در سال ۱۳۹۹ پیاده‌سازی و استقرار چارچوب کیفیت آمارهای مرکز آمار ایران در تمام محصولات و فرایندهای مرکز، در دستور کار قرار گرفت. استقرار چارچوب مدیریت کیفیت به معنای ارزیابی وضعیت موجود مرکز بر اساس شاخص‌های ارزیابی چارچوب مذکور و شناسایی نقاط قوت و ضعف و انجام بهبودهای لازم برای رفع مشکلات و نقاط ضعف است. ارزیابی وضع موجود مرکز در اواخر سال ۱۳۹۸ انجام و نتایج آن در اردیبهشت ۱۳۹۹ تهیه شد. بر اساس نتایج به دست آمده، بهبودهای دارای اولویت مرکز آمار ایران و متولیان آن تعیین و با تصویب شورای راهبری کیفیت آمارهای مرکز آمار ایران و توسط ریاست محترم مرکز برای اجرا ابلاغ شد. بر اساس اولویت‌های تعیین شده، اقدام‌های زیر در سال ۱۳۹۹ در مرکز آمار ایران انجام شده است:

- واگذاری استانداردسازی تعاریف آمارهای رسمی نظام آماری به بخش خصوصی به منظور پوشش حداکثری تعاریف آمارهای رسمی (ادامه‌دار تا پایان سال ۱۴۰۰)؛

- شناسایی و توسعه طبقه‌بندی‌های استاندارد بین‌المللی و به‌کارگیری آن‌ها در نظام آماری به منظور پوشش موضوعات تخصصی مورد نیاز نظام آماری (ادامه در سال ۱۴۰۰)؛
- تهیه فرایند، دستورالعمل و رویه اجرایی نظارت بر به‌کارگیری تعاریف و طبقه‌بندی‌های استاندارد آماری؛
- بازنگری استانداردهای طرح‌های آمارگیری، مرحله جمع‌آوری داده‌ها (ادامه در سال ۱۴۰۰)؛
- تدوین دستورالعمل در خصوص روش‌های اطلاع‌رسانی استانداردهای آماری به کاربران نظام آماری کشور؛
- تدوین خط مشی تضمین محرمانگی و دستورالعمل مربوط؛
- تدوین راهنمای جامع تدوین گزارش‌های انتشاراتی آماری (الکترونیک و کاغذی) (ادامه در سال ۱۴۰۰)؛
- تهیه فهرست ذی‌نفعان، دسته‌بندی آنان و تدوین روش و فرایند شناسایی ذی‌نفعان (ادامه در سال ۱۴۰۰)؛
- تدوین روش شناسایی و طبقه‌بندی کاربران؛
- تدوین روش سنجش و ارزیابی رضایت کاربران و فرایندهای آن (ادامه در سال ۱۴۰۰)؛
- تهیه پیش‌نویس دستورالعمل استاندارد و ارزیابی کیفیت داده‌های ثبتی و
- تهیه شیوه‌نامه‌های ماکرو ادیت.

تدوین، استقرار و پیاده‌سازی چارچوب مدیریت کیفیت آمارهای رسمی

بر اساس بند الف و ب ماده ۹ برنامه ملی توسعه آمار کشور و مطابق تکلیف مندرج در برنامه سوم ملی توسعه آمار کشور، «چارچوب مدیریت کیفیت آمارهای رسمی نظام آماری ایران» با مسئولیت مرکز آمار ایران و مشارکت نمایندگان ۱۱ دستگاه اجرایی^۱، تهیه و تدوین و در ۱۸ آبان ماه ۱۳۹۸ به مناسبت روز ملی کیفیت توسط رئیس مرکز آمار ایران برای اجرا و پیاده‌سازی در نظام آماری ابلاغ شد. این چارچوب به‌صورت یکپارچه و با درنظر گرفتن ظرفیت‌های موجود و شرایط نظام آماری کشور و نیز با توجه به استانداردهای بین‌المللی و به ویژه بر اساس «چارچوب ملی تضمین کیفیت سازمان ملل متحد»^۲ ویرایش سال ۲۰۱۹ تهیه شده است. این چارچوب که ساختاری سلسله‌مراتبی چهارسطحی دارد شامل ۴ حوزه، ۱۹ اصل، ۸۷ الزام و ۳۶۵ جزء است.

در راستای اجرای بند ب ماده ۹ برنامه توسعه، مرکز آمار ایران به منظور کمک به دستگاه‌های اجرایی برای پیاده‌سازی و استقرار چارچوب مدیریت کیفیت، فیلم آموزشی معرفی «چارچوب مدیریت کیفیت آمارهای رسمی نظام آماری ایران»، را تهیه و از طریق درگاه ملی آمار منتشر نمود. تهیه فیلم آموزشی ابزاری برای انتقال یکسان مفاهیم به تمام کارشناسان نظام آماری کشور و حفظ پروتکل‌های

^۱ دستگاه‌های اجرایی شامل سازمان‌ها و وزارتخانه‌های زیر است:

سازمان امور اداری و استخدامی کشور؛ سازمان حفاظت محیط زیست؛ شهرداری تهران؛ قوه قضاییه؛ وزارت امور اقتصادی و دارایی؛ وزارت آموزش و پرورش؛ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛ وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی؛ وزارت صنعت، معدن و تجارت؛ وزارت نیرو و وزارت ورزش و جوانان.

^۲ United Nations Statistical Commission

بهداشتی در شرایط حضور ویروس کرونا بوده است. همچنین این مرکز بر پیاده‌سازی چارچوب کیفیت آمارهای رسمی نظام آماری در دستگاه‌های اجرایی نظارت داشته و راهنمایی‌های لازم را به کارشناسان دستگاه‌های اجرایی برای استقرار و پیاده‌سازی چارچوب کیفیت ارائه کرده است. به این منظور فایل‌های خودارزیابی مربوط به اصل‌های ۱ تا ۳ چارچوب کیفیت دستگاه‌های اجرایی زیر را بررسی و نظرات اصلاحی خود را اعلام نموده است:

وزارت نیرو؛ سازمان صدا و سیما ج.ا.ا؛ وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی؛ وزارت اقتصاد و دارایی؛ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ وزارت کار، تعاون و امور اجتماعی؛ سازمان حفاظت از محیط زیست؛ ستاد مبارزه با مواد مخدر؛ وزارت آموزش و پرورش؛ وزارت فناوری ارتباطات؛ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ وزارت نفت؛ اتاق بازرگانی؛ وزارت کشور.

تدوین آیین‌نامه کیفیت آمارهای رسمی ایران

در راستای اجرای بند «الف» ماده ۶ برنامه ملی توسعه آمار کشور و به منظور ارزیابی کیفیت آمارهای رسمی و اعطای نشان کیفیت، «آیین‌نامه کیفیت آمارهای رسمی ایران»، تدوین شد. این آیین‌نامه در جلسه مورخ ۱۳۹۹/۶/۱۱ کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار مصوب شد و برای تصویب شورای عالی آمار ارسال گردید.

ارزیابی کیفیت طرح‌های آماری

ارزیابی کیفیت به منظور شناسایی نقاط قوت و ضعف طرح‌های آمارگیری و بهبود کیفیت آن‌ها انجام می‌شود. در سال ۱۳۹۹، ارزیابی آموزش طرح‌های نیروی کار و دامداری‌های کشور و تدوین «دستورالعمل ارزیابی کیفیت ثبت‌های اداری» برای استفاده در طرح‌های آماری و سرشماری از اقدامات انجام شده در این زمینه است.

تهیه و بهنگام‌رسانی نقشه‌ها و فایل عناصر جغرافیایی

نظارت بر تهیه و بهنگام‌رسانی نقشه‌های آماری

نقشه‌های آماری به منظور اجرای بهینه سرشماری‌ها و آمارگیری‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند، بنابراین هر چه کامل‌تر و گویاتر باشند کنترل پوشش جغرافیایی بهتر انجام شده و نتایج دقیق‌تری برای سرشماری یا آمارگیری حاصل می‌گردد.

بهنگام‌رسانی نقشه‌های آماری توسط بخش خصوصی و شرکت‌های مشاور دارای رتبه نقشه‌برداری از سازمان برنامه و بودجه انجام می‌گیرد و معاونت آمار و اطلاعات استان به عنوان ناظر اولیه و دفتر نقشه و اطلاعات مکانی مرکز آمار ایران به عنوان ناظر عالی به روند بهنگام‌رسانی نقشه‌ها نظارت دارند. با توجه به دقت بالای نقشه‌های آماری، نظارت بر بهنگام‌رسانی اهمیت بسزایی دارد. بهنگام‌رسانی نقشه‌های آماری در سال ۱۳۹۹ در ۱۴۸ شهر و ۱۸۳ آبادی بلوکه در مجموع به مساحت ۱۸۰,۳۸۵ هکتار و تعداد ۷۲۰۰ نقطه آبادی توسط مشاورین بخش خصوصی دارای رتبه نقشه‌برداری مورد بهنگام‌رسانی قرار گرفت.

نقشه‌های موضوعی

به منظور ارتقای سطح کیفی و گویا شدن نشریات مرکز و امکان مقایسه ساده‌تر آمار و اطلاعات از طریق نقشه‌ها، نقشه‌های موضوعی مبتنی بر جداول آماری، در قالب تصاویری که بتواند بیشترین اطلاعات را به نمایش بگذارد، تهیه می‌گردد. در سال ۱۳۹۹ نقشه‌های تقسیمات سیاسی شهرستانی کل کشور (فارسی و لاتین)، نقشه تقسیمات در سطح دهستان ۳۱ استان کشور و همچنین نقشه‌های تقسیمات سیاسی استان‌هایی که دارای تغییرات شهرستانی بودند تهیه گردید که بعد از آماده‌سازی از طریق درگاه ملی مرکز آمار ایران در اختیار عموم قرار گرفت. همچنین برای نشریات مرکز نیز نقشه‌های موضوعی تهیه شد.

فایل عناصر جغرافیایی

تهیه و بهنگام‌رسانی فایل عناصر جغرافیایی به منظور اجرای طرح‌های آماری، از فعالیت‌های سالانه این مرکز می‌باشد که اقدامات صورت گرفته در سال ۱۳۹۹ به شرح زیر است:

• نظارت بر تهیه فایل جغرافیایی ۱۳۹۹

این فعالیت از نیمه شهریور ۱۳۹۹ آغاز و در نیمه تیرماه ۱۴۰۰ خاتمه می‌یابد و شامل فرایندهای دریافت و اعمال نتایج بهنگام‌رسانی نقشه‌های آماری، دریافت و اعمال مصوبات هیئت دولت، هماهنگی با دفاتر تقسیمات استانداری‌ها برای اعمال مصوبات، ترسیم سطوح تقسیماتی و بررسی محدوده شهرها به کمک وزارت راه و شهرسازی و معاونت فنی استانداری‌ها می‌باشد. در این دوره به دلیل حجم زیاد تغییرات ناشی از اجرای طرح رفع مغایرت از فهرست نقاط روستایی وزارت کشور، زمان بهنگام‌سازی فایل جغرافیایی از ۳ ماه به بیش از ۶ ماه افزایش یافته و زمان آن نسبت به برنامه اعلام شده قبلی تغییر نمود. در این دوره نیز دستورالعمل بهنگام‌سازی فایل جغرافیایی ۱۳۹۹ با در نظر گرفتن ملاحظات ناشی از اجرای طرح رفع مغایرت تهیه گردید.

• نظارت بر تهیه فایل جغرافیایی ۱۳۹۸

این فعالیت از ابتدای بهمن ماه ۱۳۹۸ آغاز و در پایان مردادماه ۱۳۹۹ خاتمه یافت. مرحله دوم آن که در ۶ ماهه ابتدایی سال ۱۳۹۹ انجام پذیرفت شامل بررسی فایل‌های ارسالی استان‌ها، رفع اشکالات و تهیه فایل یکپارچه کشوری است. در نهایت پس از کنترل سیستمی و رفع خطاها، فایل جغرافیایی ۱۳۹۸ تهیه و به دفاتر مرکز ارسال شد.

• بررسی سطوح تقسیماتی، شهرها و اسامی آن‌ها با نشریه تقسیمات کشوری وزارت کشور با هدف رفع مغایرت‌ها و یکسان‌سازی در

سطح کشور

این فعالیت در حین اجرای بهنگام‌سازی فایل جغرافیایی ۱۳۹۸ انجام پذیرفت و در این خصوص سطوح تقسیماتی و نقاط شهری در فهرست مرکز بر اساس آخرین فهرست منتشر شده وزارت کشور بررسی و در صورت مغایرت نسبت به رفع آن اقدام گردیده و تغییرات در فایل جغرافیایی ۱۳۹۸ اعمال شد.

• **بررسی فهرست نقاط روستایی وزارت کشور با فایل جغرافیایی مرکز آمار به منظور رفع مغایرت و یکسان سازی**

فعالیت مذکور با هدف رفع مغایرت از فهرست نقاط روستایی وزارت کشور انجام می‌پذیرد. در سال ۱۳۹۸ ادامه مرحله دوم این طرح که شامل عملیات میدانی و پیمایش سطح کل کشور بود، اجرا شد که ماحصل آن بررسی حدود ۶۵ درصد پوشش کشوری می‌باشد و نتایج آن نیز پس از تأیید مرکز در فایل جغرافیایی ۱۳۹۷ اعمال گردید و ادامه این روند در سال ۱۳۹۹ و ۱۳۹۸ اجرا خواهد شد.

توسعه نرم افزار بهنگام سازی فایل جغرافیایی

نرم افزار مدیریت بهنگام سازی فایل جغرافیایی سال ۱۳۹۰ توسط بخش خصوصی تهیه گردید. نرم افزار مذکور نیازمند به بازنگری و اعمال پاره‌ای تغییرات و همچنین ارتقاء امکانات داشت. از این رو تهیه نرم افزار جدیدی با ساختار قبلی و تکمیل و رفع نواقص آن در محیط پیتون در دستور کار قرار گرفت. نرم افزار جدید که در مراحل نهایی می‌باشد با توجه به تغییرات در سیستم کدگذاری نقاط شهری کشور در دفتر نقشه در دست تهیه است. هدف از تهیه آن سهولت در بهنگام‌سازی فایل جغرافیایی، تکمیل و ارتقاء بخش‌های مختلف نرم افزار مدیریت بهنگام سازی فایل جغرافیایی و کنترل اعمال تغییرات می‌باشد.

بررسی فهرست نقاط روستایی وزارت کشور با فایل جغرافیایی مرکز آمار به منظور رفع مغایرت و یکسان سازی

فعالیت مذکور با هدف رفع مغایرت از فهرست نقاط روستایی وزارت کشور انجام می‌پذیرد. در شهریورماه سال ۱۳۹۹ فهرست دومی از وزارت کشور دریافت گردید. این فهرست نسبت به فهرست اول تغییرات زیادی داشت. لذا در این مرحله نیاز به بررسی تمامی نقاط به صورت نظیر به نظیر بود. بررسی این فهرست نیز شامل بررسی دفتری و عملیات میدانی می‌شد. در صورتی که استان می‌توانست تا پایان سال ۱۳۹۹ وارد مرحله عملیات میدانی شود، تغییرات ناشی از اجرای این طرح در فایل جغرافیایی ۱۳۹۹ اعمال می‌شد. به دلیل برخی مشکلات عملیات میدانی این فعالیت در برخی از استان‌ها به کندی در حال انجام است.

طرح اتصال کدپستی به بلوک‌های آماری

اجرای اتصال کدپستی به بلوک‌های آماری در جهت پیشبرد اهداف آمارگیری‌های ثبتی مبنا در سال ۱۳۹۹ یکی از اهداف اصلی دفتر نقشه و اطلاعات مکانی بوده است. برای رسیدن به این هدف تمرکز دفتر نقشه و اطلاعات مکانی براساس رویکرد جدید شرکت پست ج.ا.ا، استفاده از ژئوکدهای پستی بود. از ابتدای سال ۱۳۹۹ جلسات متعدد کارشناسی با همکاران اداره کدگذاری شرکت پست ج.ا.ا برگزار شد و اهداف مشترکی تعریف گردید. از جمله این اهداف می‌توان به تأمین اطلاعات موقعیت مکان‌ها در ثبت آماری املاک و مستغلات کشور در نقاط شهری، یکسان‌سازی محدوده‌های شهری در نقشه‌های مرکز آمار ایران و شرکت پست ج.ا.ا، ایجاد یک سرویس تبادل ژئوکد پستی (دارای کدپستی ۱۰ رقمی) میان مرکز آمار ایران و شرکت پست ج.ا.ا، اتصال نسخه نهایی کدهای پستی ژئوکد شده تا پایان سال ۱۳۹۹ توسط شرکت پست ج.ا.ا به نقشه‌های آماری و رفع مغایرت‌های نقشه‌ای (میدانی و دفتری) مرکز آمار ایران و

شرکت پست ج.ا.ا در سطح بلوک و پارسل (در ۳۱ استان) اشاره نمود. در این راستا تفاهم‌نامه‌ای فی مابین مرکز آمار ایران و شرکت پست ج.ا.ا در تاریخ ۱۳۹۹/۱۰/۹ منعقد گردید. براساس این تفاهم نامه آخرین نسخه ژئوکدپستی از شرکت پست ج.ا.ا دریافت شد و بر اساس دستورالعمل تهیه شده در دفتر نقشه جهت اتصال کدپستی به بلوک‌های آماری در اختیار همکاران استانی قرار گرفت.

امکان سنجی پیاده سازی WebGIS مرکز آمار ایران

در راستای امکان سنجی پیاده سازی WebGIS مرکز آمار ایران مطالعات تطبیقی در سطح ملی و بین المللی صورت گرفت. با بررسی سامانه های ملی شهرداری تهران، سازمان مدیریت استان اصفهان، سازمان مدیریت استان تهران، شرکت پست ج.ا.ا و... لیستی از نقاط قوت و ضعف این سامانه ها تهیه شد. همچنین با بررسی WebGIS آماری کشورهای استرالیا، کانادا، آمریکا طرحی برای راهاندازی WebGIS مرکز آمار ایران ارائه گردید. مطالعاتی در زمینه اطلاعات مکانی مردم گستر و استفاده از این دانش در بکارگیری فناوری های مشارکتی و بهره مندی از همکاری مردم و سایر دستگاه ها در توسعه زیرساخت‌های نظام آماری ثبتی‌مبنا از قبیل تعیین موقعیت و تکمیل فرم کدپستی، تعیین موقعیت و تکمیل فرم کاربری، تعیین موقعیت و تکمیل فرم اطلاعات کارگاه‌ها و دریافت گزارش‌های مغایرت نقشه بلوک آماری از طریق سامانه WebGIS صورت پذیرفت. پس از برگزاری چند جلسه با شرکت‌های مشاور و همچنین چندین جلسه کارشناسی با برخی از دفاتر مرکز (مانند مرکز فناوری اطلاعات و ارتباطات) شرح خدمات و نیازهای مرکز آمار ایران جهت انعقاد قرارداد تهیه گردید.

برآورد جمعیت و خانوار

پیش‌بینی و برآورد جمعیت و خانوار، در کنار سرشماری‌ها، آمارگیری‌های نمونه‌ای و آمارهای ثبتی، شیوه‌ای دیگر از تولید اطلاعات است که در سال‌های بین سرشماری‌ها، تولید و در اختیار کاربران قرار می‌گیرد. تولید اینگونه اطلاعات در فواصل زمانی بین سرشماری‌ها به منظور هرگونه برنامه‌ریزی اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی در سطوح خرد و کلان اهمیت می‌یابد. اهم فعالیت‌های صورت گرفته در این خصوص به شرح زیر می‌باشد:

- پیش‌بینی جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر خانوارهای معمولی ساکن و گروهی سال ۱۳۹۹ به تفکیک مناطق شهری، روستایی، استان و فصل برحسب جنس ویژه طرح‌های خانواری مرکز آمار ایران؛
- پیش‌بینی خانوارهای معمولی ساکن و گروهی سال ۱۳۹۹ و به تفکیک فصل ویژه طرح‌های خانواری مرکز آمار ایران؛
- پیش‌بینی جمعیت ۱۸ تا ۲۴ ساله به تفکیک استان و برحسب جنس بنا به درخواست وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛
- پیش‌بینی جمعیت جمعیت ۶ تا ۱۱ ساله به تفکیک مناطق شهری و روستایی و برحسب جنس بنا به درخواست وزارت آموزش و پرورش؛
- پیش‌بینی جمعیت خانوارهای معمولی ساکن و گروهی کل کشور به تفکیک استان، مناطق شهری و روستایی و گروه‌های سنی کمتر از ۱۵ سال، ۱۵ تا ۶۴ سال و ۶۵ و بیشتر برحسب فصول سال ۱۳۹۹ ویژه طرح نیروی کار؛
- پیش‌بینی جمعیت واجد شرایط رأی و رأی اولی‌های کل کشور به تفکیک استان و برحسب جنس برای انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۴۰۰؛
- بازنگری اولیه در خصوص پیش‌بینی جمعیت کل کشور و به تفکیک استان تا سال ۱۴۱۵ با استفاده از داده‌های جدید ثبتی و

- محاسبه میزان باروری کل با روش مستقیم برای کل کشور و به تفکیک استان از سال ۱۳۹۵ تا سال ۱۳۹۸ .

تولید و بهنگام‌سازی چارچوب‌های آماری

ارائه آمارهای باکیفیت، بهنگام‌سازی چارچوب‌های مورد نیاز نمونه‌گیری کارگاهی را به یکی از مهم‌ترین پیش‌نیازهای اجرای طرح‌های آمارگیری در کشور تبدیل کرده است. تغییرات زیاد در جامعه کارگاه‌ها موجب شده که کشورها برنامه‌ای برای بهنگام‌سازی چارچوب داشته باشند. از این رو هر سال فعالیت مذکور با اجرای طرح‌های آماری یا استفاده از آمارهای ثبتی‌مبنا در دستور کار مرکز آمار ایران قرار می‌گیرد. در همین راستا در سال ۱۳۹۹ نیز اقدامات ذیل انجام شده است:

- بهنگام‌سازی چارچوب کارگاه‌های صنعتی؛
- بهنگام‌سازی چارچوب معادن؛
- بهنگام‌سازی چارچوب کارگاه‌های حمل‌ونقل؛
- اصلاح فایل چارچوب طرح فهرست برداری نمونه پایه آمارگیری‌های خانواری ۱۳۹۹؛
- تهیه و اجرای طرح بهنگام‌سازی چارچوب مرغداری‌های پرورش مرغ تخمگذار، مرغ مادر و مؤسسات جوجه‌کشی؛
- تهیه و اجرای طرح بهنگام‌سازی چارچوب کشتارگاه‌های طیور؛
- تهیه و اجرای بهنگام‌سازی چارچوب گلخانه‌های کشور؛
- تهیه چارچوب آموزش عالی و محل صرف غذا و آشامیدنی با مکاتبه با وزارتخانه‌های «تعاون، کار و رفاه اجتماعی»، «آموزش و پرورش»، «علوم، تحقیقات و فناوری»، «بهداشت، درمان و آموزش پزشکی»، «ارتباطات و فناوری اطلاعات» و «سازمان بیمه سلامت»؛
- بهنگام‌سازی چارچوب کشتارگاه‌های دام؛
- بهنگام‌سازی فصلی چارچوب طرح‌های شاخص‌های قیمت؛
- مکاتبه و پیگیری برای اخذ چارچوب‌های آماری با وزارتخانه‌های «نیرو»، «تعاون، کار و رفاه اجتماعی»، «علوم، تحقیقات و فناوری»، «بهداشت، درمان و آموزش پزشکی»، «سازمان بیمه سلامت»، «وزارت آموزش و پرورش»، «وزارت کشور»، «وزارت صنعت، معدن و تجارت»، «سازمان ثبت اسناد و املاک کشور»، «سازمان توسعه تجارت ایران»، «سازمان انرژی اتمی»، «سازمان امور مالیاتی»، «سازمان نوسازی و تجهیز مدارس»، «سازمان گسترش و نوسازی»، «شرکت پست جمهوری اسلامی ایران»، «بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران»، «سازمان بورس و اوراق بهادار»، «اتاق بازرگانی ایران»، «بنیاد شهید»، «سازمان بهزیستی»، «سازمان دامپزشکی»، «کانون وکلای دادگستری» و «سازمان تأمین اجتماعی» و
- دریافت چارچوب آماری وزارتخانه‌های «بهداشت، درمان و آموزش پزشکی»، «سازمان امور مالیاتی»، «اتاق اصناف ایران»، «وزارت علوم، تحقیقات و فناوری»، «وزارت کشور»، «سازمان توسعه تجارت» و «وزارت نیرو».

جمع‌آوری اطلاعات آماری اقتصادی مورد نیاز از دستگاه‌های اجرایی و استان‌ها

هدف از تهیه آمار حساب‌های ملی، فصلی و منطقه‌ای فراهم کردن شاخص‌های کلیدی اقتصادی نظیر محصول ناخالص داخلی^۱، ارزش افزوده رشته فعالیت‌های اقتصادی، رشد اقتصادی، رشد بخش‌های مختلف اقتصادی، مصرف نهایی خصوصی و دولتی، تشکیل سرمایه ثابت ناخالص و ... است که برای ارزیابی عملکرد اقتصادی کشور و استان‌ها در دوره زمانی مشخص سالانه (حساب‌های ملی و منطقه‌ای) و فصلی (حساب‌های فصلی) مورد استفاده قرار می‌گیرد. در این خصوص تهیه و گردآوری اطلاعات و آمار مورد نیاز اهمیت ویژه‌ای دارد. اهم فعالیت‌های صورت گرفته در سال ۱۳۹۹ به شرح زیر است:

- جمع‌آوری اطلاعات ثبتی مورد نیاز از سازمان‌ها فصل زمستان ۱۳۹۸؛
- اخذ اطلاعات ثبتی حساب‌های منطقه‌ای از ۳۱ استان به تفکیک ۸۴ رشته فعالیت؛
- اخذ اطلاعات ثبتی حساب‌های ملی به تفکیک ۸۴ رشته فعالیت از کلیه دستگاه‌های اجرایی؛
- اخذ اطلاعات از وزارت اقتصاد و دارایی – خزانه داری کل کشور، برای محاسبه ارزش افزوده بخش دولت به تفکیک فایل‌های اعتبارات هزینه‌ای، اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای و درآمد؛
- اخذ اطلاعات صورت‌های مالی از سازمان حسابرسی؛
- اخذ اطلاعات مربوط به بخش صنعت از سامانه بورس (کدال)؛
- دریافت اطلاعات فصل‌های سالنامه از بیش از ۷۰ دستگاه اجرایی؛
- دریافت اطلاعات گزارش فصلی اقتصاد ایران؛
- دریافت فهرست و اطلاعات مورد نیاز شناسنامه شاخص‌های مورد نیاز برنامه‌های توسعه و تدوین نشریه شناسنامه شاخص‌های برنامه ششم از دستگاه‌های اجرایی؛
- دریافت اطلاعات مورد نیاز نشریه وضعیت اجتماعی و فرهنگی کشور از دستگاه‌های اجرایی و دفاتر موضوعی مرکز و
- گردآوری و ورود اطلاعات نشریه سری زمانی شاخص‌ها و نماگرهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ۵۵ سال کشور.

^۱. Gross Domestic Product (GDP)

استقرار

نظام جامع

ثبتهای آماری ایران

پس از تصویب کلیات طرح نظام جامع ثبت‌های آماری ایران و احکام مرتبط با آن در جلسه مورخ ۱۳۹۳/۴/۲۳ شورای عالی آمار، فازهای اجرایی طرح در مرکز آمار ایران به شرح زیر تهیه و ابلاغ شد:

- فاز اول: مطالعه، برنامه‌ریزی و زمینه‌سازی؛
- فاز دوم: جمع‌آوری ثبت‌های اداری مورد نیاز؛
- فاز سوم: ایجاد نظام جامع ثبت‌های آماری ایران و
- فاز چهارم: تولید و انتشار آمارهای ثبتی مبنا و بروزرسانی سیستم.

به منظور پیاده‌سازی نظام جامع ثبت‌های آماری ایران مطابق با فازهای فوق و تشکیل منظم جلساتی برای ایجاد هماهنگی، راهبری و ارائه راهکارهای فنی به دفاتر و دستگاه‌های مرتبط با طرح، ستاد، شورای راهبری و کمیته کارشناسی نظام جامع ثبت‌های آماری ایران در سطح مرکز آمار ایران تشکیل شد.

همچنین برای اجرای طرح، کمیته‌های زیر متناظر با چهار ثبت پایه با مشارکت دستگاه‌های اجرایی مرتبط تشکیل شده است.

- کمیته ثبت جمعیت: محوریت این کمیته بر عهده دفتر جمعیت نیروی کار و سرشماری است.
- کمیته ثبت فعالیت: محوریت این کمیته بر عهده دفتر جمعیت نیروی کار و سرشماری است.
- کمیته ثبت کسب و کار: محوریت این کمیته بر عهده دفتر فرهنگی، بازرگانی و خدمات است.
- کمیته ثبت املاک و مستغلات: محوریت این کمیته بر عهده دفتر صنعت، معدن و زیربنایی است.

براساس برنامه‌های پیش‌بینی شده برای استقرار نظام جامع ثبت‌های آماری ایران، فعالیت‌های کمیته‌های چهارگانه در سال ۱۳۹۹ پیگیری شد. بر این اساس خلاصه گزارش عملکرد این کمیته‌ها به شرح زیر است:

کمیته ثبت جمعیت:

- همکاری با سازمان امور عشایری به منظور طراحی سامانه جمع‌آوری اطلاعات جمعیتی خانوارهای عشایر کوچنده؛
- مطالعه تجربیات ثبت جمعیت کشورها و ارائه گزارش‌های مربوط به آن و
- هماهنگی و برنامه‌ریزی‌های لازم جهت تأمین داده‌های جمعیتی و داده‌های مکانی مورد نیاز ثبت جمعیت همسو با سرشماری ثبتی مبنا.

کمیته ثبت فعالیت:

- انجام فعالیت‌های مرتبط با ثبت فعالیت در ذیل فعالیت‌های سرشماری عمومی نفوس و مسکن ثبتی مبنا پس از ابلاغ تصویب‌نامه هیئت وزیران در تاریخ ۱۳۹۹/۳/۳ و
- برنامه‌ریزی‌های لازم جهت تأمین داده‌های ویژگی‌های جمعیت (آموزش) مورد نیاز آزمایش سرشماری ثبتی مبنا.

کمیته ثبت املاک و مستغلات:

- دریافت و بررسی گزارشات استان‌ها از پیشرفت عملیات میدانی طرح رفع مغایرت نقاط روستایی؛
- دریافت نسخه جدید ژئوکدپستی از شرکت پست ج.ا.ا؛

- نظارت بر اتصال ژئوکدپستی به بلوک‌های آماری و
- تعیین تکالیف سازمان‌ها و دستگاه‌ها در راستای تحقق برنامه ملی توسعه آمار کشور و اجرای سرشماری ثبتی‌مبنا.

کمیته ثبت کسب و کار

- مکاتبه و دریافت فایل اطلاعات چارچوبی دستگاه‌های اجرایی «مرکز امور اصناف و بازرگانان وزارت صمت»، «بیمه سلامت ایرانیان» و ...؛
- بررسی فنی فایل سازمان امور مالیاتی و مرکز امور اصناف و بازرگانان وزارت صمت به منظور پاکسازی اطلاعات چارچوبی موجود از قبیل کدپستی، موارد تکراری و ... و آماده‌سازی فایل برای مراحل بعدی؛
- دریافت کدهای یکتا از سازمان امور مالیاتی و انتساب کدهای ISIC به آن‌ها و اعمال آن در کل فایل چارچوبی و نیز کدگذاری مواردی که با این روش کدگذاری نشده است؛
- راستی‌آزمایی کدهای منتسب شده به فایل مالیاتی بر اساس انتخاب نمونه‌هایی از تمامی کدهای چهار رقمی موجود در فایل و بررسی صحت کدگذاری فایل سازمان مالیاتی؛
- پالایش و تلفیق فایل سازمان امور مالیاتی و مرکز امور اصناف؛
- پالایش و بررسی فایل اتاق اصناف ایران و انتساب کد ISIC4 به آن؛
- پالایش و بررسی فایل شرکت پست؛
- دریافت و پالایش فایل جدید شرکت پست جمهوری اسلامی ایران و انتساب کدهای ISIC به آن‌ها؛
- دریافت و پالایش فایل جدید سازمان امور مالیاتی و انتساب کدهای ISIC به آن‌ها؛
- تلفیق فایل اتاق اصناف ایران با سازمان امور مالیاتی و شرکت پست جمهوری اسلامی و
- تجهیز اطلاعات تحت ماده ۶۳ کسب و کار.

اطلاعات جمعیتی عشایر کوچنده

خانوارهای عشایر کوچنده یکی از تولیدکنندگان اصلی محصولات دامی هستند. از آنجا که سهم قابل توجهی از گوشت قرمز کشور توسط این جامعه تولید می‌شود، داشتن اطلاعات به‌روز و با کیفیت برای سیاستگذاری در امر تولید و واردات و صادرات گوشت قرمز مهم است. به منظور شناسایی خانوارهای عشایر کوچنده و تأمین نیازهای آماری، سه سرشماری در سال‌های ۱۳۶۶، ۱۳۷۷ و ۱۳۸۷ با عنوان سرشماری اجتماعی_اقتصادی عشایر کوچنده کشور اجرا و نتایج آن منتشر شده است. با تغییر روش جمع‌آوری اطلاعات از سنتی به مدرن، سرشماری عشایر کوچنده نیز دستخوش تغییراتی شد. در سال ۱۳۹۷ از سازمان امور عشایر ایران درخواست شد سامانه‌ای به منظور ثبت اطلاعات خانوارهای عشایری طراحی نماید. این سازمان با هدایت مرکز آمار ایران اولین سامانه ثبت اطلاعات خانوارهای عشایر کوچنده را در زمستان ۱۳۹۷ طراحی و ثبت اطلاعات خانوارهای عشایری و جمع‌آوری و ریزداده‌ها تا خرداد ۱۳۹۸ ادامه یافت. سازمان امور عشایر اطلاعات خانواری جامعه عشایر کوچنده را به منظور کنترل و صحت‌سنجی در بهمن سال ۱۳۹۸ در اختیار مرکز آمار ایران قرار داد. مرکز آمار ایران طی بررسی داده‌ها از طریق ساختار داده‌ها و همچنین اتصال آنها از طریق کد ملی به

۱۴ پایگاه اطلاعاتی دستگاه‌های اجرایی موجود در مرکز آمار ایران، ریزداده‌های جمع‌آوری شده را بررسی و اشکالات آنها را طی چند مرحله برطرف نمود. بدین ترتیب ثبت پایه جمعیت عشایر کوچنده کشور با جمعیت ۱,۱۰۸,۶۴۰ نفر شامل ۵۹۰,۷۵۹ مرد و ۵۱۷,۸۸۱ زن ایجاد و در اول آبان ماه ۱۳۹۹، روز ملی آمار و برنامه‌ریزی، رونمایی شد.

طرح اختصاص شناسه ملی کسب و کار

به موجب «تبصره ۲ ماده ۶ برنامه پنج‌ساله آمار کشور (۱۳۹۴-۱۳۹۰)»، «ماده ۶ قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار»، مرکز آمار ایران مکلف است با همکاری دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط، ضمن تهیه طرح عملیاتی برای اختصاص شناسه ملی کسب و کار، پایگاه پویای اطلاعات آماری مربوط را نیز تشکیل دهد. از این‌رو «طرح اختصاص شناسه ملی کسب و کار» از سال ۱۳۸۹ در دستور کار مرکز آمار ایران قرار گرفته است ولی به دلیل آماده نبودن زیرساخت‌های لازم، وجود برخی نقاط ضعف در فرآیندهای اداری و کامل نبودن پایگاه‌های اطلاعاتی مرتبط با کسب و کار، با فراز و نشیب‌های زیادی مواجه شده است. در سال ۱۳۹۴، «طرح اختصاص شناسه ملی کسب و کار» پس از تدوین توسط مرکز آمار ایران، در پنجاه و سومین جلسه شورای عالی آمار در حضور جناب آقای دکتر نوبخت ارائه شد و به تصویب رسید. در سال ۱۳۹۶، این طرح در قالب برنامه استقرار نظام جامع ثبت‌های آماری ایران پیگیری و با توجه به قرابت این طرح با مأموریت‌های مرکز ملی پایش کسب و کار کشور، هماهنگی‌هایی با معاونت اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی به منظور تدوین تصویب‌نامه توسط هیئت محترم دولت انجام شد. در سال ۱۳۹۷ با همکاری معاونت اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات پیش‌نویس تصویب‌نامه "اختصاص شناسه ملی به مجوزها و کسب و کارهای کشور" تدوین و در تاریخ ۱۳۹۷/۴/۶ جهت استحضار جناب آقای دکتر نوبخت رئیس محترم سازمان برنامه و بودجه کشور و به منظور تصویب در هیئت محترم دولت ارسال گردید. بنا به صلاحدید ایشان، پیش‌نویس مذکور مجدداً برای بررسی در دستور کار کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار گرفت و پس از بررسی در جلسه ۱۰۷ مورخ ۱۳۹۷/۷/۹ کمیسیون تخصصی و جلسه ۵۸ مورخ ۱۳۹۷/۸/۲۸ شورای عالی آمار به تصویب رسید. در نهایت در تاریخ ۱۳۹۷/۱۰/۳ جناب آقای دکتر نوبخت پیش‌نویس تصویب‌نامه را جهت طرح در هیئت محترم دولت، برای جناب آقای دکتر جهانگیری ارسال نمودند. در سال ۱۳۹۸، بررسی پیش‌نویس تصویب‌نامه مزبور ابتدا به کمیسیون اقتصاد و پس از آن به کمیسیون امور اجتماعی و دولت الکترونیک هیئت دولت محول شد. چهار جلسه کارشناسی کمیسیون امور اجتماعی در این خصوص برگزار گردید که نتیجه آن اعمال برخی اصلاحات در متن پیش‌نویس تصویب‌نامه از سوی کمیته کارشناسی بود.

در سال ۱۳۹۹، مصوبه شناسه ملی کسب و کار با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی مورد بازنگری قرار گرفت و تولید و اختصاص شناسه یکتای مجوزهای کسب و کار به تصویب هیئت محترم وزیران رسید. بر اساس این مصوبه وزارت امور اقتصادی و دارایی از طریق درگاه ملی مجوزهای کشور، مجری ارائه شناسه یکتای مجوزهای کسب و کار شد.

امکان‌سنجی استفاده از اظهارنامه‌های مالیاتی به عنوان منبع اصلی تولید حساب‌های ملی و منطقه‌ای

حساب‌های ملی و منطقه‌ای یکی از آمارهای رسمی است و مطابق با قانون مرکز آمار ایران، این مرکز موظف به تهیه این حساب‌ها است. برای تولید حساب‌های ملی و منطقه‌ای، هر سال نیاز به منابع آماری زیادی از جمله اطلاعات ثبتی دستگاه‌ها، صورت‌های مالی

برخی شرکت‌ها و اجرای طرح‌های آماری است. یکی از بهترین منابعی که می‌تواند به عنوان یک کلان داده، منبع اصلی تهیه حساب‌های ملی و منطقه‌ای باشد اطلاعات مالی اشخاص حقوقی فعال در اقتصاد می‌باشد. سازمان امور مالیاتی در حال حاضر با تهیه اظهارنامه‌های الکترونیکی دارای بهترین اطلاعات مالی است. گرچه نیازمند تکمیل و بهبود بیشتر اظهارنامه‌ها است ولی اگر این اطلاعات با حفظ اصل محرمانگی در اختیار مرکز آمار ایران قرار گیرد گامی بزرگ در راستای نوین‌سازی نظام آماری برداشته خواهد شد.

طبق جلسه‌ای که با سازمان امور مالیاتی در تاریخ ۱۳۹۹/۱۱/۸ برگزار شد مقرر گردید چند سؤال به اظهارنامه‌های مالیاتی سال ۱۴۰۰ به بعد اضافه گردد تا محاسبه ارزش افزوده رشته فعالیت‌ها بر اساس اظهارنامه‌های مالیاتی در آینده صورت گیرد و همچنین مقرر شد سازمان امور مالیاتی اقلام و اطلاعات مورد نیاز مرکز آمار ایران را به صورت طبقه‌بندی شده رشته فعالیتی (ISIC) در اختیار این مرکز قرار دهد. بزرگترین دستاوردی که این راه برای نظام آماری دارد کاهش هزینه‌های طرح‌های آمارگیری مختص حساب‌های ملی است.

طراحی سامانه استخراج ارزش افزوده فعالیت اقتصادی اصناف کشور با محوریت نوین‌سازی و آمار ثبتی و رسمی

یکی از مشکلاتی که همواره برای جمع‌آوری اطلاعات آماری از پاسخگویان در طرح‌های کارگاهی مطرح بوده، نحوه تعامل پرسشگر و پاسخگو و اعتماد به داده‌هایی است که ارائه می‌شود. متأسفانه هر سال این تعامل و اعتماد رو به کاهش است و باید راه حل جدیدی برای جمع‌آوری اطلاعات پیشنهاد داد. این طرح بر آن است تا روش جدید برای این مشکلات پیدا کند. در این طرح پس از بررسی‌های میدانی و مطالعات کتابخانه‌ای و نیز تجربیات کارشناسی مرکز آمار ایران و دستگاه‌های اجرایی، به دنبال سامانه‌ای است تا بر اساس آن کارگاه‌ها با مراجعه به آن، اطلاعات مربوط به گردش مالی خود تکمیل نمایند و با جمع‌آوری این اطلاعات، شاخص‌های مهم اقتصادی بر اساس فعالیت‌های قابل محاسبه است. این سامانه ابتدا برای محاسبه شاخص‌های مهم اقتصادی اصناف کشور به کار گرفته می‌شود و سپس می‌توان برای سایر بخش‌ها نیز عملی شود. پس از مطالعات و تجربیات کارشناسی مرکز آمار ایران و اتاق اصناف کشور، چارت تفصیلی نحوه جمع‌آوری اطلاعات تهیه می‌شود، سپس کدهای ISIC مربوط به اصناف کشور بررسی و ساماندهی می‌شود. طراحی مدل مفهومی برای مشخص شدن فرایند کار از دیگر مراحل کار است همچنین روش محاسبه متغیرهای اساسی از جمله ارزش افزوده بخش اصناف و نهادهای دیگر کشور نیز بررسی می‌شود. برای این منظور روش طراحی سامانه، نرم‌افزارها و زیرساخت‌ها شبکه‌ای مرتبط با فرایند استخراج مشخص می‌شود و در پایان به صورت آزمایشی، طرح در چند کد اجرا خواهد شد تا بر اساس آن بتوان یک سامانه جامع برای جمع‌آوری اطلاعات طراحی کرد و در پایان راهنمای جمع‌آوری اطلاعات برای فعالین اقتصادی تدوین شود.

طراحی سامانه تحت وب برای گردآوری اطلاعات کارگاه‌های دارای فعالیت تحقیق و توسعه

روش‌های تولید آمار از گذشته تا کنون توسعه زیادی پیدا کرده است. از روش‌های کاغذی و رودرو تا آمارگیری تلفنی و وب و روش‌های سنتی دارای معایب و اشکالاتی است که از آن جمله می‌توان به خوداظهاری، هزینه‌های بالای اجرای طرح و کاهش سرعت از مرحله جمع‌آوری اطلاعات به استخراج نتایج، بروز خطا در انتقال اطلاعات به پرسشنامه و از آنجا به رایانه، عدم کنترل فنی مناسب بر صحت اطلاعات اظهار شده، نحوه تعامل پرسشگر و پاسخگو و اعتماد به داده‌های ارائه شده که متأسفانه هر ساله این تعامل و اعتماد

رو به کاهش است و همچنین بحران‌ها و حوادث اجتماعی- اقتصادی مانند شیوع ویروس COVID-19 و مشکلاتی که در جمع‌آوری اطلاعات از طریق مراجعه مستقیم وجود دارد، سبب می‌شود تا روشی جدیدی برای آمارگیری پیشنهاد شود.

در این طرح پس از بررسی‌های میدانی و مطالعات کتابخانه‌ای و نیز تجربیات کارشناسی، سامانه‌ای پیشنهاد شده تا کارگاه‌های دارای فعالیت تحقیق و توسعه، اطلاعات مربوط به گردش مالی پروژه‌های تحقیقاتی بر حسب نوع آن، مشخصات محققان و کارکنان مرتبط با پروژه‌های خود را تکمیل نمایند و با جمع‌آوری این اطلاعات، شاخص‌های مهم تحقیق و توسعه، بر اساس فعالیت کارگاه‌ها قابل محاسبه باشد.

از ویژگی‌ها و مزیت‌های طراحی این سامانه می‌توان به قابلیت جمع‌آوری غیر کاغذی و الکترونیکی اطلاعات، امکان انتخاب و یا درج خودکار برخی متغیرهای کلیدی مانند کدپستی و کد ISIC برای پاسخگو، محاسبه متغیرهای مهم از جمله تعداد محقق به تفکیک جنس، مدرک و گروه تحصیلی، نوع پروژه‌ها و هزینه به تفکیک پروژه، امکان انواع گزارش‌گیری و ایجاد جداول متقاطع مورد نیاز کاربران، تسریع در تهیه آمار مورد نیاز، دقت بالا در اطلاعات اخذ شده از کارگاه‌ها به واسطه تعبیه ابزارهای کنترلی برای صحت‌سنجی برخط اطلاعات، به‌روز نگه داشتن اطلاعات، پوشش بیشتر کارگاه‌های کشور (از لحاظ کمی) و ... اشاره کرد.

پس از مطالعات و تجربیات کارشناسی، چارت تفصیلی نحوه جمع‌آوری اطلاعات طراحی شده و روش محاسبه متغیرهای اساسی از جمله تعداد محقق تمام‌وقت، هزینه تحقیقاتی به تفکیک نوع پروژه (بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای)، هزینه جاری و سرمایه‌ای و منابع تأمین هزینه پروژه در قالب یک فرایند قابل محاسبه خواهد بود، همچنین طراحی سامانه، نرم‌افزارها و زیرساخت‌ها شبکه‌ای مرتبط با فرایند استخراج مشخص نیز به صورت کامل مشخص شده است و در پایان به صورت آزمایشی، برای طرح ابتدا در سطح یک استان اجرا خواهد شد و سپس در سطح کل کشور عملیاتی خواهد شد تا بر اساس آن بتوان نقاط قوت و ضعف سامانه را شناسایی کرد و بر اساس این فرایند یک سامانه جامع برای جمع‌آوری اطلاعات و استخراج نتایج یک طرح آماری ارائه شود. در پایان راهنمای جمع‌آوری اطلاعات برای جامعه علمی کشور تدوین می‌شود.

توسعه شبکه ملی آمار با
رعایت محرمانگی و حفظ
امنیت داده‌ها و اطلاعات با
بهره‌گیری از فناوری‌های
نوین اطلاعات و ارتباطات

«تأمین، توسعه و استقرار زیر ساخت‌های فناوری در راستای مدرن‌سازی نظام آماری» به عنوان راهبرد توسعه نظام آماری کشور مورد توجه و تأکید قرار گرفته است. از سوی دیگر، میزان مطلوبیت آمارهای تولید شده نزد کاربران به عوامل مختلفی بستگی دارد. یکی از عوامل مهم مرتبط با میزان مطلوبیت تولیدات، زمان ارائه و چگونگی انتشار و اطلاع‌رسانی آن‌ها است. به همین منظور توسعه شبکه ملی آمار و مدیریت انتشار آمارهای رسمی جهت اطلاع‌رسانی جامع و مؤثر از جمله اهداف مرکز آمار ایران است که در قانون و نیز مأموریت این مرکز تصریح شده است. فعالیت‌های انجام شده در این خصوص عبارتند از:

توسعه و نگهداشت سیستم مدیریت امنیت اطلاعات (ISMS)^۱

نظام مدیریت امنیت اطلاعات در مرکز آمار ایران با هدف صیانت از دارایی‌های سازمان شامل داده‌ها، نرم‌افزارها و سخت‌افزارها در مقابل هرگونه تهدید اعم از دسترسی غیرمجاز به اطلاعات، خطرات ناشی از محیط، خطرات ایجاد شده از سوی کاربران و ... است. سه عنصر اساسی مدیریت امنیت اطلاعات عبارتند از:

- محرمانگی اطلاعات: اطمینان از اینکه فقط افراد مجاز به اطلاعات دسترسی دارند؛
 - یکپارچگی اطلاعات: اطمینان از صحت اطلاعات، جلوگیری از اعمال تغییرات روی داده‌ها و
 - در دسترس بودن: اطمینان از اینکه کاربران مجاز در زمان‌های مورد نیاز به اطلاعات دسترسی دارند.
- استقرار نظام مدیریت امنیت اطلاعات بر اساس استاندارد ایزو ۲۷۰۰۱، از سال ۱۳۹۰ آغاز شد و در ادامه فعالیت‌های سال‌های گذشته، اقدامات زیر در سال ۱۳۹۹ انجام پذیرفت:
- انجام ممیزی داخلی امنیت اطلاعات در اردیبهشت ماه به‌منظور آمادگی برای ممیزی مراقبتی؛
 - انجام ممیزی مراقبتی سال دوم در خرداد ماه برای تمدید گواهینامه ملی نظام مدیریت امنیت اطلاعات؛
 - بازنگری و بروزرسانی سیستم مستندات نظام مدیریت امنیت اطلاعات شامل اصلاح روش‌های پایه و اجرایی و سوابق نظام مدیریت امنیت اطلاعات براساس الزامات کسب و کار مرکز و الزامات مرکز افتا؛
 - بروزرسانی لیست دارایی‌های اطلاعاتی، ارزشگذاری دارایی‌ها و ارزیابی ریسک دوره‌ای نظام مدیریت امنیت اطلاعات؛
 - برگزاری جلسات تشکیلات امنیت مرکز شامل شورای راهبردی امنیت، کمیته اجرایی، کارگروه‌های مدیریت تغییرات، پشتیبانی حوادث و ممیزی امنیت اطلاعات؛
 - اخذ گواهینامه انجام ممیزی مراقبتی داخلی و خارجی، ممیزی داخلی در اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۹ و ممیزی مراقبتی خارجی در خردادماه سال ۱۳۹۹؛
 - تغییر و به‌نگام‌سازی در شاخص‌های ارزیابی امنیت اطلاعات؛

^۱ Information Security Management System

- انجام مکاتبات با شرکت‌های طرف قرارداد مرکز جهت ارسال فرم تعهد نامه عدم افشاء و حفظ محرمانگی اطلاعات NDA مرتبط به نرم‌افزارهای "جامع آموزش؛ شرکت ایده"، "حساب‌های منطقه‌ای، سالنامه آماری، سری زمانی؛ شرکت فاوانا"، "اتوماسیون اداری؛ شرکت گام الکترونیک" و "سیستم جامع مانیتورینگ بینا و مدیریت خدمات فناوری اطلاعات دانا؛ شرکت دانپرداز قشم"، "فروش و استقرار سامانه مدیریت عملکرد سازمانی (سامانه رصد برنامه‌ها برای دستگاه‌های اجرایی، مدیریت کیفیت، ارزیابی استان‌ها)؛ شرکت یسنا پارس"، "مدیریت اطلاعات (کتابخانه) شرکت نوسا" و "نرم‌افزار سامانه سیجاد و سرشماری ثبتی مبنا دانشگاه شریف" و "معماری سازمانی؛ شرکت گلستان"؛

- انجام اقدامات اصلاحی در خصوص روش‌های اجرایی:

- کنترل اطلاعات مستند شده، ارزیابی مخاطرات، سند ساختار سازمانی امنیت، استفاده مجاز، تهیه و نگهداری نسخه پشتیبان، مدیریت ثبت وقایع، کنترل دسترسی، ممیزی امنیت اطلاعات، امنیت پرسنلی، آموزش و آگاهی‌رسانی امنیت، امنیت برنامه‌های کاربردی، اقدام اصلاحی؛
- تعیین مجموعه اقدامات و فعالیت‌های امن‌سازی در مرکز آمار ایران در راستای برنامه هماهنگی طرح امن‌سازی دستگاه‌های اجرایی دارای زیرساخت حیاتی و ارسال گزارش اقدامات برای سازمان بازرسی کل کشور و مرکز افتا بر اساس زمان بندی انجام گرفته؛
- بازنگری اقدامات امن‌سازی متناسب با سطح بلوغ امنیتی بالاتر به درخواست مرکز افتا و ارسال برای آن مرکز؛
- انجام اقدامات لازم برای رفع عدم انطباق‌های جزئی حاصل از ممیزی داخلی و ممیزی مراقبتی و
- بازنگری لیست نرم‌افزارهای مجاز در VDI و Local به تفکیک.

ارتقاء، توسعه و نگهداری زیرساخت‌های نرم‌افزاری، ارتباطی و امنیتی

ارتقاء، توسعه و نگهداری زیرساخت‌های شبکه و امنیت

- مدیریت و پشتیبانی دسترسی‌های از راه دور کارکنان سازمان در دوران دورکاری در دوره شیوع ویروس کرونا؛
- مدیریت، توسعه و پشتیبانی زیرساخت‌های ارتباطی و امنیتی در مرکز آمار ایران؛
- مدیریت، پشتیبانی و نگهداری زیرساخت شبکه ملی آمار در بستر NIX؛
- مدیریت، پشتیبانی و نگهداری زیرساخت شبکه ملی آمار در بستر شبکه دولت؛
- مدیریت، توسعه و پشتیبانی زیرساخت‌های ارتباطی و امنیتی با سایت یوسف آباد، پژوهشکده آمار و سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات؛
- مدیریت، توسعه و پشتیبانی سامانه SIEM به منظور جمع‌آوری لاگ تمامی تجهیزات و سامانه‌های مرکز؛
- مدیریت سرویس اینترنت کاربران مرکز آمار ایران؛
- مانیتورینگ جامع سامانه‌های برخط با تأمین امنیت و اطمینان از دسترسی‌پذیری بالای آن‌ها؛
- پیاده‌سازی ناحیه‌بندی شبکه به صورت بهینه به منظور تفکیک نواحی شبکه‌ای و جداسازی شبکه داخلی از اینترنت؛
- مدیریت، توسعه و پشتیبانی زیرساخت VDI کاربران جهت ارتباط از راه دور و دسترسی به داده؛
- مدیریت، توسعه و پشتیبانی بستر پایگاه داده SQL جهت ثبت و نگهداری داده‌های جمع‌آوری شده؛

- مدیریت، توسعه و پشتیبانی بستر پایگاه داده Oracle؛
- مدیریت، توسعه و پشتیبانی سرورها و سرویس‌های مرکز آمار ایران و
- مدیریت، توسعه و پشتیبانی فضای ذخیره‌سازی و تهیه نسخ پشتیبان.

سامانه یکپارچه جمع‌آوری الکترونیکی داده‌ها (سیجاد)

سامانه یکپارچه جمع‌آوری الکترونیکی داده‌ها (سیجاد)، بستری مناسب جهت ارتقای سطح فناوری اطلاعات در مرکز به وجود آورده است و هدف آن استفاده از ابزارهای الکترونیکی سخت‌افزاری و نرم‌افزاری به منظور جمع‌آوری داده‌ها و در اختیار داشتن ابزار نرم‌افزاری با یک الگوی جامع، جهت جوابگویی به تمام طرح‌های متنوع و نیز سرشماری‌ها می‌باشد. مزایای این سامانه برای مرکز:

- عدم نیاز به مصرف کاغذ و چاپ انبوه پرسشنامه‌ها و استفاده از ابزار سخت‌افزاری تبلت به عنوان جایگزین پرسشنامه در طرح‌های مختلف؛
- حذف ابزارهای متعدد و پراکنده نرم‌افزاری مختلف و به‌کارگیری یک بستر نرم‌افزاری واحد؛
- ارتقای کیفیت داده‌ها و کاهش زمان انتشار نتایج و
- رعایت الزامات سیستم مدیریت امنیت اطلاعات (ISMS).

اهم فعالیت‌های مرکز آمار ایران در حوزه زیرساخت نرم‌افزاری جمع‌آوری داده‌های طرح‌های آماری در سال ۱۳۹۹ عبارتند از:

- توسعه و نگهداشت سیستم؛
- تولید مستند راهنمای سامانه؛
- توسعه زیرساخت سامانه جمع‌آوری داده‌های طرح‌های آماری برای جمع‌آوری داده‌ها به صورت تلفنی و اینترنتی (خودتکمیلی) به منظور رعایت پروتکل‌های بهداشتی و رعایت فاصله اجتماعی در مرحله جمع‌آوری داده‌های طرح‌های آماری؛
- تهیه سند تحلیل بسته نرم‌افزار جمع‌آوری اینترنتی (خودتکمیلی) و تولید نسخه اولیه کدها؛
- تهیه سند تحلیل ماژول و تولید کدهای مربوطه درخصوص بسته نرم‌افزاری انجام طرح به صورت تلفنی؛
- تأمین، توسعه و پشتیبانی نرم‌افزارهای حساب‌های منطقه‌ای، سامانه استانی سالنامه آماری، سیستم مدیریت و ارزیابی کیفیت، سیستم رصد برنامه ملی آمار، سامانه ارزیابی استان، سامانه اتوماسیون گام، سامانه خدمات فاوا و سامانه مانیتورینگ بینا، سیستم کتابخانه دیجیتال (نوسا)، زیرساخت سرویس‌های الکترونیکی داخلی مرکز، سامانه آموزش ایده، سامانه ایمن‌یار، سامانه تعاریف و مفاهیم آماری، سامانه سری‌زمانی، زیرساخت نرم‌افزاری سیجاد، زیرساخت نرم‌افزاری سامانه کدگذاری اتوماتیک، درگاه ملی آمار، سامانه سیجاد؛
- اقدامات لازم امنیتی بر روی سامانه‌های تحت وب پس از انجام تست نفوذپذیری؛
- تهیه مستندات ویدیویی جهت انتقال دانش سامانه‌های تعاریف و مفاهیم، کدگذاری در سامانه کدگذاری ecoding.sci.org.ir، طرح جامع نظارت، بخش داده پرت هزینه و درآمد، کنترل فایل جغرافیایی؛
- طراحی و تولید بخشی از سامانه نظارت طرح‌ها و آماده‌سازی آن برای اجرای آزمایشی؛

- تدوین و ارائه ویرایش‌های اول و دوم مستند تحلیل سامانه شناسنامه شاخص‌های آماری؛
- بررسی مستندات و بررسی امکان اصلاح پلاگین ارسال پیامک و تغییرات ثبت نام و احراز تأیید آن از طریق ایمیل فروشگاه اینترنتی و
- تهیه مستند تحلیل سامانه جامع سالنامه آماری کشوری و استان‌ها.

تدوین برنامه جامع توسعه مرکز فناوری اطلاعات با رویکرد معماری سازمانی

با گسترش روزافزون فناوری اطلاعات و پوشش ابعاد مختلف کسب و کار توسط این فناوری و نیاز به تولید سامانه‌های مختلف، بانک‌های اطلاعاتی، زیرساخت‌های سخت‌افزاری و ارتباطی و اهمیت یافتن موضوعاتی مانند: امنیت اطلاعات، لزوم تغییر شیوه مدیریت فناوری اطلاعات به شیوه‌های نوین ضروری است. بدین منظور لازم است نقشه راه ابعاد مختلف فناوری اطلاعات همراستا با کسب و کار طراحی، پیاده‌سازی و مدیریت گردد تا سازمان از پتانسیل بالای این فناوری بهره‌برده و در عین حال پیچیدگی‌های زیاد این فناوری به مانعی برای کسب و کار تبدیل نشود.

معماری سازمانی شیوه نوینی برای این منظور است که با کمک آن ضمن بررسی وضع موجود و مدل‌سازی وضع مطلوب، برنامه‌گذار طراحی و پیاده‌شده و تحت نظارت قرار می‌گیرد. در این راستا پروژه تدوین برنامه راهبردی فناوری اطلاعات و ارتباطات مرکز آمار ایران مبتنی بر معماری سازمانی در مرکز فاوا تعریف شده که شامل فعالیت‌های زیر در سال ۱۳۹۹ است:

- بررسی نیازمندی‌ها در خصوص قابلیت مدیریت پروژه جهت تهیه محدوده و تدوین مشخصات این قابلیت؛
- بررسی روش مدیریت پروژه P3.express جهت بهره‌گیری در توسعه قابلیت مدیریت پروژه و
- مرور خروجی پروژه SCM جهت بهره‌گیری در توسعه قابلیت مدیریت پروژه.

مدیریت و توسعه خدمات دولت الکترونیک در مرکز آمار ایران

در راستای اجرای آیین‌نامه توسعه خدمات الکترونیک، مصوب شورای عالی اداری و ضوابط فنی اجرایی توسعه خدمات دولت الکترونیک، مصوب شورای فناوری اطلاعات، اقدامات زیر در سال ۱۳۹۹ توسط مرکز آمار ایران صورت گرفته است:

- توسعه و پشتیبانی سامانه اطلاع‌رسانی آماری (فروشگاه اینترنتی و تیکتینگ): پیگیری مداوم از پیمانکار جهت رفع خطاهای بخش تیکتینگ و اتصال به فروشگاه؛
- بازنگری فرایندهای خدمات مرکز آمار در حوزه ارائه خدمت به مشاوران و شرکت‌های آماری؛
- مدیریت، به‌روزرسانی و توسعه محتوایی درگاه ملی آمار؛
- ارتقای فنی درگاه ملی آمار؛
- توسعه محتوایی سامانه خدمات اطلاع‌رسانی آماری (مدیریت، به‌روزرسانی)؛
- توسعه و پشتیبانی نرم‌افزار آمار همراه و یکپارچگی اطلاعات با سامانه سری زمانی؛
- به‌روزرسانی اطلاعات و توسعه محتوایی نرم‌افزار آمار همراه؛
- مدیریت تالارهای گفتگوی طرح‌های آماری؛

- مدیریت سامانه دریافت پرسش، انتقاد، پیشنهاد و شکایت؛
- مدیریت کاربری سامانه دانا؛
- مدیریت سامانه پیامکی؛
- مدیریت سامانه ارتباط استانی؛
- به‌روزرسانی و تکمیل شناسنامه خدمات مرکز آمار ایران در سامانه مدیریت خدمات دولت؛
- استانداردسازی درگاه ملی آمار (قابلیت اجرا بر روی دستگاه‌های قابل حمل مثل موبایل و تبلت) بر اساس استانداردهای سازمان اداری و استخدامی کشور؛
- توسعه زیرساخت دولت الکترونیک از طریق اتصال به GSB و تبادل اطلاعات با سایر سازمان‌ها؛
- به‌روزرسانی اطلاعات پایگاه سری‌های زمانی؛
- به‌روزرسانی سامانه سالنامه‌های آماری؛
- پشتیبانی سامانه نوسا (کتابخانه دیجیتال) و
- توسعه سامانه استعلام هویتی.

همچنین مرکز آمار ایران طبق سنوات قبل اقدام به تکمیل شاخص‌های ارزیابی عملکرد در سامانه تسمای سازمان برنامه و بودجه کشور در تمام محورها از جمله محور توسعه دولت الکترونیک و هوشمندسازی اداری نمود.

گسترش و تسهیل دسترسی
به آمارهای رسمی، ارتقای
آگاهی و اعتماد عمومی و
ترویج و اشاعه کاربرد و
تفسیر صحیح آمار توسط
سیاستگذاران، برنامه‌ریزان،
محققین و مردم

فرهنگ آماری، مجموعه نگرش و باور عمومی از آمار، چگونگی تولید، نشر، دستیابی و به کارگیری اطلاعات آماری در جامعه است. فعالیت‌های انجام شده به منظور ارتقای فرهنگ آماری به شرح ذیل است:

برگزاری مراسم بزرگداشت روز آمار و برنامه‌ریزی

مراسم بزرگداشت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی، با شعار سال «ورود به قرن جدید با حکمرانی داده‌ها در نظام آماری نوین» در اول آبان‌ماه ۱۳۹۹ تحت تأثیر شرایط ناشی از همه‌گیری ویروس کرونا، به صورت محدود با حضور آقای دکتر حسین‌زاده، رئیس محترم مرکز آمار ایران، دکتر پورمحمدی، معاون امور اقتصادی و هماهنگی برنامه و بودجه سازمان برنامه و بودجه کشور، دکتر روشن‌فکر نماینده مردم یاسوج در مجلس و نایب رئیس فراکسیون عشایر مجلس شورای اسلامی، دکتر امید علی پارسا، رئیس سازمان امور مالیاتی کشور، دکتر علائی مقدم قائم مقام سازمان امور عشایر کشور و جمع محدودی از معاونان و مدیران مرکز آمار ایران، سازمان برنامه و بودجه، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان تهران و نظام آماری کشور برگزار شد. در این مراسم از دستگاه‌ها و معاونت آمار و اطلاعات برتر سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها تقدیر به عمل آمد.

پانزدهمین کنفرانس آمار

پانزدهمین کنفرانس آمار ایران به عنوان یکی از مهمترین رویدادهای آماری کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۹ توسط دانشگاه یزد و انجمن آمار ایران در شهر یزد به صورت مجازی و در قالب وبینار برگزار شد. در افتتاحیه این کنفرانس، رئیس مرکز آمار ایران، در پیامی اهمیت داده‌های اداری حاصل از ثبت‌های اداری؛ به عنوان سرمایه‌های ملی را بیان نمودند و تأکیدات و رهنمودهای اخیر مقام معظم رهبری به هیئت محترم دولت در رابطه با ساماندهی آمارها و اتصال پایگاه اطلاعات کشور، لزوم استفاده از داده‌های ثبتی را یادآور شدند. همچنین مصوبه خرداد ماه ۱۳۹۹ هیئت محترم دولت مبنی بر اجرای سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۴۰۵ به روش ثبتی مبنا به عنوان بهترین فرصت برای رفتن به سمت مدرن‌سازی نظام آماری مورد تأکید قرار گرفت. بدون شک این امر زمانی میسر می‌شود که دانشگاهیان و جامعه علمی کشور به سرشماری ثبتی مبنا کمک نمایند. در این کنفرانس مقالاتی از سوی کارشناسان مرکز آمار ایران نیز ارائه شد.

ارتباط با رسانه‌ها

با توجه به نقش مهم رسانه‌ها در اطلاع‌رسانی عمومی و ارتقای فرهنگ آماری و همچنین در راستای اطلاع‌رسانی عملکرد و فعالیت‌های این مرکز و تنویر افکار عمومی، مدیران و کارشناسان مرکز ۳۶ مصاحبه با شبکه‌های خبری، روزنامه‌ها و خبرگزاری‌های مختلف با موضوعات جمعیت، رشد جمعیت و چشم انداز آن، نرخ تورم، اشتغال و بیکاری، نظام آماری مدرن و ثبتی مبنا و دیگر موضوعات مرتبط در سال ۱۳۹۹ داشتند. همچنین دو نشست خبری به مناسبت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی و اولین جلسه ستاد ملی سرشماری عمومی نفوس و مسکن ثبتی مبنا ۱۴۰۵ برگزار شد. جدول ۵ به تفصیل، اطلاعات مربوط به آن را ارائه می‌دهد:

جدول ۵ - مصاحبه‌های انجام شده توسط مدیران و کارشناسان مرکز با رسانه‌های خبری به تفکیک موضوع و تاریخ

ردیف	نام رسانه	موضوع	تاریخ انجام مصاحبه
۱	شبکه افق	اشتغال و بیکاری	۱۳۹۹/۲/۲۹
۲	رادیو اقتصاد	اشتغال و بیکاری - آمارهای ثبتی	۱۳۹۹/۲/۳۰
۳	بخش خبری ساعت ۲۱ شبکه ۱	جمعیت	۱۳۹۹/۲/۳۰
۴	رادیو اقتصاد	تصویب سرشماری عمومی نفوس و مسکن ثبتی مینا ۱۴۰۵	۱۳۹۹/۳/۷
۵	خبرگزاری ایسنا	اشتغال و بیکاری	۱۳۹۹/۳/۱۹
۶	روزنامه ایران	رشد جمعیت	۱۳۹۹/۳/۲۶
۷	رادیو معارف	جمعیت استان ها	۱۳۹۹/۴/۷
۸	روزنامه دنیای اقتصاد	تناقض آمار هزینه و درآمد و سرشماری ۱۳۹۵ در آمار مالک و مستاجر	۱۳۹۹/۴/۷
۹	رادیو سلامت	چشم‌انداز جمعیت	۱۳۹۹/۴/۲۰
۱۰	رادیو گفت و گو	روش‌های جدید آماری	۱۳۹۹/۴/۲۱
۱۱	روزنامه جام جم	تورم و مباحث متفرقه	۱۳۹۹/۴/۲۲
۱۲	خبرگزاری مهر	نرخ بیکاری ۹۹	۱۳۹۹/۴/۲۳
۱۳	خبرگزاری فارس	باروری	۱۳۹۹/۵/۵
۱۴	شبکه خبر - برنامه تیتراژ امشب	تورم	۱۳۹۹/۵/۶
۱۵	تهران ۲۰	تورم و بیکاری	۱۳۹۹/۵/۱۹
۱۶	شبکه ۱ - برنامه چراغ	بیکاری	۱۳۹۹/۵/۲۰
۱۷	روزنامه دنیای اقتصاد	تورم	۱۳۹۹/۵/۲۵
۱۸	روزنامه ایران	تورم	۱۳۹۹/۶/۵
۱۹	تیتراژ امشب شبکه خبر	تورم	۱۳۹۹/۶/۱۲
۲۰	خبرگزاری ایلنا	تورم	۱۳۹۹/۷/۶
۲۱	شبکه خبر	جمعیت - سالمندی	۱۳۹۹/۷/۱۳
۲۲	روزنامه دنیای اقتصاد	نرخ بیکاری در دوران کرونا	۱۳۹۹/۷/۱۴
۲۳	رادیو جوان	نظام آماری مدرن	۱۳۹۹/۷/۲۹
۲۴	روزنامه جام جم	تورم و نیروی کار	۱۳۹۹/۷/۲۹
۲۵	رادیو گفت و گو	نظام آماری مدرن و ثبتی مینا	۱۳۹۹/۷/۳۰

ردیف	نام رسانه	موضوع	تاریخ انجام مصاحبه
۲۶	رادیو گفت و گو	نظام آماری مدرن	۱۳۹۹/۷/۳۰
۲۷	نشست خبری با شبکه خبر، واحد مرکزی، ایرنا و ایسنا به مناسبت روز آمار و برنامه ریزی		۱۳۹۹/۸/۱
۲۸	رادیو اقتصاد	نظام آماری مدرن	۱۳۹۹/۸/۵
۲۹	رادیو گفت و گو	تورم	۱۳۹۹/۸/۹
۳۰	شبکه خبر	جمعیت	۱۳۹۹/۹/۱۹
۳۱	روزنامه جام جم	درآمد	۱۳۹۹/۹/۲۴
۳۲	روزنامه جام جم	سبد تورم	۱۳۹۹/۹/۲۶
۳۳	خبر اقتصادی شبکه ۱	تورم	۱۳۹۹/۱۰/۲
۳۴	نشست خبری با شبکه خبر، ایرنا، ایسنا و واحد مرکزی به مناسبت برگزاری اولین جلسه ستاد ملی سرشماری عمومی نفوس و مسکن ثبتی مبنا ۱۴۰۵		۱۳۹۹/۱۰/۳
۳۵	شبکه خبر	تورم	۱۳۹۹/۱۰/۴
۳۶	شبکه ۱	جمعیت	۱۳۹۹/۱۱/۳۰
۳۷	ایران کالا	تورم	۱۳۹۹/۱۲/۳
۳۸	شبکه خبر	تورم	۱۳۹۹/۱۱/۳۰

همچنین از دیگر اقدامات مرکز در ارتباط با اطلاع رسانی اخبار و نتایج طرح های آماری مرکز به شرح ذیل است:

- تهیه ۳۰۰ عنوان خبر نتایج طرح های آماری و بارگذاری در درگاه ملی آمار؛
- ارسال ۱۰ جوابیه به رسانه ها در راستای روشنگری و شفافیت، تنویر افکار عمومی و رفع ابهامات برخی اخبار نادرست منتشره در رسانه ها در مورد مرکز آمار ایران؛
- بارگذاری ۲۰ عنوان تحلیل و یادداشت در درگاه ملی آمار؛
- بارگذاری ۲۴ عنوان خبر در رادیو مجازی در درگاه ملی آمار؛
- بارگذاری ۱۴۰ عنوان خبر در پیام رسان سروش @markazamariran و
- بارگذاری ۱۹ عنوان خبر سازمانی در درگاه ملی آمار.

توسعه اطلاع رسانی آماری

مرکز آمار ایران امکان دسترسی کاربران به نشریات، نتایج آمارگیری ها و تحلیل های آماری و دریافت مشاوره های مورد نیاز، نقشه ها و سایر منابع را از طریق درگاه ملی آمار، واحد اطلاع رسانی، کتابخانه، انتشار و اشتراک نشریات فراهم آورده است.

در این راستا اقدامات زیر در این سال انجام شده است :

- تغذیه و بهنگام سازی درگاه ملی آمار؛
- بارگذاری ۱۰۱ عنوان نشریه در لایه تازه های نشر درگاه ملی آمار؛
- بارگذاری تعداد ۴۵ عنوان نشریه در فروشگاه مجازی درگاه ملی آمار (جهت خرید اینترنتی کاربران؛
- بارگذاری ۲۰ تحلیل در بخش دیدگاه ها و تحلیل های کارشناسان و صاحب نظران و
- تدوین و بارگذاری ۱۱ عنوان مطلب در رادیو مجازی درگاه ملی آمار.

درگاه ملی آمار

درگاه ملی آمار اولین دروازه دسترسی به اطلاعات آماری مرکز آمار ایران است و طی سال ۱۳۹۹ بیش از ۴,۲۰۰,۰۰۰ بازدید داشته است. اقدامات انجام گرفته در جهت توسعه و بروزرسانی درگاه ملی آمار در این سال به شرح زیر است:

- درج حدود ۲۹۵ عنوان نشریه، چکیده، گزارش آماری و داده تصویری؛
- بهنگام رسانی بیش از ۶۴۴ عنوان جدول آماری اعم از سری های زمانی و سایر جداول؛
- توسعه محتوایی و ایجاد تغییرات در بخش شناسنامه خدمات در درگاه ملی آمار و تکمیل بر اساس الزامات ارزیابی دولت الکترونیک؛
- درج مجموع ۴۴۴ عنوان خبر در سال ۱۳۹۹ در بخش اخبار مرکز؛
- توسعه محتوایی سامانه سالنامه آماری شامل به روزرسانی و تکمیل سری زمانی سالنامه های موجود در سامانه مذکور (درج ۲۹ عنوان سالنامه آماری کشوری و استانی جدید)؛
- تغذیه و توسعه بخش داده های تصویری درگاه ملی آمار شامل درج بیش از ۲۵ عنوان اطلاع تصویری در قالب اینفوگرافیک جدید در بخش آمارهای موضوعی درگاه ملی آمار و
- تهیه بروشور انگلیسی و فارسی نرم افزار پارس و ارائه در درگاه مرکز آمار ایران.

اهم اقدامات در درگاه ملی آمار در سال ۱۳۹۹ عبارتند از: انجام فعالیت های طراحی، پیاده سازی و اجرای سایت جدید درگاه ملی آمار با همکاری شرکت پیمانکار پشتیبانی درگاه ملی آمار و همکاران بخش پشتیبانی فنی معاونت سیستم و خدمات نرم افزاری. انتقال حجم بسیار گسترده تمام صفحات، فایل ها و محتوای سایت فعلی درگاه ملی آمار به سایت جدید و ادامه این روند و همسان نگه داشتن تغییرات سایت فعلی با سایت جدید تا زمان صدور مجوز جایگزینی سایت جدید درگاه ملی آمار به جای درگاه ملی آمار فعلی. از جمله تغییرات مهم ایجاد شده در درگاه ملی آمار جدید علاوه بر طراحی گرافیکی جدید هم به لحاظ افزایش جذابیت بصری و هم به لحاظ افزایش امکان دسترسی آسان و مناسب کاربران به اطلاعات و داده های موجود در سایت، تغییر مهم دیگر، تغییر در دسته بندی و طبقه بندی اطلاعات آماری بر اساس دسته بندی بین المللی CSA است. که در تمام بخش های موضوعی و آماری درگاه جدید این طبقه بندی اعمال و مد نظر قرار گرفته است.

نرم افزار آمار همراه، اپلیکیشن قابل نصب بر روی ابزارهای اندرویدی اعم از تلفن های همراه هوشمند و تبلت، یکی از محصولات نرم افزاری مرکز آمار ایران است که به منظور اطلاع رسانی اقلام و شاخص های آماری مرکز آمار ایران برای کاربران طراحی شده است. این بسته نرم افزاری سازگار با استانداردهای واسط کاربری بوده و بر روی تلفن های همراه با سیستم عامل اندروید ۴،۲،۲ به بالا قابل نصب و راه اندازی است. با استفاده از این نرم افزار امکان اطلاع از آمارهای رسمی کشور اعم از شاخص های جمعیتی، نیروی انسانی و اقتصادی به صورت سالانه، فصلی و ماهانه در سطح کل کشور و استان ها فراهم گشته و کاربران می توانند به صورت برخط و غیر برخط از وضعیت شاخص های مذکور اطلاع پیدا کرده و علاوه بر آن نمودارهای مرتبط با آن را نیز مشاهده نمایند. در سال ۱۳۹۹، علاوه بر افزودن اقلام آماری بیشتر، برخی امکانات جدید به نرم افزار اضافه شد، از جمله امکان ذخیره نمودارها و جداول آماری و امکان تغییر اندازه فونت و همچنین افزودن دکمه به روزرسانی داده ها. تا انتهای سال ۱۳۹۹، بیش از ۲۵،۰۰۰ دانلود توسط کاربران، صرفاً از طریق لینک اپلیکیشن مذکور مندرج در سایت درگاه ملی آمار، صورت گرفته است.

واحد اطلاع رسانی آماری و کتابخانه

اهم فعالیت های کتابخانه ای و اطلاع رسانی آماری در سال ۱۳۹۹ عبارتند از:

- ارائه خدمات اطلاع رسانی آماری به کاربران از طریق مکاتبات دبیرخانه ای، به تعداد ۶۴۹ کاربر حقیقی و حقوقی (وزارتخانه ها، سازمان ها و مؤسسات دولتی و خصوصی)؛
- ارائه خدمات اطلاع رسانی آماری به کاربران از طریق سامانه دریافت پرسش، انتقاد و پیشنهاد (مشاوره الکترونیکی) درگاه ملی آمار به تعداد ۱۳۷۲ مورد شامل: مشاوره، راهنمایی، دریافت درخواست، اعلام هزینه، استخراج، تهیه نقشه و ارسال فایل (به دلیل شیوع کرونا از ابتدای سال ۱۳۹۹ خدمات اطلاع رسانی آماری به صورت غیرحضوری انجام می پذیرد)؛
- ارائه خدمات اطلاع رسانی نقشه های آماری شهری و روستایی از سرشماری ها به تعداد ۵۳۴ با فرمت های DWG، Shapfile؛
- استخراج اطلاعات از سامانه های اطلاعاتی (سرشماری ها و طرح های آماری)، به تعداد ۵۴۰۲۰ فایل؛
- بررسی مکاتبات ارسالی در خصوص دریافت اطلاعات آماری کشور از سوی کاربران سامانه دسترسی انتشار آزاد اطلاعات و کاربران بین الملل به تعداد ۳۹ نامه؛
- ارائه خدمات به همکاران مرکز آمار از طریق پایگاه های اطلاعاتی نشریات و مجلات تمام متن داخلی و خارجی دانلود شده:
 - تعداد ۱۵۰ مقاله از پایگاه اطلاعات مگ ایران و
 - تعداد ۳۱۸۲ مقاله از پایگاه اطلاعات سیویلکا، ISI.

خدمات کتابخانه دیجیتال مرکز آمار ایران از طریق درگاه ملی آمار قابل دسترس است. مجموعه منابع کتابخانه در سه ماهه چهارم سال ۱۳۹۹ بالغ بر ۱۳۲۵۰ عنوان کتاب فارسی و لاتین، منبع دیداری-شنیداری ۱۱۴۶ عنوان، ۳۰ عنوان مجله ۱۱۰۲ عنوان اسناد و مدارک طرح های آماری می باشد.

انتشار نشریه

چاپ و انتشار نتایج حاصل از سرشماری‌ها و آمارگیری‌ها و سایر نشریات آماری از جمله وظایف این مرکز است که هر سال پس از استخراج و بررسی نتایج صورت می‌گیرد. در سال ۱۳۹۹، در مجموع ۵۵ عنوان نشریه به صورت چاپی و الکترونیکی به شرح زیر منتشر شده است.

جدول ۶ - فهرست انتشارات مرکز آمار ایران در سال ۱۳۹۹

ردیف	نام نشریه	نوع انتشار
۱	سالنامه آماری کشور ۱۳۹۷	چاپی و الکترونیکی
۲	نتایج آمارگیری از کرایه ماشین‌آلات منتخب مورد استفاده در طرح‌های عمرانی نیمه اول ۱۳۹۸	چاپی و الکترونیکی
۳	نتایج آمارگیری از دستمزد نیروی انسانی شاغل در طرح‌های عمرانی نیمه اول ۱۳۹۸	چاپی و الکترونیکی
۴	نتایج آمارگیری از کرایه ماشین‌آلات منتخب مورد استفاده در طرح‌های عمرانی نیمه دوم ۱۳۹۸	چاپی و الکترونیکی
۵	ویژگی‌های جمعیتی، اجتماعی و اقتصادی کلان‌شهرها بر اساس سرشماری سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵	چاپی و الکترونیکی
۶	شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای کشور سال ۱۳۹۸ (۱۰۰-۱۳۹۵)	چاپی و الکترونیکی
۷	اطلاعات قیمت و اجاره مسکن در شهر تهران زمستان ۱۳۹۸	چاپی و الکترونیکی
۸	شاخص قیمت نهاده‌های ساختمان‌های مسکونی شهر تهران زمستان ۱۳۹۸ (بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰)	چاپی و الکترونیکی
۹	شاخص قیمت نهاده‌های ساختمان‌های مسکونی شهر تهران سال ۱۳۹۸ (بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰)	چاپی و الکترونیکی
۱۰	سالنامه آماری کشور ۱۳۹۶ - انگلیسی	چاپی و الکترونیکی
۱۱	اطلاعات قیمت و اجاره مسکن در نقاط شهری کشور زمستان ۱۳۹۸	چاپی و الکترونیکی
۱۲	اطلاعات پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های کشور پاییز ۱۳۹۸	چاپی و الکترونیکی
۱۳	شاخص قیمت تولیدکننده در ایران فصل زمستان ۱۳۹۸ (بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰)	چاپی و الکترونیکی
۱۴	قیمت فروش محصولات و هزینه خدمات کشاورزی در مناطق روستایی کشور زمستان ۱۳۹۸	چاپی و الکترونیکی
۱۵	شاخص قیمت تولیدکننده در ایران سال ۱۳۹۸ (بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰)	چاپی و الکترونیکی
۱۶	گزارش فصلی اقتصاد ایران - شماره ۱۲ - زمستان ۱۳۹۸	چاپی و الکترونیکی
۱۷	نتایج آمارگیری از دستمزد نیروی انسانی شاغل در طرح‌های عمرانی نیمه دوم ۱۳۹۸	چاپی و الکترونیکی
۱۸	راهنمای تهیه فهرست آمارهای رسمی ایران	چاپی و الکترونیکی
۱۹	طرح آمارگیری کشتاردام کشتارگاه‌های کشور ۱۳۹۸	چاپی و الکترونیکی
۲۰	نتایج آمارگیری از قیمت مصالح ساختمانی نیمه دوم ۱۳۹۸	چاپی و الکترونیکی
۲۱	نتایج آمارگیری از قیمت مصالح ساختمانی نیمه اول ۱۳۹۸	چاپی و الکترونیکی

ردیف	نام نشریه	نوع انتشار
۲۲	قیمت فروش محصولات و هزینه خدمات کشاورزی در مناطق روستایی کشور سال ۱۳۹۸	چاپی و الکترونیکی
۲۳	اطلاعات پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های کشور زمستان ۱۳۹۸	چاپی و الکترونیکی
۲۴	شاخص قیمت نهاده‌های ساختمان‌های مسکونی شهر تهران بهار ۱۳۹۹ (بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰)	چاپی و الکترونیکی
۲۵	اطلاعات قیمت و اجاره مسکن در شهر تهران بهار ۱۳۹۹	چاپی و الکترونیکی
۲۶	نتایج طرح آمار گیری از کارگاه‌های منتخب بازرگانی و خدمات ۱۳۹۷ (طرح جامع بازرگانی و خدمات)	چاپی و الکترونیکی
۲۷	طبقه‌بندی فعالیت‌ها برای آمارهای گذران وقت ایران بر اساس ۲۰۲۶ (ICATUS)	چاپی و الکترونیکی
۲۸	نتایج آمارگیری از گاوداری‌های صنعتی کشور ۱۳۹۸	چاپی و الکترونیکی
۲۹	قیمت فروش محصولات و هزینه خدمات کشاورزی در مناطق روستایی کشور بهار ۱۳۹۹	چاپی و الکترونیکی
۳۰	گزارش فصلی اقتصاد ایران - شماره ۱۳ - بهار ۱۳۹۹	چاپی و الکترونیکی
۳۱	اطلاعات قیمت و اجاره مسکن در نقاط شهری کشور بهار ۱۳۹۹	چاپی و الکترونیکی
۳۲	اطلاعات پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های کشور سال ۱۳۹۸	چاپی و الکترونیکی
۳۳	شاخص قیمت تولیدکننده در ایران فصل بهار ۱۳۹۹ (بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰)	چاپی و الکترونیکی
۳۴	نتایج آمارگیری از قیمت مصالح ساختمانی نیمه اول ۱۳۹۹	چاپی و الکترونیکی
۳۵	دستورالعمل روش‌های تهیه حساب‌های منطقه‌ای	چاپی و الکترونیکی
۳۶	شاخص قیمت نهاده‌های ساختمان‌های مسکونی شهر تهران تابستان ۱۳۹۹ (بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰)	چاپی و الکترونیکی
۳۷	نتایج آمارگیری از کرایه ماشین‌آلات منتخب مورد استفاده در طرح‌های عمرانی نیمه اول ۱۳۹۹	چاپی و الکترونیکی
۳۸	نتایج آمارگیری از دستمزد نیروی انسانی شاغل در طرح‌های عمرانی نیمه اول ۱۳۹۹	چاپی و الکترونیکی
۳۹	شاخص‌های عمده بازار کار ۹۸-۱۳۸۴	چاپی و الکترونیکی
۴۰	جایگاه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان‌های کشور ۹۸-۱۳۹۴	چاپی و الکترونیکی
۴۱	اطلاعات پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های کشور بهار ۱۳۹۹	چاپی و الکترونیکی
۴۲	مجله بررسی‌های آمار رسمی ایران	چاپی و الکترونیکی
۴۳	ویژگی‌های جمعیتی، اجتماعی و اقتصادی مناطق ۲۲ گانه شهر تهران در سرشماری سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵	چاپی و الکترونیکی
۴۴	گزارش وضعیت اجتماعی و فرهنگی ایران بهار ۱۳۹۹	چاپی و الکترونیکی
۴۵	اطلاعات قیمت و اجاره مسکن در شهر تهران تابستان ۱۳۹۹	چاپی و الکترونیکی
۴۶	نتایج طرح آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیش‌تر کشور ۱۳۹۷	چاپی و الکترونیکی
۴۷	اطلاعات قیمت و اجاره مسکن در نقاط شهری کشور تابستان ۱۳۹۹	چاپی و الکترونیکی
۴۸	گزارش فصلی اقتصاد ایران - شماره ۱۳ - تابستان ۱۳۹۹	چاپی و الکترونیکی
۴۹	قیمت فروش محصولات و هزینه خدمات کشاورزی در مناطق روستایی کشور تابستان ۱۳۹۹	چاپی و الکترونیکی

ردیف	نام نشریه	نوع انتشار
۵۰	شاخص قیمت تولیدکننده در ایران تابستان ۱۳۹۹ (بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰)	چاپی و الکترونیکی
۵۱	اطلاعات پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های کشور تابستان ۱۳۹۹	چاپی و الکترونیکی
۵۲	نتایج سالانه طرح آمارگیری اندازه‌گیری تعداد و تولیدات دام سنگین ۹۹-۱۳۹۸	چاپی و الکترونیکی
۵۳	سری زمانی نماگرها و شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ۵۵ سال کشور	چاپی و الکترونیکی
۵۴	نتایج طرح آمارگیری باغداری (محصولات دائمی) ۱۳۹۸	چاپی و الکترونیکی
۵۵	اطلاعات قیمت و اجاره مسکن در شهر تهران پاییز ۱۳۹۹	چاپی و الکترونیکی

اشتراک نشریات

هر ساله نشریات مرکز آمار ایران به صورت فیزیکی و لوح فشرده، از طریق پست برای مشترکان حقیقی و حقوقی ارسال می‌شود. در سال ۱۳۹۹ نیز ۲۶۴۰ جلد نشریه برای کاربران طبق لیست موجود (کتابخانه سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی ۳۱ استان- کتابخانه مجلس شورای اسلامی، کتابخانه ملی، مرکز اسناد و مدارک سازمان برنامه و بودجه، کتابخانه ریاست جمهوری، سازمان ملی بهروری، حوزه علمیه، پژوهشگاه علوم و فناوری مدارک علمی ایران، مرکز مدارک علمی ایران، موزه و انتشارات سازمان برنامه و بودجه کشور، کتابخانه مرکز آمار ایران، دفاتر موضوعی مرکز آمار ایران، کتابخانه پژوهشکده آمار) و ۹۶ عنوان نشریه به کاربران خریدار نشریات از طریق فروشگاه مجازی ارسال شد.

در ادامه توضیحاتی درباره برخی از نشریات مرکز آمار ایران که نیاز به معرفی بیشتری دارند، ارائه شده است.

سالنامه آماری کشور

سالنامه آماری کشور مجموعه‌ای حاوی اقلام آماری و شاخص‌های کلیدی تولید شده بیش از ۷۰ دستگاه اجرایی کشور و نتایج طرح‌های آماری مرکز آمار ایران در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و ... می‌باشد که از سال ۱۳۴۵ تاکنون در راستای اجرای ماده ۳ قانون مرکز آمار ایران در دو نسخه فارسی و انگلیسی تهیه و منتشر می‌شود. انتشار منظم و پیوسته این نشریه، منجر به تولید سری‌زمانی ارزشمندی از شاخص‌های مورد نیاز محققان، برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران شده است. از سال ۱۳۸۷ نیز برای کاهش فاصله زمانی تولید تا انتشار و افزایش کیفیت و سرعت تهیه آمارهای مندرج در آن و همچنین اطلاع رسانی به‌هنگام، از سامانه اختصاصی^۱ برای جمع‌آوری اطلاعات از دستگاه‌ها و دفاتر موضوعی مرکز آمار ایران و انتشار الکترونیکی آن در قالب‌های word و excel بهره‌گیری شده است. در این راستا در سال ۱۳۹۹، سالنامه آماری کشور- ۱۳۹۸ (نسخه فارسی) در قالب ۲۵ فصل و بیش از ۵۴۰ جدول پس از انجام بررسی‌های کارشناسی در نسخه‌های چاپی و الکترونیکی انتشار یافت و از طریق سامانه فوق‌الذکر و همچنین درگاه ملی آمار مورد بهره‌برداری

^۱ . <http://salnameh.sci.org.ir>

مخاطبین قرار گرفت. همچنین فصول سالنامه آماری کشور- ۱۳۹۷ (نسخه انگلیسی) نیز پس از ترجمه و انجام بررسی‌های کارشناسی برای انتشار آماده شد.

لازم به ذکر است سالنامه آماری استان‌ها نیز به تدریج تحت پوشش سامانه الکترونیکی سالنامه آماری کشور قرار گرفت و این سامانه در حال حاضر در کلیه استان‌ها فعال شده و دسترسی به اطلاعات سالنامه استان‌ها نیز از طریق درگاه ملی آمار امکان‌پذیر است. همچنین، این مرکز هر ساله ارزیابی سالنامه آماری استان‌ها را بر اساس معیارها و الگوی ارائه شده از سوی مرکز با هدف دسترسی به اهداف ذیل انجام می‌دهد:

- بهبود کیفیت ساختار و محتوای سالنامه‌های آماری استان؛
- رفع مغایرت آماری بین اطلاعات سالنامه آماری استان‌ها و سالنامه آماری کشور؛
- یکسان‌سازی الگوهای جداول آماری سالنامه آماری کشور و استان‌ها در سالنامه آماری استان (با استفاده از نشریه راهنمای تهیه سالنامه آماری استان و الگوی جداول آماری) و
- انتشار سالنامه استان‌ها طبق برنامه زمانبندی.

در راستای یکسان‌سازی سالنامه‌های آماری استان و افزایش کیفیت محتوی، هر سال اقدام به بازنگری و به‌روزرسانی الگوی تولید سالنامه‌های استانی می‌شود.

سری زمانی نماگرها و شاخص‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی ۵۵ ساله کشور

هدف از تهیه این مجموعه، ارائه اطلاعات و شاخص‌های مهمی است که مرکز آمار ایران و سایر دستگاه‌های اجرایی اقدام به تولید آن‌ها (اعم از اجرای طرح یا ثبتی) نموده‌اند. در این مجموعه سعی شده، تا آنجا که ممکن است اطلاعات مورد نظر، در قالب سری‌های زمانی کامل ارائه شود و در مواردی که اطلاعات مورد نظر، فاقد روند خاصی بوده است، در حداکثر مقاطع زمانی ارائه شده است؛ بنابراین بازه زمانی روند متغیرهای مختلف، لزوماً یکسان نیست. همچنین برای انتخاب متغیرها و اقلام مورد نظر، معیارهایی همچون «داشتن بیشترین سری زمانی»، «کمترین تغییر در تعاریف در طول زمان» و «اهمیت لازم برای اطلاع‌رسانی» مدنظر قرار گرفته‌اند. این گزارش در سال ۱۳۹۹ منتشر شد و متشکل از ۲۳ فصل، ۱۴۶ جدول و ۱۲ نمودار است. نشریه مذکور از طریق سایت مرکز آمار ایران به آدرس www.amar.org.ir قابل دسترسی است.

نشریه شاخص‌های برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور ۱۳۹۸-۱۳۹۶

برنامه‌ریزی و کنترل از جمله مهمترین وظایف مدیریت در حوزه‌های مختلف می‌باشد. در این بین استفاده از ملاک‌های مناسب برای کنترل برنامه‌های تدوین شده شالوده اصلی پایش برنامه‌ها برای رسیدن به اهداف می‌باشد. لذا تدوین شاخص‌های مناسب که دارای تعاریف و ویژگی‌های مشخص باشند، برای داشتن ابزار مناسب حائز اهمیت است. در این راستا، با توجه به اعلام نیازهای آماری روزافزون کاربران در رده‌های مدیریتی مختلف و نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی در رابطه با شاخص‌های مختلف پیرامون ابعاد توسعه و برنامه‌ریزی در کشور، ترتیبی اتخاذ شد تا به استناد بند ج ماده ۶ برنامه ملی توسعه آمار کشور موضوع بند ب ماده ۱۰

قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، مرکز آمار ایران با همکاری دستگاه‌های اجرایی، شاخص‌های آماری مورد نیاز برای تهیه و رصد برنامه‌های توسعه کشور را شناسایی، تهیه و منتشر نماید. مرکز آمار ایران در سال ۱۳۹۹، با استفاده از تجربیات به دست آمده از فرایند تدوین و انتشار ویراست نخست نشریه "شناسنامه شاخص‌های آماری مورد نیاز برنامه ششم توسعه کشور" و همچنین مکاتبه با کلیه کمیته‌های آمار بخشی دستگاه‌های اجرایی، اقدام به دریافت سری زمانی اطلاعات شاخص‌هایی نمود که توسط کمیته آمارهای بخشی دستگاه‌های اجرایی به عنوان شاخص‌های مورد نیاز رصد اهداف برنامه‌های ششم توسعه کشور تأیید و شناسنامه آن‌ها به مرکز آمار ایران ارسال شده است.

این نشریه حاوی سری زمانی شاخص‌های مرتبط با رصد اهداف برنامه ششم توسعه کشور از سال ۱۳۹۶ لغایت ۱۳۹۸ است و در سه حوزه اصلی «اقتصادی»، «امور زیربنایی و تولیدی» و «علمی، فرهنگی و اجتماعی» و در قالب ۱۳ فصل شامل: «رشد و توسعه اقتصادی»، «پولی و مالی»، «بودجه و بخش عمومی»، «توزیع درآمد»، «انرژی (آب، برق، نفت و گاز)»، «حمل و نقل، ارتباطات»، «صنعت، معدن و بازرگانی»، «کشاورزی و محیط زیست»، «جمعیت، توسعه انسانی و تعاون»، «آموزش»، «فرهنگ، رسانه، گردشگری و ورزش»، «سلامت، رفاه و تأمین اجتماعی» و «امور عمومی» تهیه و تدوین شده است. اطلاعات نسخه اکسلی همزمان با نسخه PDF نشریه مذکور از طریق سایت مرکز آمار ایران به آدرس www.amar.org.ir قابل دسترسی است.

نشریه جایگاه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان‌های کشور ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴

مرکز آمار ایران با توجه به نقش مهم استان‌های کشور در ارائه آمارهای با کیفیت و با استفاده از تجربیات به دست آمده از فرایند تدوین نشریه "جایگاه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور - سال ۱۳۹۴" و نظرات و پیشنهادات سازنده کارشناسان در سراسر استان‌های کشور، اقدام به محاسبه، تهیه و انتشار ویراست سری زمانی این نشریه از سال ۱۳۹۴ لغایت ۱۳۹۸ در ۲۴ فصل بر اساس فصل‌بندی سالنامه آماری کشور نموده است. این نشریه مجموعه‌ای از شاخص‌های مختلف است که بر اساس آن‌ها می‌توان رتبه، سطح برخورداری یا عدم برخورداری هر یک از استان‌های کشور را در شاخص‌های منتخب مشخص کرد؛ از آنجایی که شاخص‌های موجود در نشریه دارای ویژگی‌های اعتبار لازم، قابلیت تعمیم به اجزاء، به‌هنگام بودن، مورد اعتماد بودن، تفسیرپذیری و قابلیت مقایسه هستند، لذا با مدل‌سازی‌های مختلف می‌توان تحلیل‌هایی در رابطه با مقایسه استان‌ها با یکدیگر یا اهداف توسعه به‌دست آورد. اطلاعات نسخه اکسلی همزمان با نسخه PDF نشریه مذکور از طریق سایت مرکز آمار ایران به آدرس www.amar.org.ir قابل دسترسی است

نشریه شاخص‌های رصد جهش تولید

مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در نام‌گذاری سال‌های اخیر، مسئله اقتصاد را در اولویت قرار داده‌اند و سال ۱۳۹۹ را نیز سال "جهش تولید" نام‌گذاری نمودند. لذا، تاکید مجدد بر مسئله اقتصاد در این سال، بیانگر اهمیت بیش از پیش موضوع اقتصاد و لزوم توجه بیش‌تر همه ارکان نظام و همچنین مردم در جهت رشد و توسعه اقتصادی کشور است که منافع آن نیز نصیب آحاد جامعه خواهد شد. واکاوی موضوع جهش تولید، باید‌ها و نبایدهای مرتبط با آن و ایجاد درک یکسان از آن برای سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان جزء وظایف اصلی مراکز علمی، آموزشی، پژوهشی و نیز آماری کشور است. مرکز آمار ایران به عنوان تنها مرجع قانونی انتشار آمارهای

رسمی در کشور، با هدف آگاهی بیشتر مسئولان، برنامه‌ریزان و پژوهش‌گران از وضعیت اقتصادی کشور و نیز رصد شاخص‌های مرتبط با تولید کشور، از بهار ۱۳۹۹ اقدام به تهیه و انتشار نشریه "شاخص‌های رصد جهش تولید" نموده است. این نشریه حاوی آخرین اطلاعات سالانه و فصلی شاخص‌های حساب‌های ملی، بازار کار، بازارهای مالی، عملکرد مالی دولت، تجارت خارجی، شاخص‌های قیمت، انرژی، صنعت و معدن، ساختمان و مسکن، کشاورزی، هزینه و درآمد خانوار و توسعه کسب و کار است که هم از دریچه تصویر و هم در قالب جداول آماری ارائه شده است. نشریه مذکور از طریق سایت مرکز آمار ایران به آدرس www.amar.org.ir قابل دسترسی است.

گزارش فصلی اقتصاد ایران

مرکز آمار ایران به عنوان تنها مرجع قانونی انتشار آمارهای رسمی در کشور، با توجه به خلأ موجود در زمینه آمارهای رسمی شاخص‌های اقتصادی و با هدف رصدکردن و آگاهی بیشتر مسئولان، برنامه‌ریزان و پژوهشگران از وضعیت اقتصاد کشور از سال ۱۳۹۶ اقدام به تهیه و انتشار نشریه «گزارش فصلی اقتصاد ایران» نموده است. این نشریه حاوی آخرین اطلاعات سالانه و فصلی شاخص‌های اشتغال و بیکاری، حساب‌های ملی، شاخص‌های قیمت، وضع مالی دولت، متغیرهای پولی و اعتباری، شاخص‌های بخش انرژی، ساختمان و مسکن، بورس و بیمه، تجارت خارجی و قیمت طلا و ارز با تکیه بر اطلاعات فصلی است. اطلاعات نسخه اکسلی همزمان با نسخه PDF این نشریه از طریق سایت مرکز آمار ایران به آدرس www.amar.org.ir قابل دسترسی است و به‌طور مستمر روزآمد خواهد شد.

نشریه وضعیت اجتماعی و فرهنگی ایران

مرکز آمار ایران به‌عنوان مرجع رسمی انتشار آمارهای کشور، با توجه به خلأ موجود در زمینه آمارهای اجتماعی و فرهنگی کشور، با هدف رصد وضعیت اجتماعی و فرهنگی کشور از فصل بهار سال ۱۳۹۹ اقدام به تهیه و انتشار نشریه "گزارش وضعیت اجتماعی و فرهنگی ایران" نموده است. این نشریه حاوی آخرین اطلاعات فصلی و سالانه شاخص‌های جمعیت، آموزش، سلامت، اشتغال و بیکاری، آسیب‌های اجتماعی، زنان و خانواده، فرهنگ، رسانه و فضای مجازی و رفاه و تامین اجتماعی با تکیه بر اطلاعات فصلی است. نشریه مذکور از طریق سایت مرکز آمار ایران به آدرس www.amar.org.ir قابل دسترسی است و هر فصل به‌طور مستمر روزآمد خواهد شد.

نشریه شاخص‌های عدالت اجتماعی

مرکز آمار ایران با توجه به خلأ آماری موجود در خصوص شاخص‌های عدالت در نظام آماری و برنامه‌ریزی کشور و در راستای انجام وظیفه ذاتی خود از سال ۱۳۹۹ اقدام به تهیه گزارش شاخص‌های عدالت اجتماعی نموده است. گزارش سالانه «شاخص‌های عدالت اجتماعی» حاوی آخرین اطلاعات مرتبط با وضعیت عدالت در ایران است که به منظور رفع نیازهای آماری تصمیم‌گیران، برنامه‌ریزان و سایر پژوهشگران تهیه و انتشار آن از سال ۱۳۹۹ شروع شده است.

در این گزارش شاخص‌های عدالت در هشت حوزه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، آموزشی، سلامت، زیرساختی، جنسیتی و بین نسلی ارائه شده است. دستگاهی که در تأمین اطلاعات این نشریه با مرکز آمار ایران همکاری دارند شامل وزارت کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، وزارت علوم،

تحقیقات و فناوری، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت نفت، وزارت نیرو، سازمان ثبت احوال کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان امور مالیاتی کشور، کمیته امداد امام خمینی(ره)، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، سازمان بهزیستی کشور، سازمان پزشکی قانونی کشور می‌باشند. نشریه مذکور از طریق سایت مرکز آمار ایران به آدرس www.amar.org.ir قابل دسترسی است.

آماده‌سازی نشریات و پرسشنامه‌های طرح‌های آمارگیری و سایر فعالیت‌های انتشاراتی

- اختصاص ۵۹ شناسنامه به نشریات منتشر شده توسط مرکز آمار ایران؛
- درخواست و دریافت تعداد ۵۰ مجوز انتشار از کتابخانه ملی و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛
- صفحه بندی، تدوین و طراحی جلد شاخص‌های رصد جهش؛
- صفحه‌بندی، تدوین و طراحی جلد خبر نامه (اسفند ۱۳۹۸ تا بهمن ۱۳۹۹) ۱۲ دوره؛
- صفحه‌بندی، تدوین و طراحی جلد کارنامه تلاش فرزندان همکار مرکز؛
- صفحه‌بندی، تدوین و طراحی جلد گزارش عملکرد بخش واقعی اقتصاد؛
- گزارش فصلی اقتصاد ایران (۴ دوره)؛
- طراحی کاور لوح فشرده نوری ویژگی‌های جمعیتی، اجتماعی و اقتصادی مناطق ۲۲ شهر تهران، سالنامه آماری کشور سال ۱۳۹۷ و ثبت پایه عشایر کوچنده؛
- طراحی جلد ۵۵ عنوان نشریه؛
- طراحی کارت شناسایی مدیران مرکز؛
- طراحی کارت تبریک سال نو؛
- طراحی سربرگ دبیرخانه ستاد ملی سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۴۰۵؛
- صفحه‌بندی، اصلاح و تدوین نهایی تعداد ۲۴ عنوان پرسشنامه، راهنمای مأمور، راهنمای بازبین طرح‌های آمارگیری؛
- تهیه تابلو شرح وظایف کارکنان اداره پشتیبانی؛
- طراحی بنرهای مناسبی؛
- طراحی دو طرح پوستر ویژه روز ملی آمار و برنامه‌ریزی؛
- تهیه کلیپ ویژه با موضوع ثبت پایه عشایر کوچنده؛
- تهیه فهرست نشریات برای روز ملی آمار و برنامه‌ریزی؛
- تهیه مجموعه آمار از پنجره اطلاع نگاشت و
- تهیه برشور اقتصاد ایران در یک نگاه.

ارائه محتواهای متنوع از نتایج آمارهای مرکز و تفسیر و شفاف‌سازی آمارهای رسمی تولیدی

با عنایت به وظایف مرکز آمار ایران در تولید و انتشار آمارهای رسمی کشور و ارائه آن‌ها، همه ساله نتایج اجرای طرح‌های آمارگیری در قالب جداول، نشریات الکترونیکی و کاغذی و سری‌های زمانی تهیه و ارائه می‌شود. این محتوا از طریق درگاه ملی آمار، بخش داده‌ها و اطلاعات آماری در دسترس عموم قرار دارد. در کنار ارائه نتایج طرح‌ها، مرکز آمار ایران گزارش‌های تحلیل از نتایج طرح‌ها را در راستای پاسخگویی به نیازهای متنوع کاربران، تهیه و در قالب مقاله و گزارش ارائه می‌نماید. فهرست این موارد در سال ۱۳۹۹ به شرح زیر است:

- تهیه گزارش تحلیلی با عنوان «توزیع درآمد در ایران ۹۸-۱۳۸۰»؛
- تهیه گزارش تحلیلی مقایسه تورم گروه مواد غذایی در دو بخش تولیدکننده و مصرف‌کننده؛
- تهیه گزارش تحلیلی بررسی روند تغییرات قیمت اقلام سرمایه‌ای، بازار سهام و نقدینگی؛
- تهیه گزارش تحلیلی با مقایسه باروری کل کشور با استان‌های مرزی در دهه اخیر؛
- تهیه گزارش تحلیلی بررسی روند تغییرات الگوی گذران وقت جمعیت شهری کشور طی سه دوره در سال‌های ۹۹-۱۳۸۷؛
- تهیه گزارش تحلیلی چشم‌اندازی به باروری در ایران از سال ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۸؛
- تهیه گزارش تحلیلی روند رشد جمعیت در ایران با نگاهی به سالمندی؛
- تهیه بروشور ثبت پایه جمعیت عشایر کوچنده کشور؛
- تهیه گزارش فعالیت‌های مرکز آمار ایران تیر ۱۳۹۸ تا تیر ۱۳۹۹؛
- ترجمه گزارش داده‌ها و روش‌های برآورد ملی جمعیت: مروری کلی و تجزیه و تحلیل فراداده‌های موجود مربوط به بخش جمعیت سازمان ملل؛
- تهیه گزارش تغییرات شاخص‌های عمده نیروی کار تابستان ۱۳۹۹ نسبت به تابستان ۱۳۹۸ و بهار ۱۳۹۹؛
- تهیه گزارش تحلیلی نگاهی بر وضع فعالیت جوانان ۱۳۹۸-۱۳۹۰؛
- ارائه گزارش متمرکز فصل تابستان ۱۳۹۹ از ۳ طرح کشتار دام، اندازه‌گیری دام سبک و سنگین؛
- گزارش «بررسی اثر وزن مراحل مختلف بر شاخص‌های عمده طرح آمارگیری نیروی کار- پاییز ۱۳۹۹»؛
- گزارش «برآورد خطا و بازه اطمینان برای شاخص‌های عمده طرح آمارگیری نیروی کار در فصل پاییز ۱۳۹۹»؛
- گزارش «نرخ عدم تکمیل طرح آمارگیری از کارگاه‌های جامع بازرگانی و خدمات- سال ۱۳۹۸ به تفکیک کدهای فعالیت و مقایسه آن با سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۷»؛
- تهیه گزارش بررسی الگوی زمانی صرف شده برای اشتغال و فعالیت‌های بدون مزد براساس نتایج طرح گذران وقت ۹۹-۱۳۹۸؛
- تهیه گزارش تحلیلی از داده‌های طرح «آمارگیری هزینه و درآمد خانوارهای شهری و روستایی ۱۳۹۸»؛
- نگاهی آماری بر نتایج طرح آمارگیری اندازه‌گیری تعداد و تولیدات دام سنگین در سه فصل زمستان ۱۳۹۸، بهار و تابستان ۱۳۹۹؛

- تهیه گزارش تحلیلی نتایج طرح «آمارگیری نیروی کار- پاییز ۱۳۹۹»؛
- تهیه خلاصه نتایج طرح آمارگیری نیروی کار- پاییز ۱۳۹۹ برای سران کشور؛
- گزارش بررسی نتایج طرح آمارگیری نیروی کار- زمستان ۱۳۹۸ و
- مقاله تحلیلی تبیینی با موضوع «سال جهش تولید در میانه راه (۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹)».

اینفوگرافیک

امروزه یکی از شیوه‌های مدرن معرفی و نمایش اطلاعات، ابزاری به نام اینفوگرافیک (نمایش گرافیکی اطلاعات) می‌باشد. استفاده از اینفوگرافیک‌ها در کشور ما یک شیوه جدید و بسیار کارآمد می‌باشد. اینفوگرافیک‌ها در جاهایی که نیاز به توضیح ساده و یا سریع داده‌ها است، استفاده می‌شوند. در سال ۱۳۹۳ با ایجاد بخشی با عنوان اینفوگرافیک (نمایش تصویری اطلاعات و داده‌ها) در درگاه ملی آمار، تلاش شد تا اطلاعات نتایج آمارگیری‌های پرکاربرد سالانه و گزارش روندها و سری‌های زمانی (شامل آمارگیری‌های جمعیتی، نیروی کار، هزینه و درآمد خانوار و...) در کوتاه‌ترین زمان و به ساده‌ترین شکل ممکن، به مخاطبان ارائه شود. استفاده از گرافیک‌های اطلاع‌رسان باعث می‌شود بیننده با نگاهی کوتاه حجم قابل توجهی از اطلاعات را به سادگی از طریق بصری دریافت کند و حتی آن را به خاطر بسپارد. عناوین برخی از طرح‌های اینفوگرافیک که تا پایان سال ۱۳۹۹ در درگاه ملی آمار درج شده است در ذیل ارائه شده است:

- اینفوگرافیک دام سبک سال ۱۳۹۸؛
- ارائه اینفوگرافیک کشاورزی ایران در یک نگاه به فارسی و انگلیسی؛
- ارائه اینفوگرافیک باغداری ۱۳۹۸؛
- ارائه اینفوگرافیک گندم؛
- ارائه اینفوگرافیک طرح گاوداری‌های صنعتی کشور ۱۳۹۸؛
- تهیه اینفوگرافیک شاخص‌های عمده بازار کار؛
- طراحی اینفوگرافیک ویژگی‌های سفرهای بومی - بهار ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۸؛
- مقایسه فایل جغرافیایی سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ به صورت اینفوگرافیک؛
- بررسی نحوه انجام سرشماری کشورها در شرایط بیماری کرونا و تهیه اینفوگرافیک و گزارش مربوط ؛
- تهیه اینفوگرافیک نگاهی به کلان‌شهرها در سال ۱۳۹۵؛
- تهیه اینفوگرافیک حساب‌های ملی و منطقه‌ای به تفکیک سری زمانی و زیربخش‌ها؛
- طراحی اینفوگرافیک از فرایند نظارت بر فرایند تولید آمار، طبقه‌بندی‌های ملی و بین‌المللی و فعالیت‌های چارچوب مدیریت کیفیت؛
- تهیه اینفوگرافیک جمعیت مناطق ۲۲ گانه شهر تهران در سال ۱۳۹۵؛
- تهیه اینفوگرافیک «هزینه‌های خوراکی و غیرخوراکی خانوارهای شهری در سال ۱۳۹۸»؛

- تهیه اینفوگرافیک طرح زراعت؛
- اینفوگرافیک «نتایج منتخب طرح‌های آمارگیری دام سبک و سنگین در دوره زمانی زمستان ۱۳۹۸ تا پاییز ۱۳۹۹»؛
- تهیه اینفوگرافیک «جوانی و سالخوردگی ایران از ۱۳۳۵ تا ۱۳۹۵»؛
- تهیه اینفوگرافیک طرح آمارگیری از مؤسسات جوجه‌کشی - ۱۳۹۹؛
- تهیه اینفوگرافیک طرح آمارگیری از مؤسسات پرورش مرغ مادر - ۱۳۹۹؛
- تهیه اینفوگرافیک طرح آمارگیری از مرغداری‌های پرورش مرغ تخمگذار - ۱۳۹۹؛
- تهیه اینفوگرافیک طرح آمارگیری از مرغداری‌های پرورش مرغ گوشتی - ۱۳۹۹؛
- تهیه اینفوگرافیک پنجره جمعیتی ایران، پلی به سوی جهش تولید؛
- تهیه اینفوگرافیک " جهش تولید " و
- تهیه اینفوگرافیک " شاخص‌های برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور ۹۸-۱۳۹۶.

بهبود و ارتقاء تعاملات و
همکاری‌های سازنده علمی و
حرفه‌ای آماری در سطح ملی
و بین‌المللی

بهره‌گیری از تجارب و دانش بین‌المللی جهت ارتقای کیفی فعالیت‌های آماری، ترویج و تثبیت مرجعیت مرکز آمار ایران در زمینه ارائه آمارهای رسمی کشور در سطح بین‌الملل و نیز انتقال دانش به سایر کشورها، توسعه ارتباطات منطقه‌ای و بین‌المللی در زمینه‌های آماری را ضروری می‌سازد. با توجه به اهمیت موضوعات یاد شده، اهم فعالیت‌های مرکز آمار ایران در ابعاد ملی و بین‌المللی به شرح ذیل بوده است:

توسعه ارتباطات ملی

به منظور توسعه ارتباطات و همکاری در زمینه ارائه و استفاده بیش‌تر از آمارها در دستگاه‌های اجرایی اقداماتی به شرح ذیل انجام شد:

تفاهم‌نامه همکاری

- انعقاد تفاهم‌نامه بین مرکز آمار ایران و سازمان نقشه‌برداری کشور؛
- انعقاد تفاهم‌نامه همکاری بین مرکز آمار ایران و شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران؛
- انعقاد تفاهم‌نامه همکاری میان مرکز آمار و دانشگاه شهید بهشتی؛
- بررسی بخش فنی تفاهم‌نامه مرکز آمار با سازمان ثبت احوال کشور و تعامل با سازمان فناوری اطلاعات و
- هماهنگی و تنظیم تفاهم‌نامه با سازمان امور اجتماعی وزارت کشور.

همکاری با شوراها و کمیته‌های مرتبط با نقشه و اطلاعات مکانی

مشارکت و حضور در شوراها و کمیته‌های مرتبط با نقشه و اطلاعات مکانی از جمله کمیته یکسان‌سازی نام‌های جغرافیایی، کمیسیون معین شورای عالی نقشه‌برداری، کمیته TSDI شهرداری تهران، شرکت پست جمهوری اسلامی ایران، و گروه کارشناسی کاربران نقشه و اطلاعات مکانی استان‌های البرز، هرمزگان و بوشهر از جمله فعالیت‌های مرکز بوده است.

توسعه ارتباطات منطقه‌ای و بین‌المللی آماری

به منظور گسترش ارتباط با سازمان‌های بین‌المللی و مراکز آماری جهان، فعالیت‌های ذیل صورت پذیرفته است:

همکاری با سازمان‌های بین‌المللی و کارگزاری‌های سازمان ملل متحد در ایران

بهره‌گیری از توان بالقوه موجود در نزد سازمان‌های بین‌المللی برای توسعه نظام‌های ملی آمار و همگامی با آخرین تحولات و پیشرفت‌ها در زمینه آمارهای رسمی حتی برای کشورهای توسعه‌یافته از نظر آماری، یک ضرورت انکارناپذیر است. این اهمیت و ضرورت برای ادارات ملی آمار کشورهایی که همچون کشور ما در پی نوین‌سازی نظام آماری خود و حرکت به‌سوی یک نظام آماری پویا و ثبتي‌مبنا هستند؛ دوچندان می‌شود و به همین سبب، مرکز آمار ایران برای گسترش همکاری‌ها با سازمان‌های بین‌المللی نظیر صندوق جمعیت، صندوق کودکان سازمان ملل متحد و سازمان علمی و فرهنگی سازمان ملل متحد (یونسکو) اولویت زیادی قائل است. شماری از اقداماتی که مرکز آمار ایران در سال ۱۳۹۹ در این رابطه انجام داده است عبارت‌اند از:

- اخذ موافقت وزارت امور خارجه با برنامه کاری تجدیدنظر شده برای همکاری پژوهشکده با صندوق جمعیت سازمان ملل متحد برای سال ۲۰۲۰ به انضمام فایل بودجه و انعکاس مراتب به پژوهشکده آمار؛
- بازنگری برنامه کاری مشترک مرکز آمار ایران و صندوق جمعیت سازمان ملل متحد و ارسال برنامه کاری بازنگری شده سال ۲۰۲۰ میلادی با صندوق جمعیت سازمان ملل متحد به مراجع ذی ربط؛
- امضای برنامه همکاری ۲۰۲۱ با دفتر صندوق جمعیت ملل متحد و برنامه کاری سال‌های ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ با یونیسف؛
- انجام پیگیری و مکاتبات مرتبط با ارائه گزارش پیشرفت برنامه همکاری مشترک صندوق جمعیت و اعلام نرخ اجرای برنامه همکاری مشترک با دفتر صندوق جمعیت سازمان ملل متحد در ایران؛
- استعلام نظر مراجع ذی ربط و انجام تمهیدات لازم در مورد برگزاری نشست‌های مجازی میان پژوهشکده و دفاتر صندوق‌های جمعیت و کودکان سازمان ملل متحد در ایران؛
- مکاتبه با پژوهشکده آمار و وزارت امور خارجه برای ارائه گزارش تفصیلی پیشرفت برنامه همکاری مشترک با صندوق جمعیت؛
- مکاتبه با وزارت امور خارجه برای دریافت و انعکاس نظر این وزارتخانه درباره طرح پیشنهادی پژوهشکده آمار با عنوان تأثیرات اجتماعی - اقتصادی، جمعیتی و سلامت روان بیماری کووید-۱۹ و همچنین تعیین رویه همکاری با صندوق جمعیت و کودکان سازمان ملل متحد؛
- ارسال صورت‌جلسات پژوهشکده با کارگزاری‌های سازمان ملل (صندوق جمعیت و یونیسف) به وزارت امور خارجه در خصوص موضوعات مختلفی نظیر تبادل نظر در مورد برنامه‌های کاری، هماهنگی فعالیت‌های مشترک و تدوین برنامه کاری ۲۰۲۱ با صندوق جمعیت سازمان ملل متحد و صندوق کودکان سازمان ملل متحد؛
- ارائه فهرست طرح‌های پژوهشی پیشنهادی مرکز آمار ایران و سایر فعالیت‌های مرتبط با برنامه کاری امضاء شده بین مرکز آمار ایران و صندوق جمعیت سازمان ملل متحد؛
- انجام اقدامات لازم برای تکمیل و ارسال پرسشنامه صندوق جمعیت در مورد آموزش‌های الکترونیکی مورد نیاز در زمینه سرشماری‌های ثبتی مبنا و
- انجام اقدامات لازم برای برگزاری نشست مجازی با موضوع ارائه طرح تحولات نابرابری و فقر در تحصیل با صندوق کودکان با وزارت امور خارجه و مراجع ذی ربط دیگر.

پاسخگویی به پرسشنامه‌های بین‌المللی

پرسشنامه‌های بین‌المللی از عناصر و ابزارهای ضروری برای اطلاع‌رسانی و ارائه تصویری شفاف و منطبق با واقعیت از هر کشور در عرصه‌های بین‌المللی هستند و برآوردن نیازهای آماری کاربران آماری پژوهشگران و سازمان‌های بین‌المللی متولی توسعه اجتماعی و اقتصادی و سایر طیف‌های کاربران منوط به تکمیل دقیق و جامع آن‌ها است. در سال ۱۳۹۹، بیش از ۵۰ مورد پرسشنامه از سازمان‌های بین‌المللی دریافت، تکمیل و ارسال به سازمان‌ها و مراجع متقاضی، شده است که عناوین تعدادی از این آن‌ها به شرح زیر است:

- پرسشنامه سالنامه جمعیتی سازمان ملل متحد برای سال ۲۰۲۰؛

- تکمیل و ارسال ۱۲ پرسشنامه بولتن ماهانه کمیسیون آمار سازمان ملل^۱؛
- پرسشنامه تولیدات معدنی ایران برای ارائه به سازمان پیمایش زمین‌شناختی بریتانیا^۲؛
- پرسشنامه یونسکو در خصوص آمار دانش آموزان و معلمان؛
- پرسشنامه سازمان بین‌المللی کار درباره فعالیت کشورها در سنجش اشتغال غیررسمی نمایان شاغلان؛
- پرسشنامه بخش آمار سازمان ملل متحد و فائو درباره آمارهای تجارت بین‌المللی؛
- پرسشنامه آب و کشاورزی سازمان فائو؛
- پرسشنامه‌های فائو در زمینه قیمت‌های دریافتی توسط کشاورزان، هزینه دولت در بخش کشاورزی، تولیدات دامی و کشاورزی؛
- پرسشنامه برنامه اسکان بشر سازمان ملل متحد درباره آثار بیماری کووید -۱۹ بر محل زندگی؛
- پرسشنامه اتحادیه بین‌المللی مخابرات^۳ در خصوص استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات؛
- پرسشنامه مربوط به ارزیابی حسابداری اقتصادی زیست‌محیطی؛
- پرسشنامه هزینه‌های میراث فرهنگی و طبیعی مؤسسه آمار یونسکو؛
- پرسشنامه برخط بخش آمار سازمان ملل متحد با موضوع طرح آمارگیری از مراکز ملی آمار کشورها درباره اقدامات انجام‌شده در زمان بیماری همه‌گیری کووید -۱۹؛
- پرسشنامه داشبورد جمعیتی کووید -۱۹ صندوق جمعیت برای ارائه داده‌ها جمعیتی در سطح کل کشور؛
- پرسشنامه محیط زیستی آب و پسماند برنامه محیط‌زیست سازمان ملل متحد؛
- پرسشنامه آمارهای صنعتی عمومی سازمان توسعه صنعتی سازمان ملل متحد(یونیدو)^۴؛
- پرسشنامه مقدماتی و مختصر فائو در مورد پوشش گیاهی مناطق کوهستانی؛
- پرسشنامه کوتاه استفاده خانوارها از فناوری اطلاعات و ارتباطات اتحادیه بین‌المللی مخابرات؛
- پرسشنامه‌های نظام‌های آموزش ملی و معلمان و دانش آموزان کشور؛
- پرسشنامه تجارت بین‌المللی کالاها بخش آمار سازمان ملل متحد؛
- پرسشنامه فدراسیون بین‌المللی جاده برای جمع‌آوری آمارهای حمل‌ونقل جاده‌ای در ایران؛
- پرسشنامه آمارهای تجارت بین‌المللی کالا برحسب مشخصات کسب‌وکارها؛
- پرسشنامه برخط سازمان ملل متحد درباره کاربرد ارزش تراکنش‌ها برای ارزیابی صادرات و واردات کالاها در جمع‌آوری اطلاعات مربوط به تراز پرداخت‌ها و حساب‌های ملی؛

¹Monthly Bulletin of Statistics (MBS)

² Survey British Geological(BGS)

^۳ International Telecommunication Union(ITU)

⁴ United Nations Industrial Development Organization(UNIDO)

- پرسشنامه سازمان بین‌المللی کار^۱ در مورد تأثیرات همه‌گیری کووید-۱۹ بر روی طرح آمارگیری نیروی کار و آمارهای مرتبط؛
- پرسشنامه فائو درباره نماگر ۱-۴-۱۴ اهداف توسعه پایدار (پایداری زیستی منابع شیلات)؛
- پرسشنامه یونیدو سازمان ملل متحد در مورد شاخص تولیدات صنعتی؛
- پرسشنامه برخط اسکاپ در خصوص مشاوره مقدماتی (پیش‌مشاوره) برای نهمین نشست گروه راهبری برنامه منطقه‌ای آمارهای اقتصادی؛
- تکمیل پرسشنامه‌های سازمان بهره‌وری آسیایی^۲ (بهره‌وری) و
- پرسشنامه آمارهای انرژی سازمان ملل متحد برای سال ۲۰۱۸.

پاسخگویی به درخواست‌های موردی اطلاعات آماری از سوی کاربران آماری خارجی (حقیقی یا حقوقی)

انجام مکاتبات برای ارجاع درخواست‌های موردی برای دریافت اطلاعات آماری کشور از سوی کاربران آماری خارجی (حقیقی یا حقوقی) و پیگیری، ترجمه و ارسال پاسخ معاونت‌ها و دفاتر موضوعی به این درخواست‌ها یکی از وظایف حائز اهمیت مرکز آمار ایران در زمینه تثبیت مرجعیت ملی و بین‌المللی این مرکز و ایفای نقش محوری آن در زمینه تهیه و ارائه آمارهای رسمی کشور با در نظر گرفتن اصول محرمانگی اطلاعات و مصالح عالیه کشور است. بیش از ۳۰ مورد مکاتبه برای ارسال درخواست‌های کاربران آماری، انجام استعلامات لازم و پاسخگویی به ایشان انجام شده است :

- انجام اقدامات لازم برای پاسخ به درخواست پژوهشگر صندوق بین‌المللی پول در مورد امکان دسترسی به ریز داده‌های طرح هزینه و درآمد خانوار و ارائه نشانی محل درج این اطلاعات در درگاه ملی آمار پس از تأیید مراجع ذیربط؛
- انجام اقدامات لازم برای پاسخ به درخواست کاربر اهل ترکیه در خصوص کاربرد واحدهای پولی در صادرات و واردات ایران به چین و روسیه؛
- انجام اقدامات لازم برای پاسخ به درخواست کاربر آماری در خصوص آمارهای تجارت خارجی کشورمان و ارائه نشانی اینترنتی محل درج این اطلاعات در درگاه ملی آمار پس از تأیید مراجع ذیربط؛
- انجام اقدامات لازم برای پاسخ به درخواست کاربر آماری در خصوص تعداد دانشجویان رشته هنر شاغل به تحصیل در مقاطع تحصیلی مختلف دانشگاهی پس از تأیید مراجع ذیربط؛
- انجام اقدامات لازم برای پاسخ به درخواست اطلاعات آماری از سوی یک کاربر آماری از دانشگاهی در لهستان در خصوص زمان اجرای سرشماری آتی کشور و زمان انتشار نتایج آن پس از تأیید مراجع ذیربط؛
- انجام اقدامات لازم برای پاسخ به درخواست اطلاعات آماری از یک مؤسسه اقتصاد گردشگری تعداد گردشگران ورودی به ایران پس از تأیید مراجع ذیربط؛

¹ ILO: International Labour Organization (United Nations)

² Asian Productivity Organization (APO)

- انجام اقدامات لازم برای پاسخ به درخواست یک کاربر آماری اسپانیایی درباره اطلاعات جمعیتی کشورمان بر اساس سرشماری‌های قبلی برحسب تقسیمات کشوری؛
- انجام اقدامات لازم برای راهنمایی کاربر آماری آمریکایی جهت دسترسی به اطلاعات توسعه بانک‌ها در ایران از وبگاه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛
- انجام اقدامات لازم برای پاسخ به درخواست کاربر خارجی متقاضی اطلاعات در زمینه ترجمه پرسشنامه سرشماری ۱۳۹۵ و ارائه نشانی دسترسی به مستندات و پرسشنامه سرشماری ۱۳۹۵ در وبگاه مرکز؛
- انجام اقدامات لازم برای پاسخ به درخواست کاربر ایرانی- ایتالیایی در خصوص درخواست اطلاعات آماری و اقتصادی کشور مانند بازار ارز، بازار بورس، تولید ناخالص داخلی؛
- انجام اقدامات لازم برای پاسخ به درخواست کاربر آماری متقاضی اطلاعات حساب‌های کار در ایران؛
- انجام اقدامات لازم برای پاسخ به درخواست کاربر آماری از کشور سوئیس در خصوص "مجموع میزان مولید زنده کشور در طی ماه‌های ژانویه و فوریه ۲۰۲۱" و
- انجام اقدامات لازم برای پاسخ به درخواست کاربر آماری در خصوص وسایل نقلیه موتوری ثبت‌شده در ایران و وجود اطلاعات به‌روزتر در این زمینه.

نظرسنجی‌های بین‌المللی

- همه‌ساله نظرسنجی‌ها و درخواست‌های متعددی از سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای برای اعلام نظر و ارائه پیشنهادها از سوی مراکز آماری به این مراکز ارسال می‌شود. اطلاع‌رسانی به هنگام و اخذ نظرات کارشناسی معاونت‌ها و دفاتر موضوعی مرتبط در مرکز نه تنها نقش مؤثری در به‌روزرسانی و ارتقای دانش فنی کارکنان مرکز دارد بلکه برای تأثیرگذاری در فرایندها و تصمیم‌سازی‌ها و سیاست‌گذاری‌های بین‌المللی و منطقه‌ای در زمینه آمارهای رسمی هم ضرورت کامل دارد. بیش از ۱۰ مورد نظرسنجی بین‌المللی در این زمینه پردازش و به سازمان‌های بین‌المللی متقاضی ارسال شده است. چند نمونه از نظرسنجی‌های مزبور به شرح زیر است:
- پاسخ به درخواست اداره کل امور بین‌المللی محیط‌زیست و توسعه پایدار وزارت امور خارجه در خصوص طرح مشترک بازتوانی اجتماعی- اقتصادی تیم کشوری سازمان ملل متحد برای جمهوری اسلامی ایران؛
 - دو پرسشنامه از اولین مشاوره جهانی برای حسابداری زیست‌بوم اکوسیستم تجربی^۱؛
 - بررسی نامه اداره آمار اروپا مبنی بر اعلام نظر درباره تارنمای آن اداره و مندرجات آن؛
 - پاسخگویی به پرسشنامه برخط نظرسنجی سازمان ملل متحد در مورد اقدامات مراکز ملی آماری در برابر کووید-۱۹؛
 - نظرسنجی اداره آمار اروپا درباره برنامه آمار اتحادیه اروپا؛

^۱ SEEA: System of Environmental and Economic Accounting (UN)

- نظرسنجی سسریک (SESRIC) برای اظهار نظر مراکز آماری کشورهای عضو در خصوص ترتیبات برگزاری دهمین نشست کمیسیون آمار سازمان همکاری اسلامی (OIC)؛
- پرسشنامه صندوق جمعیت در مورد نظرسنجی برای ارائه آموزش الکترونیکی در زمینه سرشماری‌های ثبتی مبنا و
- پرسشنامه نظرسنجی برخط فائو با موضوع "جمع‌آوری اطلاعات در زمینه برنامه‌ها و نتایج سرشماری کشاورزی دور ۲۰۲۰ میلادی در کشورهای جهان".

اطلاع‌رسانی و انجام مکاتبات مربوط به نشست‌ها و دوره‌های آموزشی برخط

دوره‌های مجازی (برخط) از نظر کثرت شرکت‌کنندگان و کاهش هزینه‌ها بر رویدادهای حضوری برتری دارند و شرکت کارشناسان مرکز آمار ایران در آن‌ها می‌تواند به ارتقای ظرفیت آماری کشور و نوین‌سازی نظام آماری منجر شود. در سال ۱۳۹۹، ۲۵ دوره آموزشی با عناوین زیر توسط مجامع بین‌المللی برگزار شد.

- دوره آموزشی الکترونیکی آمارهای سلامت برای نظارت بر اهداف توسعه پایدار (SDG) «(برگزارکننده: سیاپ)؛
- دوره آموزشی الکترونیکی سطح متوسطه نظام حساب‌های ملی - حساب‌های یکپارچه تراکنش (برگزارکننده: سیاپ)؛
- دوره آموزشی الکترونیکی استفاده از نرم‌افزار CSPro و Survey Solution برای استفاده در انجام مصاحبه‌های فردی با کمک رایانه CAPI (برگزارکننده: سیاپ)؛
- دوره آموزشی برخط در زمینه تدوین فراداده‌های ملی برای اهداف توسعه پایدار از سوی مؤسسه آمار آسیا و اقیانوسیه (برگزارکننده: سیاپ)؛
- دوره آموزشی برخط آمارهای مالی دولت (GFSX) (برگزارکننده: صندوق بین‌المللی پول)؛
- دوره آموزشی برخط در زمینه آمارهای تجارت بین‌المللی در خدمات (برگزارکننده: بخش آمار سازمان ملل متحد)؛
- کارگاه آموزشی پشتیبانی از نظارت بر نماگر شماره ۵،۲ اهداف توسعه پایدار درباره همکاری‌های فرامرزی آبی (برگزارکننده: یونسکو)؛
- کارگاه آموزشی آمارهای مهاجرت بین‌المللی نیروی کار (برگزارکننده: اداره آمار جمهوری کره و سازمان بین‌المللی کار)؛
- وبینار آموزشی صندوق بین‌المللی پول و مؤسسه آموزشی سنگاپور (STI) با عنوان: آیا جریان‌های انتقال پول، قربانی دیگر همه‌گیری کووید-۱۹ است؟؛
- کارگاه آموزشی منطقه‌ای برخط در زمینه سنجش نماگرهای اهداف توسعه پایدار از طریق اطلاعات سرشماری نفوس و مسکن و آمارهای ثبتی حیاتی (برگزارکننده: اسکاپ)؛
- اطلاع‌رسانی در مورد دوره‌های آموزشی برخط IMF (برگزارکننده: صندوق بین‌المللی پول)؛
- دوره آموزشی برخط تربیت مدرسان آمارهای اقتصادی (برگزارکننده: اسکاپ)؛
- کارگاه آموزشی در مورد پیاده‌سازی تجمیع/یکپارچه‌سازی داده‌ها در منطقه آسیا و اقیانوسیه (برگزارکننده: اسکاپ)؛
- دوره آموزشی برخط در زمینه آمارهای جرم و جنایت از دیدگاه جنسیت (برگزارکننده: سیاپ)؛

- دوره آموزشی الکترونیکی با موضوع حساب‌های بین‌المللی (برگزارکننده: سیاپ)؛
- اعلام برنامه دوره‌های آموزشی برخط صندوق بین‌المللی پول؛
- اعلام برگزاری کارگاه آموزشی با موضوع ظرفیت‌سازی سازمانی برای سیستم‌های مؤثر (برگزارکننده: سسریک)؛
- انعکاس درخواست پژوهشکده آمار به وزارت امور خارجه در خصوص ضرورت برگزاری دوره آموزشی در مورد نحوه تعامل با کارگزاری‌های بین‌المللی در جمهوری اسلامی ایران از سوی آن وزارتخانه؛
- دعوت به حضور در نشست وبینار و کارگاه آموزشی منطقه‌ای سازمان جهانی بهداشت برای مشاوره کشوری در زمینه اهداف توسعه پایدار؛
- دوره آموزشی انجام مصاحبه فردی با کمک رایانه CAPI (برگزارکننده: سیاپ)؛
- دوره آموزشی مجازی چارچوب آمارهای مرتبط با بلایای طبیعی (برگزارکننده: سیاپ)؛
- دوره آموزشی الکترونیکی سازمان ملل متحد در مورد آمارهای تجارت بین‌المللی کالاها (برگزارکننده: بخش آمار سازمان ملل متحد)؛
- اعلام فراخوان صندوق بین‌المللی پول با موضوع برای شرکت در دوره‌های آموزشی برخط آن صندوق؛
- اطلاع‌رسانی نامه وزارت امور خارجه در خصوص شرکت در کارگاه آموزشی برخط مقاصد گردشگری (برگزارکننده: سسریک)؛
- دوره آموزشی مجازی با موضوع جمع‌آوری و تحلیل داده‌های تجارت خدمات (برگزارکننده: سسریک)؛
- برگزاری دوره آموزشی الکترونیکی در زمینه جمع‌آوری فراداده‌های ملی برای اهداف توسعه پایدار (برگزارکننده: سیاپ) و
- دوره آموزشی الکترونیکی آمارهای تجارت بین‌المللی کالاها (برگزارکننده: بخش آمار سازمان ملل متحد).

تبادل نشریه با کاربران خارج از کشور

با توجه به ملاحظات زیست‌محیطی و صرفه‌جویی در هزینه‌ها، انتشار و ارسال نسخه چاپی نشریات مرکز از جمله سالنامه آماری، با انتشار نسخه الکترونیکی آن در درگاه ملی آمار جایگزین شده و به منظور آگاه ساختن مشترکان سالنامه آماری کشور و هدایت آن‌ها به محل درج این نشریه در بخش انگلیسی درگاه ملی آمار، سال قبل با ۵۲ مشترک این نشریه آماری مکاتبه شد.

از سوی دیگر، خبرنامه‌های آماری یکی از منابع اطلاعاتی سودمند و مقرون به صرفه برای آگاهی از فعالیت‌های جاری و آتی ادارات ملی آمار کشورهای جهان و سازمان‌های آماری بین‌المللی به شمار می‌آیند این خبرنامه‌ها می‌توانند اطلاعات مفیدی را در مورد آخرین روش‌های کار و پیشرفت‌ها و ابداعات آماری مورد استفاده و نیز اطلاع از وضعیت کشورهای مختلف در این عرصه‌ها، به کاربران ارائه کنند. با توجه به این مسئله، دریافت و توزیع این خبرنامه‌ها همواره در دستور کار این مرکز قرار گرفته است. شماری از ۶۶ عنوان خبرنامه دریافتی از ادارات ملی آمار کشورهای جهان و سازمان‌های آماری بین‌المللی به شرح زیر است:

-خبرنامه اداره مرکزی آمار فلسطین با موضوعات زیر:

- خبرنامه (بولتن خبری) ماهانه اداره مرکزی آمار فلسطین: ۱۲ مورد؛
- خبرنامه در مورد شاخص قیمت تولید کننده در فلسطین: ۱۲ مورد؛

- خبرنامه در خصوص شاخص تولیدات صنعتی در فلسطین ۸ مورد؛
- خبرنامه در خصوص تعداد پروانه های صادر شده ساختمان در فلسطین: ۲ مورد؛
- خبرنامه شاخص قیمت مصرف کننده در فلسطین ۱۲: مورد و
- خبرنامه در خصوص نتایج مقدماتی تجارت خارجی ثبت شده کالاها ۳ مورد.

– خبرنامه های دریافتی از مراجع دیگر:

- خبرنامه اداره ملی آمار اردن در مورد آمارهای اشتغال در آن کشور: ۱ مورد؛
- خبرنامه مؤسسه آمار ترکیه: ۱ مورد؛
- خبرنامه مؤسسه آمار آسیا و اقیانوسیه (سیاپ): ۲ مورد؛
- خبرنامه مؤسسه بین المللی آمار آمار (ISI): ۴ مورد؛
- خبرنامه الکترونیکی مرکز پژوهش ها و آموزش های آماری، اقتصادی و اجتماعی برای کشورهای اسلامی^۱: ۲ مورد و
- خبرنامه الکترونیکی کمیسیون اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد برای آسیا و اقیانوسیه (اسکاپ): ۱ مورد.

شرکت در نشست ها و گردهمایی ها

در سال ۱۳۹۹، به سبب همه گیری جهانی کووید -۱۹، تمامی سمینارها، نشست های آماری بین المللی به صورت مجازی برگزار شدند. بیش از ۷۵ مورد اطلاع رسانی و اعلام دعوت از مسئولان و کارشناسان مرکز برای حضور در نشست های مجازی و وبینارهای بین المللی در سال ۱۳۹۹ صورت گرفته است. فهرست برخی از نشست هایی که همکاران این مرکز مشارکت داشته اند به شرح زیر است:

- شرکت در نشست برخط سیاپ با موضوع یکپارچگی داده ها؛
 - شرکت در وبینار مدیریت همه گیری کووید - ۱۹؛
 - چشم انداز داده های بزرگ برای آمار رسمی در آسیا و اقیانوسیه (ESCAP)؛
 - شرکت در دوره نشست مجازی اسکاپ در زمینه تجربیات سرشماری ثبتی مبنا؛
 - ارائه سه مقاله در کنفرانس های بین المللی با موضوعات ذیل:
- Application of the textmining technique to improve the dataset integration in foregion trade price indexes
 - probabitistic record linkage: an innovative method to improve the q-vality of integration
 - outlier detection in consumer price index by using fuzzy clustering, a case of Iranian inflation data

¹ SESRIC: Statistical, Economic and Social Research and Training Centre for Islamic Countries

- نشست برخاست ششمین کنفرانس بین‌المللی در باره مه‌داده‌ها برای آمارهای رسمی؛
- 50 years of Statistical Capacity-building by UNSIAP
- Safety first: Collection data and protecting people in a global pandemy
- شرکت در نشست تخصصی اسکاپ با موضوع "رصد سریع آمارهای مرگ و میر ۲۰۲۰"؛
- شرکت در نشست تخصصی اسکاپ با موضوع "تولید آمارهای جمعیت از آمارهای ثبتی جمعیت"؛
- شرکت در وبینار آموزشی «استفاده از داده‌های ماهواره‌ای در ادارات ملی آمار» برگزار شده توسط کمیسیون اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد برای آسیا و اقیانوسیه (SCAP) به صورت مجازی و برخاست؛
- شرکت در وبینار آموزشی «شاخص‌های اهداف توسعه پایدار برای آرمان ۶ (SDG6)» برگزار شده توسط مرکز آموزش و پژوهش‌های آماری، اقتصادی و اجتماعی برای کشورهای اسلامی (SESRIC) به صورت مجازی و برخاست؛
- شرکت در وبینار ارزیابی کیفی نابرابری برای نظام‌های ثبت احوال و آمارهای حیاتی اسکاپ؛
- شرکت در نشست تخصصی متعدد اسکاپ با موضوعات مرتبط با سرشماری و داده‌های مکانی؛
- شرکت در وبینار استفاده از داده‌ها در روزنامه‌نگاری؛ بخش آمار سازمان ملل و
- شرکت در وبینار جمعیت کشورهای اسلامی (سسرک).

استقرار نظام‌های نوین

برنامه‌ریزی، بهبود عملکرد و

نظارت راهبردی

وظایف مرتبط با نظام آماری

نظام آماری مجموعه‌ی دستگاه‌ها و نهادهای درگیر در فعالیت‌های آماری، وظایف و فعالیت‌های هریک از اجزای نظام آماری کشور، روابط درونی و بیرونی آن‌ها بایکدیگر، اصول، قوانین و مقررات حاکم بر وظایف و روابط آماری را در برمی‌گیرد. مهمترین اهداف نظام آماری عبارتست از: شناخت مشکلات و تنگناهای نظام تولید آمار در کشور، تشخیص دقیق نیازهای آماری کشور، برنامه‌ریزی جامع جهت تهیه و تولید اطلاعات آماری مورد نیاز، تبیین ساختار مدیریتی و تعیین وظایف هریک از رده‌ها در انجام فعالیت‌های آماری، تعیین شیوه ارتباط میان رده‌های مدیریتی نظام آماری، نظارت و ارزیابی کامل فنی، اجرایی و مالی فعالیت‌های آماری کشور، ایجاد و توسعه پایگاه اطلاعات آماری و بهنگام‌سازی اطلاعات آماری برای ارائه به کاربران و اطلاع رسانی تولیدات آماری می‌باشد. ساختار مدیریتی نظام آماری کشور متشکل از: مجلس شورای اسلامی، هیئت وزیران، شورای عالی آمار، کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار، مرکز آمار ایران و کمیته‌های آماربخشی است. فلسفه وجودی مجلس شورای اسلامی و هیئت وزیران در نظام آماری کشور ناشی از آن است که مشارکت این دو نهاد در صورت لزوم و موارد خاص و فوق‌العاده، با تصمیم‌گیری و تصویب قوانین و مقررات ناظر بر فعالیت‌های آماری در نظام آماری کشور پیش‌بینی شده باشد.

شورای عالی آمار

وظایف شورای عالی آمار به عنوان مهم‌ترین مرجع سیاستگذاری و هماهنگ‌کننده فعالیت‌های آماری در زمینه تأمین نیازهای آماری کشور و رفع مشکلات و نارسایی‌های گسترده تولید آمارهای اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی در قانون مصوب ۱۳۵۳ مرکز آمار ایران مورد تأکید قرار گرفته است. این شورا به منظور انجام وظایف خود در سال ۱۳۹۹، بنا بر صلاحدید ریاست محترم شورا، جلسه‌ای نداشته است.

کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار

بر اساس ماده ۶ "آیین‌نامه اجرایی دبیرخانه شورای عالی آمار"، کمیسیون تخصصی، به عنوان بازوی کارشناسی و مشورتی شورای عالی آمار، به منظور بررسی تخصصی برنامه‌ها و طرح‌های مربوط به فعالیت‌های آماری کشور که از سوی کمیته‌های آمار بخشی و شورای عالی آمار ارجاع می‌شود، تشکیل می‌گردد. این کمیسیون در سال ۱۳۹۹، سه جلسه برگزار نموده که اهم مصوبات بشرح ذیل است.

- مقرر شد طرح آمارهای حوادث شغلی و پیشنهادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به عنوان طرح ملی و استاندارد برای سنجش حوادث شغلی کشور تعیین شود و بودجه ای هم در صورتیکه در ردیف بودجه شورای عالی آمار قرارگیرد به آن اختصاص داده شود؛
- آیین نامه تشکیل شورای راهبری پژوهش و آموزش نظام آماری کشور با اصلاحات مطروحه مورد تأیید اعضای کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار در اختیار اعضا قرار گرفت؛
- مقرر شد جلسه هماهنگی دستگاه‌های اجرایی که فهرست آمار رسمی آنها تاکنون نهایی نشده با دفاتر مربوط در مرکز آمار ایران جهت بهره گیری از پیشنهادات و رفع اختلافات و تناقضات احتمالی ظرف دو هفته صورت گیرد و نتیجه به کمیسیون تخصصی و در صورت ضرورت به شورای عالی آمار برای اتخاذ تصمیم نهایی منعکس شود؛

- فهرست آمار رسمی مورد تأیید اعضای کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار قرار گرفت؛
- اعضای کمیسیون تخصصی مکلف هستند نظرات اصلاحی خود را در خصوص آیین نامه کیفیت تا ۱۰ روز به صورت کتبی به دبیرخانه شورای عالی آمار ارسال دارند؛
- دبیرخانه شورای عالی آمار مجموعه مستندات مربوط به چارچوب کیفیت و تجربیات سایر کشورها را برای اعضای کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار ارسال دارد؛
- مقرر گردید معاونت توسعه روستایی ریاست جمهوری نسبت به توسعه و تقویت سامانه جامع آماری و اطلاعات آبادی‌های کشور با همکاری کلیه دستگاه‌های اجرایی مبادرت ورزد و نسبت به تأمین اعتبار و بودجه آن اقدام مقتضی بعمل آید؛
- -مقرر گردید مرکز آمار ایران ضمن رصد سامانه جامع آماری و اطلاعات آبادی‌های کشور، همکاری لازم را در زمینه استاندارد سازی سامانه به عمل آورد و
- آیین‌نامه نشان کیفیت آمارهای رسمی ایران مورد اعضای کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار قرار گرفت.

دبیرخانه شورای عالی آمار

وظایف دبیرخانه‌ای شورای عالی آمار بر اساس ماده یک "آیین‌نامه اجرایی دبیرخانه شورای عالی آمار" (مصوب جلسه ۱۳۸۲/۳/۱۷ شورای عالی آمار) بر عهده مرکز آمار ایران است. اهم اقدامات دبیرخانه شورای عالی آمار در سال ۱۳۹۹ به قرار ذیل است:

- مدیریت برگزاری جلسات کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار و هماهنگی در برگزاری جلسات کمیته‌های آماربخشی؛
- ابلاغ، اطلاع‌رسانی و خبررسانی رویدادهای مرتبط با نظام آماری به مجموعه نظام اداری کشور از طریق درگاه ملی آمار، زیرسایت دبیرخانه شورای عالی آمار؛
- شرکت در جلسات کمیته‌های آماربخشی درخصوص تبیین و هماهنگی تکالیف دستگاه‌های اجرایی در اجرای برنامه ملی توسعه آمار کشور و
- ارزیابی عملکرد کمیته‌های آماربخشی.

کمیته‌های آماربخشی

به منظور ساماندهی فعالیت‌های آماری، انعکاس مشکلات وضعیت موجود و نیازهای آماری در ۲۹ دستگاه اجرایی کشور کمیته‌های آمار بخشی سازماندهی شده‌اند. بدین منظور کمیته‌های آماربخشی در سال ۱۳۹۹، در مجموع ۴۷ جلسه برگزار نمودند. در این میان کمیته آمارهای "تعاون، کار و رفاه اجتماعی" مستقر در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، کمیته آمارهای "کمیته آمارهای میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری" مستقر در وزارت میراث فرهنگی و گردشگری فعالیت بیشتری نسبت به سایر کمیته‌های آماربخشی داشته‌اند.

تشخیص صلاحیت مشاوران آماری

تاریخچه فعالیت تشخیص صلاحیت، تمدید، ارتقاء رتبه و صدور گواهی نامه فعالیت آماری در مرکز آمار ایران به سال ۱۳۸۳ برمی گردد که پس از تصویب آیین نامه تشخیص صلاحیت به شماره ۲۰۶۳۷۵/ت/۲۸۴۳۷ مورخ ۸۳/۴/۲۳ توسط هیئت محترم وزیران و تفویض اختیار تشخیص صلاحیت مشاوران در رشته خدمات مطالعات آماری طی نامه شماره ۱۰۳۷۱۳/۱۰۱ مورخ ۸۳/۶/۸ انجام شد و پس از آن طی آگهی در روزنامه های کثیرالانتشار، موضوع اطلاع رسانی شد. در حال حاضر مرکز آمار ایران در ۴ تخصص آمارهای اقتصادی اجتماعی خانوار، آمارهای کشاورزی، آمارهای صنعت و معدن و زیربنایی و آمارهای خدمات، گواهی نامه فعالیت صادر می نماید. بیش از ۱۱۵ شرکت در سطح کشور با مجوز مرکز آمار ایران فعالیت آماری انجام می دهند بطوری که بسیاری از طرح های آماری مربوط به معاونت آمار و اطلاعات استان ها با همکاری شرکت های آماری دارای گواهی نامه فعالیت آماری انجام می شود. در حال حاضر در هر استان حداقل یک شرکت آماری و حداکثر ۳۱ شرکت آماری (استان تهران) با مجوز و نظارت مستقیم مرکز آمار ایران فعالیت می کنند. فعالیت هایی که در سال ۱۳۹۹ انجام شده است به شرح زیر می باشد:

- صدور گواهی نامه جدید ۵ شرکت آماری؛
- تمدید اعتبار گواهی نامه فعالیت آماری ۱۶ شرکت آماری و
- بررسی ارتقای رتبه گواهی نامه فعالیت آماری ۱ شرکت آماری.

لازم به ذکر است با توجه به اینکه طبق ماده ۲۴ آیین نامه خرید خدمات مشاوره، خرید خدمات مشاوره از اشخاص حقیقی تا سقف معاملات متوسط با تشخیص بالاترین مقام دستگاه اجرایی یا مقام مجاز از طرف وی، مجاز می باشد، لذا بررسی صلاحیت و صدور گواهی نامه صلاحیت برای اشخاص حقیقی توسط مرکز از سال ۱۳۹۶ صورت نمی پذیرد.

طراحی و تدوین برنامه عملیاتی مرکز آمار ایران، پایش و بهبود مدیریت عملکرد

طراحی و تدوین برنامه عملیاتی مرکز آمار ایران از سال ۱۳۹۶ براساس الگویی از برنامه ریزی که شامل سلسله مراتب اهداف، سلسله مراتب برنامه ها (عملیاتی) و سلسله مراتب فعالیت ها بوده تدوین شده است. مراحل و یا گام های طی شده جهت تدوین این برنامه به ترتیب موارد ذیل بوده که توسط کلیه دفاتر و گروه های تخصصی مرکز آمار ایران تدوین شد. در این الگو ابتدا عناوین اهداف کلان این مرکز توسط هیئت ریسه تعیین و به صورت آشنایی برنامه های هر یک از معاونت ها ذیل هر یک از اهداف مرکز و به تبع آن برنامه های دفاتر ذیل برنامه های معاونت و وظایف گروه ها ذیل برنامه های دفاتر با ویژگی های زیر تعیین شد:

- تاریخ شروع فعالیت؛
- نوع خروجی (محصول)؛
- شرح خروجی (محصول)؛
- نوع پیش نیاز (ورودی)؛
- شرح پیش نیاز (ورودی)؛

- نوع سازمان برای دریافت پیش‌نیاز؛
- دفتر تأمین کننده پیش‌نیاز و
- تاریخ دریافت پیش‌نیاز.

از ویژگی‌های اصلی این برنامه در سال ۱۳۹۹، محصول محور شدن ۱۹۷۸ فعالیت مربوط به کلیه گروه‌های تخصصی و همچنین توجه به تصریح دقیق پیش‌نیازهای آن‌ها بود.

همچنین در راستای فراهم نمودن مکانیسمی برای کنترل، ارزیابی عملکرد برنامه‌ها و گزارش‌دهی مطلوب برای سطوح عالی مدیریت، سامانه‌ای با عنوان "مدیریت عملکرد بر مبنای محصول (RBM)" توسط این مرکز طراحی و از سال ۱۳۹۶ مورد بهره‌برداری قرار گرفته است. در سال ۱۳۹۹، بر اساس اجرای مستمر ارزیابی عملکرد دفاتر و گروه‌های تخصصی و بر اساس گزارشات دوره‌ای پایش عملکرد، موانع پیش رو جهت تحقق عملکرد واحدهای مرکز شناسایی شد تا از طریق پیگیری‌های مدیریتی، بهبود فرایند دسترسی به اهداف مرکز تسهیل شد. شایان ذکر است از نتایج پایش و ارزیابی عملکرد دفاتر و گروه‌های مرکز در فرایند ارزشیابی عملکرد کارکنان نیز بهره‌برداری شده است.

روند رصد و ارزیابی پیشرفت برنامه ملی توسعه آمار کشور (۱۴۰۰-۱۳۹۶)

مرکز آمار ایران در اجرای ماده ۱۰ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، برنامه ملی توسعه آمار کشور (۱۴۰۰-۱۳۹۶) را از سال ۱۳۹۶ با همکاری دستگاه‌های اجرایی تهیه نموده و پس از تصویب شورای عالی آمار در طی بخشنامه شماره ۴۷۳۶۶۱ مورخ ۱۳۹۷/۹/۵ معاون محترم رئیس جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور به دستگاه‌های اجرایی کشور ابلاغ کرد. این مرکز طی سال ۱۳۹۹ و در راستای اجرای ماده ۹ برنامه ملی توسعه آمار کشور (۱۴۰۰-۱۳۹۶) مبنی به رصد و ارزیابی پیشرفت برنامه‌های اجرایی برنامه ملی آمار، نسبت به طراحی و راه اندازی سامانه رصد برنامه ملی آمار کشور اقدام نمود. با توجه به بررسی گزارشات دریافتی از دستگاه‌ها، پیشرفت اجرای تکالیف برنامه ملی مناسب بوده است. لازم به ذکر است، هر ساله تکالیف دستگاه‌های در اجرای مواد برنامه ملی توسعه آمار کشور به دستگاه‌ها ابلاغ می‌شود و توفیق در اجرای این تکالیف، مبنای ارزیابی دستگاه محسوب می‌شود. همچنین در راستای اجرای تکالیف مربوط به مرکز آمار ایران در اجرای این برنامه نیز اهم اقدامات صورت گرفته در سال ۱۳۹۹ به شرح زیر می‌باشد:

- تشکیل کمیته‌های متعدد و تنظیم قوانین برای تصویب شناسه یکتا در مراجع مرتبط و همکاری مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی برای تهیه و تأیید "تصویب نامه اختصاص شناسه ملی به مجوزها و کسب و کارهای کشور"؛
- مکاتبه با ۱۴۵ دستگاه اجرایی و ارسال راهنمای کار با سامانه رصد برنامه ملی آمار کشور برای دریافت گزارش عملکرد سال ۱۳۹۹ دستگاه‌های اجرایی؛
- تصویب پیش‌نویس قانون آمار کشور در پنجاه و نهمین جلسه شورای عالی آمار مورخ ۱۳۹۸/۵/۲۲ و ارسال برای سازمان برنامه و بودجه برای ارسال به هیئت دولت؛
- ارسال ساختار سازمانی مرکز آمار ایران مورد بازنگری قرار گرفت و جهت تأیید به سازمان امور اداری و استخدامی کشور؛

- دریافت ریزداده‌ها موردنیاز از دستگاه‌های اجرایی (از جمله ثبت احوال کشور، وزارت آموزش و پرورش، شرکت پست، سازمان امور مالیاتی و...)
- اتصال کدپستی به پارسل (تهیه ژئوکدپستی) برای ۶۴۱ شهر توسط شرکت پست جمهوری اسلامی ایران و
- راه‌اندازی ژئوپرتال ملی توسط سازمان نقشه‌برداری کشور.

تدوین گزارش ارزیابی عملکرد مرکز آمار در بعد شاخص‌های عمومی و اختصاصی دستگاه‌های اجرایی کشور

به منظور عملیاتی نمودن برنامه جامع اصلاح نظام اداری موضوع مصوبه شماره ۱۲۷۶۷۵/ت/۵۰۶۴۲-هـ تاریخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۸ هیئت محترم وزیران، و در اجرای بند (الف) ماده ۳ آیین‌نامه اجرایی مواد ۸۱ و ۸۲ قانون مدیریت خدمات کشوری (به شماره ۴۴۳۲۷/۴۲۲۵ تاریخ ۱۳۸۹/۱/۱۴) و به منظور استقرار کامل نظام مدیریت عملکرد در دستگاه‌های اجرایی (موضوع دستورالعمل اجرایی شماره ۲۰۰/۲۷۹۱۱ تاریخ ۱۳۸۹/۵/۲۸)، شاخص‌هایی سالانه توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور به دستگاه‌های اجرایی ابلاغ می‌شود که مبنای ارزیابی وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی در قالب ۱۰۰۰ امتیاز برای شاخص‌های اختصاصی و ۱۰۰۰ امتیاز شاخص‌های عمومی می‌باشد. نتایج ارزیابی عملکرد دستگاه‌ها بر اساس امتیازات کسب شده به شورای عالی اداری و ریاست محترم جمهور ارائه می‌شود و از دستگاه‌های برتر در جشنواره شهید رجایی تقدیر به عمل می‌آید. اقدامات انجام شده در این سال در راستای تدوین گزارش شاخص‌های عمومی و اختصاصی مرکز آمار ایران به شرح زیر می‌باشد:

- تدوین و اعلام ۶ شاخص اختصاصی ارزیابی عملکرد سال ۱۳۹۹ مرکز آمار ایران در قالب فرم‌های مصوب؛
- بسترسازی و پیگیری اجرای برنامه سه ساله اصلاح نظام اداری مرکز آمار ایران؛
- تجزیه و تحلیل و تهیه گزارش آسیب‌شناسی نتایج ارزیابی عملکرد شاخص‌های عمومی و اختصاصی سال ۱۳۹۸ در جهت بهبود و رفع موانع؛
- پیگیری مداوم اقدامات اولویت‌دار برای اجرای شاخص‌های عمومی سال ۱۳۹۹ مرکز آمار ایران؛
- برگزاری جلسات کارشناسی و تعامل با ارزیابان سازمان اداری و استخدامی کشور و بهره‌گیری از نقطه نظرات آنان جهت بهبود عملکرد سال ۱۳۹۹؛
- تهیه و تدوین گزارشات ارزیابی عملکرد شاخص‌های عمومی و اختصاصی سال ۱۳۹۹ مرکز آمار ایران؛
- بارگذاری گزارشات فوق به همراه مدارک و مستندات ذی‌ربط در سامانه نظام مدیریت عملکرد دولت (تسما) و
- ارائه راهنمایی و مشاوره به دستگاه‌های اجرایی در خصوص مفاد شیوه‌نامه ارزیابی شاخص اجرای برنامه ملی توسعه آمار کشور ۱۳۹۹.

همچنین مرکز آمار ایران در راستای تثبیت مرجعیت در نظام آماری کشور ضمن تعامل، هماهنگی و پیگیری‌های مستمر، از سال ۱۳۹۶ توانست اضافه شدن شاخص "اجرای برنامه ملی توسعه آمار کشور و مدرن‌سازی نظام آماری" ذیل شاخص‌های عمومی ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی را به تأیید سازمان اداری و استخدامی کشور برساند. بر این اساس، در سال ۱۳۹۹ این مرکز ارزیابی این شاخص را برای ۱۴۵ دستگاه اجرایی در قالب ۲۰ امتیاز و با استفاده از ۷ نماگر تعریف شده ذیل، به انجام رسانید.

جدول ۷- اجرای برنامه ملی توسعه آمار کشور و مدرن سازی نظام آماری (۱۳۹۶-۱۴۰۰)

زیر شاخص	عنوان زیر شاخص	سقف امتیاز
۱	اجرای تکالیف مربوط به ماده ۵ برنامه ملی توسعه آمار کشور موضوع استقرار نظام جامع ثبت های آماری ایران (ایران استارز)	۱۴
۲	اجرای تکالیف مربوط به ماده ۶ برنامه ملی توسعه آمار کشور موضوع مقایسه پذیری و جمع پذیری اطلاعات آماری و ایجاد یکپارچگی در تولید، توسعه و ارتقای کیفیت آمارهای رسمی	
۳	اجرای تکالیف مربوط به ماده ۷ برنامه ملی توسعه آمار کشور موضوع تامین، توسعه و استقرار زیر ساخت های فناوری در راستای مدرن سازی نظام آماری	
۴	اجرای تکالیف مربوط به ماده ۸ برنامه ملی توسعه آمار کشور موضوع یکپارچه سازی نظام برنامه ریزی و سیاست گذاری فعالیت ها و ظرفیت های آموزشی و پژوهشی نظام آماری	۱
۵	اجرای تکالیف مربوط به ماده ۹ برنامه ملی توسعه آمار کشور موضوع پیاده سازی نظام مدیریت کیفیت و رعایت استانداردهای آماری	۲
۶	اجرای تکالیف مربوط به ماده ۱۰ برنامه ملی توسعه آمار کشور موضوع ترویج و ارتقای سواد و فرهنگ آماری و افزایش سرمایه اجتماعی	۱
۷	اجرای تکالیف مربوط به ماده ۹ برنامه ملی توسعه آمار کشور موضوع ارائه گزارش های شش ماهه عملکرد دستگاه های اجرایی به دبیرخانه شورای عالی آمار کشور	۲

همچنین برای نخستین بار بر اساس تعاملات صورت گرفته با سازمان اداری و استخدامی کشور و در راستای استقرار نظام آمارهای ثبتی مبنا در کشور در سال ۱۳۹۹ علاوه بر ارزیابی ۲۰ امتیاز مندرج در شاخص های عمومی دستگاه های اجرایی کشور، اضافه شدن شاخصی با عنوان "ارائه ریز داده و اطلاعات آماری مورد نیاز ثبت های آماری کشور به مرکز آمار ایران" در ذیل شاخص های اختصاصی ۱۵ دستگاه اجرایی ذیل، مورد تأیید این سازمان قرار گرفت. این مرکز وضعیت دستگاه ها در کسب امتیاز این شاخص را مورد ارزیابی قرار می دهد و نتایج را جهت ابلاغ به دستگاه ها به سازمان اداری و استخدامی کشور اعلام می کند.

جدول ۸- ارزیابی شاخص "ارائه ریز داده و اطلاعات آماری مورد نیاز ثبت های آماری کشور به مرکز آمار ایران"

ردیف	وزارتخانه / سازمان مستقل	ستاد و سازمان های وابسته
۱	وزارت آموزش و پرورش	ستاد وزارت آموزش و پرورش
۲	وزارت دفاع	وزارت دفاع
۳	وزارت نیرو	شرکت مادر تخصصی مهندسی آب و فاضلاب کشور
۴		شرکت مادر تخصصی توانیر
۵	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	ستاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۶		سازمان بیمه سلامت ایران

۷	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	شرکت پست جمهوری اسلامی ایران
۸	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	ستاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
۹		سازمان تأمین اجتماعی
۱۰	وزارت کشور	ستاد وزارت کشور
۱۱		سازمان ثبت احوال کشور
۱۲	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
۱۳	وزارت نفت	ستاد وزارت نفت
۱۴	وزارت اقتصاد و دارایی	سازمان امور مالیاتی کشور
۱۵	وزارت صنعت، معدن و تجارت	ستاد وزارت صنعت، معدن و تجارت

ارزیابی معاونت آمار و اطلاعات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها

وجود اطلاعات آماری باکیفیت و بهنگام از ضرورت‌های حکمرانی مطلوب بوده و پیش‌نیازی برای طراحی و ارزیابی برنامه‌ریزی‌های توسعه، پایش اثربخشی تخصیص‌های اعتباری و برنامه‌های آمایش سرزمین به حساب می‌آید. تأکید مسئولان ارشد نظام که در بیانات مقام معظم رهبری، بخش‌نامه به شماره ۵۴۱۵۴/۱۶۸۶۱۴ مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۲۷ معاون اول محترم دولت و همچنین بخش‌نامه شماره ۱۷۴۶۷۶۴ مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۱۳، رئیس محترم سازمان برنامه و بودجه کشور نمودی بیش از پیش پیدا کرده است و بی شک مؤید لزوم توجه به تولید اطلاعات آماری با کیفیت در سطوح جغرافیایی و موضوعی مناسب است. از آنجایی که بار اصلی تولید آمار رسمی کشور از جمله نرخ بیکاری، نرخ تورم و رشد اقتصادی بر عهده معاونت آمار و اطلاعات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌های کشور است، ارزیابی کیفیت، صحت و انطباق آمارهای رسمی تولید شده با استانداردهای آمار رسمی در تعامل مستقیم با این سازمان‌ها قابل حصول است. با توجه به نقش مرجعیت مرکز آمار ایران و محوریت نظام آماری کشور، مسئولیت ارزیابی فعالیت‌های آماری سازمان‌های مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها در قالب ۶ شاخص و ۱۹ نماگر جمعاً با ۱۰۵ امتیاز به این مرکز واگذار شد. شاخص‌های ارزیابی به گونه‌ای انتخاب شده‌اند که علاوه بر پوشش مناسب فعالیت‌های آماری سازمان‌های مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها، قابل اندازه‌گیری و دارای مستندات باشند.

شاخص‌های تعیین شده برای ارزیابی سال ۱۳۹۹، مشابه شاخص‌های سال ۱۳۹۸ بوده و با توجه به استراتژی و هدف جدید مرکز در توسعه و استفاده از آمارهای ثبتی، تنها یک شاخص برای ارزیابی فعالیت‌های استان‌ها در حوزه «ساماندهی و جمع‌آوری داده‌های اداری برای تولید آمارهای ثبتی با هدف سرشماری ثبتی‌مبنا» اضافه شده است که تمامی این شاخص‌ها در قالب جدول ۹ ارائه شده است.

جدول ۹- شاخص‌های اصلی ارزیابی محور هفتم (آمار و اطلاعات)

کد شاخص	عنوان شاخص	واحد سنجش	هدف کمی	امتیاز سال ۱۳۹۹
۷/۱	جمع‌آوری و ساماندهی آمارهای ثبتی مربوط به دستگاه‌های اجرایی استان در چارچوب نظام آمارهای ثبتی کشور با هدف سرشماری ثبتی مبنا	درصد	۱۰۰	۲۰
۷/۲	اجرای به‌موقع طرح‌های آماری	درصد	۱۰۰	۱۶
۷/۳	کیفیت اجرای طرح‌های آماری	درصد	۱۰۰	۳۰
۷/۴	گردآوری اطلاعات مورد نیاز حساب‌های منطقه‌ای	درصد	۱۰۰	۱۷
۷/۵	تهیه سالنامه آماری استان	درصد	۱۰۰	۱۰
۷/۶	تهیه و بهنگام‌سازی فایل جغرافیایی و نقشه‌های شهری و روستایی	درصد	۱۰۰	۱۲
جمع کل امتیازات شاخص‌های محور هفتم (آمار و اطلاعات)				۱۰۵

استقرار نظام های نوین
مدیریت منابع انسانی، توسعه
سازمانی و توانمندسازی
همکاران در محیط کاری
بالنده و با نشاط

امروزه بدون وجود نیروی انسانی متخصص کار جهان به سامان نمی‌شود و سازمان‌ها نیز بدون وجود نیروی انسانی شکل نمی‌گیرند. با وجود نفوذ زیاد فناوری در کلیه امور بشری، نیروی انسانی همچنان مهمترین عامل تولید به شمار می‌رود. براین اساس منابع انسانی ارزشمندترین منبع سازمان‌های امروزی به شمار می‌آیند چراکه به تصمیمات سازمانی شکل داده، مسائل و مشکلات سازمان را حل نموده و بهره‌وری را عینیت می‌بخشند. براین اساس بی‌جهت نیست که به آن "سرمایه انسانی" گفته می‌شود. جایگاه منابع انسانی در سال‌های اخیر شاهد تغییراتی بوده است. سازمان‌ها عموماً در تلاش هستند از نیروی انسانی آموزش دیده‌تر و توانمندتر استفاده کنند. شاید در گذشته تعداد نیروی انسانی شاخصی از بزرگی سازمان بوده، اما امروز اینگونه نیست که لزوماً داشتن نیروی انسانی بیشتر به معنی تولید بیشتر و خدمات با کیفیت‌تر باشد.

لذا به منظور مدیریت سرمایه انسانی "سند برنامه نیروی انسانی مرکز آمار ایران" مشتمل بر موارد زیر، تهیه و تدوین گردید.

- چشم انداز، اهداف کلان، مأموریت، خط مشی، وظایف و اصول اساسی آمارهای رسمی
- تحلیل وضعیت موجود نیروی انسانی مرکز

آموزش، توسعه و توانمندسازی نیروی انسانی

امروزه توانمندسازی کارکنان و منابع انسانی به عنوان موتور پیشران موفقیت و "توسعه سازمان‌ها" از اهمیت بالایی برخوردار است. آموزش کارکنان، کلیه مساعی و کوشش‌هایی است که در جهت ارتقای سطح دانش، آگاهی، مهارت‌های فنی حرفه‌ای، شغلی و همچنین ایجاد رفتارمطلوب در کارکنان یک سازمان به عمل می‌آید و آنان را آماده انجام وظایف و مسئولیت‌های شغلی خود می‌نماید. آموزش سازمانی طیف گسترده‌ای از انواع فعالیت‌های خرد و کلان را در برمی‌گیرد. اساس توسعه و بالندگی سازمانی، بهسازی نیروی انسانی است که در سایه آموزش و توسعه کارکنان تحقق می‌یابد. آموزش در حقیقت به عنوان یکی از راه‌های اصولی و منطقی است که از یک سو باعث به کارگیری توانایی‌ها و استعدادهای نهفته و به وجود آوردن حس انعطاف‌پذیری فکری لازم در کارکنان خواهد شد و از سوی دیگر منجر به افزایش اثربخشی و کارایی سازمان می‌گردد.

در سال ۱۳۹۹ آموزش‌های مرکز به دو دسته «دوره‌های آموزشی کارکنان دولت» و «سمینارهای آموزشی و توجیهی طرح‌های آماری» تقسیم می‌شوند. در ادامه به طور خلاصه فعالیت‌های انجام شده سال ۱۳۹۹ در این زمینه ارائه می‌شود:

دوره‌های آموزشی کارکنان دولت

این دوره‌های آموزشی در زمینه‌های اقتصاد، آمار، مدیریت، نقشه‌برداری، و فناوری اطلاعات به شرح جدول ۱۰ برگزار گردیده است.

جدول ۱۰- تعداد دوره، ساعت آموزش و تعداد نفر- ساعت آموزش به تفکیک نوع آموزش

ردیف	نوع دوره	تعداد دوره	ساعت آموزش	نفر- ساعت آموزش
۱	شغلی	۴۵	۷۹۰	۱۰۱۸۲
۲	فرهنگی و عمومی	---	---	---
۳	مدیران	۲	۱۶	۱۹۲
	جمع	۴۷	۸۰۶	۱۰۳۷۴

۱۷ سمینار آموزشی مربوط به طرح‌های آمارگیری نمونه‌ای برای همکاران مرکز و کارشناسان معاونت آمار و اطلاعات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها در سال ۱۳۹۹ برگزار شد. تمامی این سمینار بصورت مجازی برگزار گردیده است.

- طرح آمارگیری از هزینه و درآمد خانوار؛
- طرح آمارگیری از نیروی کار؛
- طرح آمارگیری از تعداد و تغییرات دام سبک و سنگین؛
- طرح آمارگیری از مرغداری‌های کشور؛
- طرح آمارگیری جامع سالنامه؛
- طرح آمارگیری از معادن فعال کشور؛
- طرح آمارگیری از فعالیت‌های تحقیق و توسعه گذران وقت؛
- طرح آمارگیری از فرهنگ رفتاری خانوار؛
- هم‌اندیشی اینترنتی طرح کارگاه‌های صنعتی ۵۰ نفر کارکن؛
- طرح آمارگیری از سالنامه آماری کشور؛
- طرح آمارگیری دامداری -۱۳۹۹ (ویژه حساب‌های اقتصادی)؛
- طرح آمارگیری گردشگران ملی ویژه حساب اقماری؛
- طرح آمارگیری حساب‌های منطقه ای؛
- طرح آمارگیری از حمل و نقل؛
- طرح آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر؛
- بهنگام سازی چارچوب گلخانه‌های کشور و
- طرح فهرست‌برداری نمونه پایه آمارگیری‌های خانواری.

راهبری و استمرار نظام پیشنهادها

دبیرخانه نظام پذیرش و بررسی پیشنهادها در سال ۱۳۹۹ تعداد ۲ جلسه برگزار کرد در این جلسات، دستورالعمل نظام پیشنهادها با تغییر رویکرد از سنتی به نوین بروزرسانی و برای تصویب به شورای راهبری توسعه ارسال شد. آسیب شناسی کلیه مصوبات کمیته نظام پیشنهادها و تهیه گزارش از مصوبات کمیته از ابتدا تاکنون (۱۳۹۹-۱۳۹۴) از دیگر اقدامات این دبیرخانه است. همچنین سیستم جدید نظام پیشنهادها در سامانه آذرخش راه اندازی شد.

حفظ هرم نیروی انسانی و توزیع متناسب آن

به منظور اجرای برنامه فوق ۳ وظیفه به شرح ذیل تدوین گردید:

- جذب و استخدام نیروی بر اساس برنامه ششم توسعه،
- انجام امور بازنشستگی و خدمات پس از آن و
- انجام امور مربوط به انتقال و مأموریت کارکنان.

در این راستا ۱۲ نفر از کارکنان مرکز به افتخار بازنشستگی نائل گردیدند و بسته به نیاز و صلاحدید مرکز احکام انتقال ۸ نفر از کارکنان متقاضی به سایر دستگاه‌های اجرایی صادر شد. همچنین فرایند مصاحبه معرفی‌شدگان هفتمین آزمون مشترک فراگیر دستگاه‌های اجرایی ۳۲ نفر نیروی انسانی بر اساس مجوزهای اخذ شده انجام پذیرفت و سرانجام ۲۵ نفر به صورت پیمانی استخدام شدند.

صیانت از حقوق کارکنان و سلامت اداری

به منظور صیانت از حقوق کارکنان و سلامت اداری وظایف ذیل با نهایت دقت و صحت انجام پذیرفت:

- ارائه برنامه‌های رفاهی در سطح برتر؛
- انتظام‌بخشی و نظارت بر تردد کارکنان، مرخصی‌ها و مأموریت‌ها با استفاده از سامانه جدید آذرخش؛
- صدور احکام کارگزینی کارکنان طبق قوانین و مقررات مصوب و
- بایگانی سوابق پرسنلی.

مدیریت سبز

در راستای اصلاح حامل‌های انرژی اقدامات ذیل صورت پذیرفت:

- جمع‌آوری کولرهای آبی و جایگزینی سیستم هواساز با مصرف انرژی کمتر؛
- تعویض پنجره‌های قدیمی و جایگزین نمودن پنجره‌های دو جداره جدید؛
- تعویض شیرآلات قدیمی و جایگزینی شیرآلات اهرمی جدید؛
- نصب چشمی الکترونیک در راهروها و سرویس‌های بهداشتی به منظور کاهش مصرف برق؛
- نصب لامپ‌های کم مصرف SMD و LED به جای لامپ‌های پر مصرف؛
- تفکیک و جداسازی زباله‌های خشک و تر؛
- جمع و امحاء کاغذهای اضافه در چاپخانه؛
- امحاء پرونده‌ها و مدارک آماری؛
- جمع‌آوری اسپیل‌ها و پنکه‌های غیرضروری؛
- جمع‌آوری شیرآلات سرویس‌ها و نصب شیر الکترونیکی (چشمی)؛

- تعویض تابلوهای برق قدیمی و بازسازی و نوسازی آن‌ها و ساماندهی کابل‌های برق و جمع‌آوری تعداد زیادی کابل‌های برق غیرضروری؛
- تعمیرات اساسی دستگاه دیزل ژنراتور و راه‌اندازی آن (یک ساعت در روز) طبق برنامه‌ریزی شرکت برق برای صرفه‌جویی در مصرف انرژی و
- خاموش نمودن لوازم برقی در ساعات غیر اداری و روزهای تعطیل.

امور زنان و خانواده

در سال ۱۳۹۶، کمیته مشورتی امور بانوان با ترکیب ۵ نفر عضو با هدف ارتقای آگاهی و سطح سلامت جسمی، روانی و اجتماعی زنان، افزایش عزت نفس و خودشکوفایی و نشاط سازمانی زنان مرکز آمار کار خود را از پاییز ۱۳۹۶ شروع کرد. در سال ۱۳۹۹ در راستای وظایف محوله خود فعالیت‌های زیر را براساس برنامه عملیاتی از پیش تعیین شده انجام داده است:

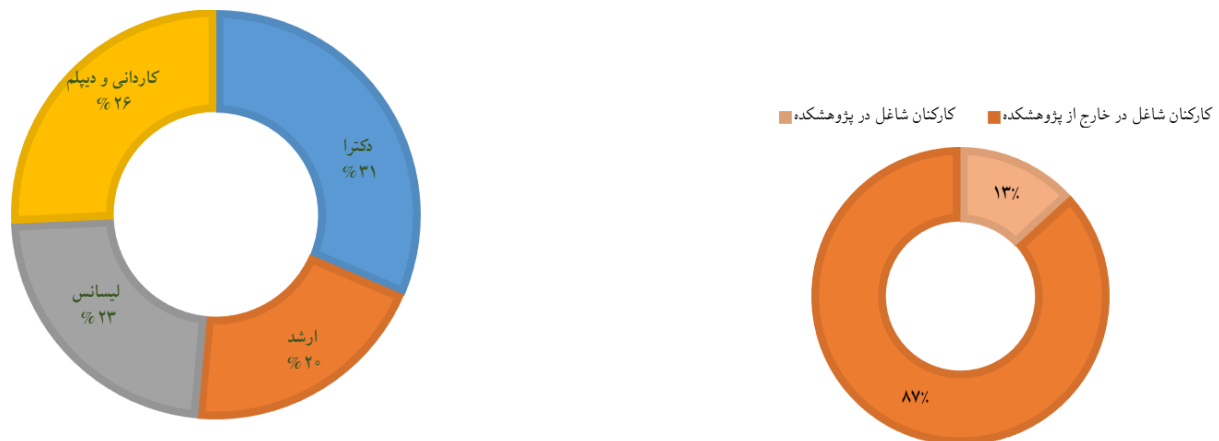
- جمع‌آوری کمک‌های نقدی و غیر نقدی بانوان مرکز جهت کمک به نیازمندان شهر تهران و مناطق محروم کشور در دو نوبت؛
- معرفی کتاب به صورت مجازی توسط بانوان فعال در این حوزه؛
- تهیه خبرنامه زنان مرکز آمار ایران؛
- شرکت در جلسات معاونت امور زنان؛
- شرکت در کنگره ملی زنان شهید، جانباز و آزاده و
- برگزاری نشست تقدیر از همسران شهدا.

پژوهشکده آمار ایران

پژوهشکده آمار به عنوان تنها مرکز پژوهشی آمار رسمی کشور به منظور پاسخ‌گویی به نیازهای پژوهشی در زمینه آمار و اطلاعات در نظام آماری کشور، با کسب مجوز از شورای گسترش آموزش عالی در سال ۱۳۸۷ تأسیس شد. مأموریت: پژوهشکده آمار مأموریت خود را رفع نیازهای پژوهشی و آموزشی نظام آماری ایران و تولید و گسترش مستمر دانش در حوزه آمار می‌داند.

نیروی انسانی

در سال ۱۳۹۹، در مجموع ۲۶۵ نفر با پژوهشکده آمار همکاری داشته‌اند که ۳۵ نفر از آنان را کارکنان شاغل در پژوهشکده و ۲۳۰ نفر دیگر را پژوهشگران خارج از آن تشکیل می‌دهند. از این تعداد ۳۱ درصد دارای مقطع دکترا، ۲۰ درصد دارای مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و ۴۹ درصد دارای مدرک کارشناسی و پایین‌تر بوده‌اند. نمودارهای زیر نوع همکاری آنان را به تفکیک مدرک تحصیلی نشان می‌دهند.

وضع سواد کارکنان پژوهشکده آمار به تفکیک مدرک تحصیلی

طرح‌ها و فعالیت‌های پژوهشی

عناوین طرح‌های پژوهشی موردنیاز در زمینه آماری، اقتصادی و فناوری اطلاعات هر سال توسط پژوهشکده آمار تعیین و اجرا می‌شود. در سال ۱۳۹۹ نیز ۴۰ طرح پژوهشی با همکاری پژوهشکده آمار در دستور کار قرار گرفت که ۳۱ مورد از طرح‌های پژوهشی به پایان رسیده و ۹ مورد از طرح‌های پژوهشی در حال انجام هستند. لیست طرح‌ها و وضعیت آنها به ترتیب پایان‌یافته و در حال انجام عبارت‌اند از:

طرح‌های خاتمه یافته پژوهشی سال ۱۳۹۹

- شناسایی و تعیین خلأها و شاخص‌های حوزه آمارهای فرهنگی و اجتماعی؛
- سنجش اقتصاد دیجیتال (سال ۱۳۹۶)؛

- استفاده از داده‌های آزاد در تولید آمار رسمی مطالعه موردی (آمارهای شاخص قیمت)؛
- سازمان ملی آماری در نظام آماری مدرن، ساختارها، ویژگی‌ها و راهکارهای عملیاتی در ایران؛
- الگوی زندگی مادران و ویژگی‌های اجتماعی، اقتصادی و بهداشتی خانوارها؛
- مطالعه و بررسی چگونگی اعطای نشان کیفیت آمارهای رسمی نظام آماری ایران و تهیه‌ساز و کارهای مناسب برای آن؛
- تحولات باروری در ایران از سال ۱۳۷۱-۱۳۹۵؛
- تحلیل آماری تأثیر همه‌گیری کرونا برکسب و کارهای ایرانی براساس آمارگیری پیمایشی مبتنی بر وب؛
- شناسایی شاخص‌های رصد جهش تولید در بخش‌های عمده اقتصاد ایران؛
- حساب تولید استان زنجان به قیمت ثابت برای سال های ۱۳۹۰-۱۳۹۵؛
- بازنگری روش گردآوری داده‌ها در آمارگیری هزینه و درآمد خانوار؛
- روش‌های تهیه حساب‌های منطقه‌ای "اداره آمار اتحادیه اروپا ۲۰۱۳"؛
- تعدیل نوسانات فصلی از داده‌های شاخص قیمت منتخب؛
- طراحی مطالعات طولی رشد کودکان و نوجوانان ایرانی؛
- تحلیل روند وضعیت تغذیه کودکان در ایران: نتایج پیمایش‌های ملی سلامت و تغذیه در سه دهه گذشته؛
- تهیه حساب‌های ملی سلامت سال ۱۳۹۷؛
- تهیه و تدوین حساب اقماری بخش آموزش برای سال ۱۳۹۶؛
- محاسبه سهم بخش خصوصی در اقتصاد ایران در سال ۱۳۹۴؛
- محاسبه حساب اقتصادی منطقه آزاد قشم؛
- مطالعه وضعیت اقتصادی، اجتماعی و جمعیتی سالمندان در ایران؛
- تعیین چارچوب‌های روش‌شناختی تولید آمارهای جمعیتی مرتبط با اهداف توسعه پایدار؛
- شناسنامه شاخص‌های عدالت جنسیتی در جمهوری اسلامی ایران؛
- یادگیری آماری و کاربردهای آن در آمار رسمی؛
- وضعیت بهداشتی، سلامتی و اجتماعی کودکان بر اساس داده‌های آمارگیری شاخص‌های چندگانه جمعیت و سلامت ۱۳۹۴؛
- به‌کارگیری پارادیتا در آمارگیری نیروی کار ایران؛
- استفاده از علوم شناختی در آمار رسمی مطابق با مدل عمومی فرایند کسب و کار آماری (GSBPM)؛
- تأثیر بیماری کرونا بر اجرای آمارگیری‌های مرکز آمار ایران و راهکارهای پیشنهادی برای مواجهه با آن؛
- آمارگیری تأثیرات اجتماعی -اقتصادی، جمعیتی و سلامت روان بیماری کووید-۱۹؛
- شناسایی شاخص‌های اندازه‌گیری وضعیت کودکان در ایران و ارائه بهترین روش‌های فنی تولید داده‌های طولی مرتبط (تحلیل شکاف وضعیت موجود و مطلوب با تأکید بر ظرفیت‌سازی)؛
- تهیه و تدوین استانداردهای حفظ و کنترل محرمانگی آمارها در نظام آماری ایران؛

- بررسی شناورسازی ساعات کاری شهر تهران در ایام شیوع ویروس کرونا و
- تحلیل آماری داده‌های طول مدت بیکاری رندشده ایران.

طرح‌های پژوهشی در حال انجام

- تهیه و تدوین حساب‌های اقتصادی بخش ICT بر اساس چارچوب حساب‌های ملی؛
- حساب اقماری گردشگری؛
- آمارگیری سنجش میزان ادراک و تجربه شهروندان از فساد اداری در کشور؛
- ادراک خبرگان درباره سلامت و فساد اداری در کشور؛
- اجرای آزمایشی فرایند شناسایی کودکان بازمانده از تحصیل و بررسی علل بازماندگی از تحصیل در استان تهران، در سال تحصیلی ۱۳۹۷-۱۳۹۸؛
- روش‌شناسی برآورد واریانس تغییرات برآوردهای سالانه شاخص‌های اصلی طرح آمارگیری نیروی کار ایران؛
- کاربرد یادگیری ماشین در فرایند جانمایی داده‌های طرح‌های آمارگیری؛
- بررسی و اندازه‌گیری فقر چند بعدی و
- پیش‌بینی نرخ بیکاری با استفاده از روش‌های یادگیری ماشین.

نگارش یا ترجمه کتاب

- ترجمه کتاب اقتصاد دیجیتال؛
- تألیف کتاب "آشنایی با مفاهیم و روش‌های داده‌کاوی"؛
- تدوین کتابچه اطلاعات اقتصادی، اجتماعی و جمعیتی کودکان در ایران (در حال انجام)؛
- ترجمه و تدوین راهنماهای ملی و بین‌المللی برای انجام آمارگیری خانواری در دوره کرونا و پس از کرونا (در حال انجام) و
- ترجمه کتاب دستورالعمل روش‌های تهیه حساب‌های منطقه‌ای (پایان یافته).

گزارش‌های پژوهشی و تحلیلی

- پیش‌بینی نرخ رشد اقتصادی فصل پاییز ۱۳۹۹؛
- راه‌کارهای جهش تولید با تأکید بر نقش مرکز آمار ایران؛
- جمعیت شهری ایران و آینده آن با نگاهی به جمعیت کلان‌شهرها؛
- جمعیت‌شناسی و شیوع همه‌گیری ویروس کرونا (تأثیر کرونا بر روندهای جمعیتی)؛
- تحلیل آماری تأثیر همه‌گیری ویروس کرونا بر کسب و کارهای ایرانی بر اساس آمارگیری پیمایشی مبتنی بر وب (پایان یافته)؛
- تحلیل آماری داده‌های طول مدت بیکاری رندشده در ایران - (در حال اجرا)؛

- پنجره جمعیتی، مدیریت سرمایه انسانی و رشد اقتصادی پایدار در گام دوم انقلاب اسلامی ایران؛
- گزارش تأثیر بیماری کرونا بر اجرای آمارگیری‌های مرکز آمار ایران و راه‌کارهای پیشنهادی برای مواجهه با آن؛
- تأثیر ویروس کرونا بر کسب و کارهای ایرانی؛
- راه‌کارهای جهش تولید با تأکید بر نقش مرکز آمار ایران؛
- شناسه یکتای کسب و کار
- بررسی شناورسازی ساعات کاری شهر تهران در ایام شیوع کرونا؛
- نابرابری تورم بین دهک‌های درآمدی؛
- پدیده سالمندی جمعیت در ایران و آینده آن؛
- تأثیر افزایش قیمت خودرو بر تورم کل؛
- نگاهی به گذشته، حال و آینده جمعیت ایران؛
- ابعاد آماری مسئله جمعیت در ایران و
- بررسی معاملات مسکن در شهر تهران به تفکیک منطقه با استفاده از داده‌های آزاد (سال ۱۳۹۸).

برگزاری نشست‌ها و میزگردهای پژوهشکده آمار

- برگزاری نشست «کمیته علمی پیش‌بینی شاخص‌های کلان اقتصادی»؛
- برگزاری نشست «گردآوری اطلاعات اجتماعی- اقتصادی خانوارهای مناطق حاشیه‌نشین و کم‌برخوردار تهران»؛
- برگزاری نشست «تأثیرات اجتماعی-اقتصادی، جمعیتی و سلامت روان بیماری کووید-۱۹»؛
- میزگرد تخصصی «مدرن‌سازی آمار رسمی»؛
- میزگرد تخصصی «مدرن‌سازی نظام آمار رسمی» در قالب «پانزدهمین کنفرانس آمار ایران»؛
- اولین نشست کمیته «مصاحبه بررسی توانایی علمی و صلاحیت عمومی متقاضیان جذب اعضای هیئت علمی گروه اقتصاد»؛
- دومین نشست کمیته «مصاحبه بررسی توانایی علمی و صلاحیت عمومی متقاضیان جذب اعضای هیئت علمی گروه آمار و ریاضی»؛
- بازدید عضو کمیسیون آموزش مجلس شورای اسلامی از پژوهشکده آمار؛
- اولین جلسه صندوق جمعیت سازمان ملل متحد با پژوهشکده آمار با عنوان «بررسی میزان پیشرفت طرح‌های پژوهشی مشترک با صندوق بین‌المللی جمعیت و توسعه»؛
- دومین جلسه صندوق جمعیت سازمان ملل متحد با پژوهشکده آمار با عنوان «بررسی و تبادل نظر با توسعه داشبرد آنلاین برای رصد شاخص‌های توسعه پایدار در چارچوب‌های شاخص‌های لیست آمارهای رسمی ایران»؛
- جلسه یونیسف با پژوهشکده آمار با عنوان «بررسی میزان پیشرفت طرح‌های پژوهشی یونیسف و تبادل نظر»؛
- جلسه یونیسف با پژوهشکده آمار با عنوان «بررسی پروپوزال تأثیرات اجتماعی و اقتصادی و جمعیتی و سلامت روان کووید-۱۹»؛

- جلسه یونیسف با پژوهشکده آمار با عنوان «بررسی میزان پیشرفت طرح‌های پژوهشی»؛
- نشست «تأثیرات اجتماعی-اقتصادی، جمعیتی و سلامت روان بیماری کووید-۱۹»؛
- نشست «کمیته علمی پیش‌بینی شاخص‌های کلان اقتصادی» و
- نشست «گردآوری اطلاعات اجتماعی – اقتصادی خانوارهای مناطق حاشیه‌نشین و کم برخوردار تهران».

وبینارهای برگزار شده به مناسبت هفته پژوهش

- به مناسبت بزرگداشت هفته پژوهش و فناوری، پژوهشکده آمار سلسله سخنرانی‌هایی با شعار «ورود به قرن جدید با حکمرانی داده‌ها در نظام آماری نوین» را از ۲۳ تا ۲۶ آذر ماه سال ۱۳۹۹ برگزار نمود که عبارت‌اند از:
- تأثیرات اجتماعی-اقتصادی، جمعیتی و سلامت روان بیماری کووید-۱۹؛
 - بکارگیری پاراداده‌ها در بهبود نتایج آمارگیری‌ها؛
 - معرفی روش‌شناسی طراحی آمارگیری طولی رشد و تحول کودکان و نوجوانان ایرانی؛
 - تحلیل فاصله ازدواج تا فرزندآوری با استفاده از جنگل تصادفی بقا و درخت بقا؛
 - تحلیل فواصل مولید با استفاده از مدل‌های بازگشتی بقا؛
 - بررسی ویژگی‌های اقتصادی و اجتماعی و جمعیتی سالخوردگان مناطق ۲۲ گانه شهر تهران؛
 - معرفی علوم داده‌ها در آمار رسمی؛
 - موضوع حکمرانی داده با یادگیری ماشین و نقش آن‌ها در آمار رسمی؛
 - تعامل‌پذیری و جریان‌سازی داده‌ها در دولت الکترونیکی؛
 - پژوهشی در باب طلاق در ایران در آمار رسمی؛
 - باورپذیری نرخ تورم؛
 - تعیین اندازه نمونه به شیوه ناپارامتری و کاربرد آن در مقایسه روش‌های نمونه‌گیری احتمالاتی؛
 - آمار و احتمال در فیزیک؛
 - چگونگی انتشار نتایج پژوهش‌های علمی در نشریات معتبر بین‌المللی و
 - چالش‌های نظام پژوهشی کشور در راستای تحقق دانشگاه کارآفرین و اقتصاد دانش‌بنیان.

رویکرد آینده

مرکز آمار ایران به منظور تحقق چشم انداز و مأموریت تدوین شده، برای سال ۱۴۰۰ اهداف بلند مدت خود را تدوین نموده است و رئوس این اهداف و برنامه‌های آتی به شرح زیر است:

تولید و ارائه آمارهای رسمی با کیفیت با رعایت استانداردهای آماری ملی و بین‌المللی

- تهیه سالنامه آماری، ۴ نشریه فصلی اقتصاد ایران، ۱ نشریه جایگاه تطبیقی استان‌ها، ۴ نشریه فصلی وضعیت اجتماعی و فرهنگی کشور، ۱ نشریه شاخص‌های عدالت اجتماعی، ۱ نشریه شاخص‌های رصد برنامه ششم توسعه (سال‌های ۱۳۹۹-۱۳۹۶)، ۱ نشریه جایگاه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان‌های کشور (۱۳۹۹-۱۳۹۵)، ۲۲ نشریه قیمت، ۲ نشریه حساب‌های ملی و منطقه‌ای، ۳ نشریه شاخص‌های مقدار، ۱ نشریه فصلی تجارت خارجی (ریالی و دلاری) و تهیه اطلس‌های آماری
- ارتقاء کارآمدی و اثربخشی تولید آمارهای رسمی
- استقرار نظام جامع ثبت جمعیت، فعالیت، کسب و کار و املاک و مستغلات
- تهیه گزارش‌های تحلیلی
- تأمین و پشتیبانی زیرساخت نرم‌افزاری مورد نیاز تولید و ارائه آمارهای رسمی با کیفیت با رعایت استانداردهای ملی و بین‌المللی
- طراحی و پیاده‌سازی و پشتیبانی سیستم یکپارچه تهیه نرم‌افزار محاسبه شاخص‌های قیمت، دو سامانه جمع‌آوری اطلاعات (سالنامه و حساب‌های منطقه‌ای) و توسعه بسته نرم‌افزاری محاسبات حسابهای ملی
- ارائه مشاوره‌های آماری، فنی و تخصصی به دستگاه‌های ملی و استانی
- فراهم‌سازی زیرساخت‌های فنی و اجرایی سرشماری ۱۴۰۰
- تدوین و توسعه استانداردهای آماری
- توسعه نوین‌سازی در فرایند تولید آمارهای رسمی

استقرار نظام جامع ثبت‌های آماری ایران (ایران استارز)

- نظارت بر یکسان‌سازی فهرست آبادی‌های کشور
- استقرار نظام جامع ثبت جمعیت، فعالیت، کسب و کار و املاک و مستغلات
- محاسبه ارزش افزوده یکی از رشته فعالیت‌ها به روش ثبتی مینا
- استانداردسازی ثبت‌های آماری
- استقرار نظام جامع ثبت‌های آماری (اقتصادی) ایران (ایران استارز)
- ایجاد، توسعه و پشتیبانی زیرساخت نظام جامع ثبت‌های آماری ایران (ایران استارز)

استقرار نظام‌های نوین مدیریت منابع انسانی، توسعه سازمانی و توانمندسازی همکاران در محیط کاری بالنده و با نشاط

- توسعه سازمانی و توانمندسازی منابع انسانی نظام آماری
- نظارت بر اجرای طرحهای آمارگیری
- تأمین و مدیریت منابع مالی مرکز آمار ایران و استانها
- انجام تکالیف مرتبط با برنامه اصلاح نظام اداری
- ظرفیت سازی و توانمندسازی منابع انسانی
- ارائه امور رفاهی و خدمات پشتیبانی مرکز آمار ایران
- ارائه خدمات پشتیبانی در سطح برتر
- مدیریت نظارت بر طرحهای آمارگیری مرکز و دستگاهها
- توانمندسازی منابع انسانی نظام آماری

استقرار نظامهای نوین برنامه ریزی، بهبود عملکرد و نظارت راهبردی

- نظارت بر اجرای طرح های شاخص قیمت، حساب های منطقه ای و سالنامه آماری
- نظارت بر بهنگام رسانی نقشه های آماری و فایل جغرافیایی
- نظارت بر اجرای طرح های آمارگیری
- توسعه سازمانی و توانمندسازی منابع انسانی
- رصد و ارزیابی عملکرد دستگاههای اجرایی در برنامه ملی توسعه آمار کشور
- مدیریت برگزاری جلسات کمیسیون تخصصی و شورای عالی آمار
- مدیریت تهیه برنامه عملیاتی سالانه مرکز آمار
- مدیریت تهیه و تدوین گزارشات عملکرد مرکز آمار
- مدیریت شاخص های عمومی و اختصاصی مبنای ارزیابی عملکرد دستگاههای اجرایی کشور
- مدیریت کارگروه قانون و هماهنگی شورای راهبری کیفیت
- ارزیابی و پایش عملکرد دفاتر مرکز
- تبیین و آسیب شناسی برنامه های دفتر (تحلیل کاربردی و تبیینی)
- راهبری کارگروه اجرایی دبیرخانه شورای عالی آمار
- مدیریت نظارت بر طرحهای آمارگیری مرکز و دستگاهها
- مدیریت بر ارزیابی عملکرد معاونت آمار و اطلاعات استانها
- ارتقاء کیفیت آمارهای رسمی نظام آماری
- پیاده سازی نظام ملی مدیریت کیفیت و رعایت استاندارد آماری در پاسخگویی به تقاضاهای آماری
- مدیریت و نگهداشت برنامه جامع توسعه مرکز فناوری اطلاعات و ارتباطات با رویکرد معماری سازمانی

- بهبود عملکرد فرایندها و سرویس‌ها

بهبود و ارتقاء تعاملات و همکاری‌های سازنده علمی و حرفه‌ای آماری در سطح ملی و بین‌المللی

- اطلاع‌رسانی آمارهای اقتصادی به مجامع بین‌المللی، تکمیل پرسشنامه‌های بین‌المللی و موارد مشابه
- مشارکت در کمیته‌های تخصصی (آمار، نقشه و ...) دستگاه‌های اجرایی
- مشارکت در کمیته‌های فرا دفتري و دستگاه‌های اجرایی
- اطلاع‌رسانی بین‌المللی و ملی
- ارتقای تعاملات و همکاری‌های ملی و بین‌المللی
- پیگیری و تحقق تعهدات تفاهم‌نامه‌ها
- ارائه مشاوره‌های آماری، فنی و تخصصی به دستگاه‌های ملی و استانی
- اعزام به دوره‌ها، کارگاه‌های آموزشی و سمینارها و همایش‌های بین‌المللی
- برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی مشترک با سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی
- تبادل اطلاعات فنی یا آماری مورد نیاز مرکز با سازمان‌های بین‌المللی و مراکز ملی آمار کشورهای جهان
- تبادل دانش و تجارب آماری با مراکز ملی آماری کشورهای پیشرو
- ترجمه و ویرایش نشریات آماری اصلی مرکز (سالنامه و پاکت بوک) و مستندات و نتایج برخی طرح‌ها آماری
- گسترش و تسهیل دسترسی کاربران بین‌المللی به آمارهای رسمی کشور و ارائه آمارهای رسمی کشور
- انجام مطالعه تطبیقی برای شناسایی جایگاه مرکز در زمینه دسترسی به آمارهای ارائه شده در سطح بین‌المللی
- گسترش همکاری‌های بین‌المللی به منظور استفاده از ظرفیت‌های آنها برای ارتقای دانش و بهبود کارکرد مرکز
- ارتقای تعاملات با دستگاه‌های اجرایی در سطح ملی

توسعه شبکه ملی آمار با رعایت محرمانگی و حفظ امنیت داده‌ها و اطلاعات با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین

- طراحی و پیاده‌سازی و پشتیبانی سیستم یکپارچه تهیه نرم‌افزار محاسبه شاخص‌های قیمت، دو سامانه جمع‌آوری اطلاعات (سالنامه و حساب‌های منطقه‌ای) و توسعه بسته نرم‌افزاری محاسبات حساب‌های ملی
- مشارکت در ایجاد پایگاه ملی آماری
- مدیریت و توسعه خدمات دولت الکترونیک
- توسعه شبکه ملی آمار با رعایت محرمانگی و حفظ امنیت داده‌ها و اطلاعات با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین اطلاعات و ارتباطات
- توسعه و نگهداری پایگاه اطلاعات آماری ایران
- توسعه و نگهداشت سیستم مدیریت امنیت اطلاعات (ISMS)
- ارتقاء، توسعه و نگهداری زیرساخت‌های سخت‌افزاری و مرکز داده

- ارتقاء، توسعه و نگهداری زیرساخت‌های نرم‌افزاری شامل: سیستم‌های کاربردی، سیستم عامل، نرم‌افزارهای پایه، آنتی ویروس، توسعه‌دهنده‌های نرم‌افزاری تجهیزات شبکه و...
- ارتقاء و توسعه زیرساخت‌های ارتباطی و امنیتی

گسترش و تسهیل دسترسی به آمارهای رسمی، ارتقای آگاهی و اعتماد عمومی و ترویج و اشاعه کاربرد و تفسیر صحیح آمار توسط سیاستگذاران،

برنامه‌ریزان، محققین

- تهیه فهرست آمارهای رسمی بهنگام شده
- تدوین مقاله یا گزارش تحلیل تبیینی (هر گروه حداقل یک مقاله یا تحلیل)
- مشارکت در اطلاع رسانی نتایج و محصولات آماری
- تهیه گزارش‌های تحلیلی
- تهیه اینفوگرافیک
- همکاری با رسانه‌های جمعی برای انعکاس فعالیت‌های مرکز
- گسترش و تسهیل دسترسی کاربران به آمارهای رسمی کشور و ارائه آمارهای رسمی کشور به منظور ارتقای فرهنگ وسواد آمار
- تغذیه پایگاه اطلاع‌رسانی الکترونیک (شامل صفحه‌خانه، درگاه ملی، فروشگاه مجازی و ...)
- برگزاری همایش راهبردهای کاربردی‌سازی آمار با مشارکت متخصصان و مجامع علمی و اجرای برنامه زمانی مناسبی و برنامه‌های کاربردی‌سازی آمار
- پاسخگویی به ابهام و اطلاع‌رسانی از طریق سامانه‌های مرتبط با مرکز آمار ایران (شامل: سامد، صندوق ارباب رجوع، سامانه انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات و ...)
- تحقق برنامه سوم ملی آمار
- مدیریت و نظارت بر امور مرتبط با انتشارات و نشریات مرکز
- انجام امور تبلیغاتی درخصوص معرفی فعالیت‌های مرکز و محصولات آماری آن
- تدوین و توسعه استانداردهای آماری
- تسهیل دسترسی به استانداردهای آماری
- نوین‌سازی در ارائه آمار تولید شده در بستر BI
- تسهیل دسترسی به آمارهای رسمی از طریق خدمات اطلاع‌رسانی